

BIHARNAGYBAJOM KÖZSÉGI ÖNKORMÁNYZAT

KÉPVISELŐ-TESTÜLETÉNEK

2016. június 27-én megtartott nyilvános rendkívüli ülésének

– jegyzőkönyve

– határozatai: 103., 104., 105., 106.

HATÁROZATOK

- 103/2016. (VI. 27.) számú KT határozat a nyilvános rendkívüli képviselő-testületi ülés napirendjének elfogadásáról
- 104/2016. (VI. 27.) számú KT határozat az „Önkormányzati intézmények fűtésrendszerének korszerűsítése geotermikus energia hasznosításával” tárgyú pályázat benyújtásáról
- 105/2016. (VI. 27.) számú KT határozat „a biharnagybajomi régi Emeletes Iskola (AGORA) épület energetikai korszerűsítése” tárgyú pályázat benyújtásáról
- 106/2016. (VI. 27.) számú KT határozat a Helyi Esélyegyenlőségi Program felülvizsgálatáról

J E G Y Z Ó K Ö N Y V

Készült: Biharnagybajom Községi Önkormányzat Képviselő-testületének 2016. június 27-én a Biharnagybajomi Polgármesteri Hivatal tanácstermében megtartott – 15,00 órakor kezdődő – nyilvános rendkívüli ülésén.

Jelen vannak: Szitó Sándor polgármester
Dr. B. Csák István alpolgármester
B. Csák Imre
Dobos Sándor
Dul Sándor
Gazdag Endréné önkormányzati képviselők

Imre-Erdős Szilvia jegyző

Az ülésről távol maradt: Patakiné Darabos Zsuzsanna önkormányzati képviselő

Felkért előadóként jelen van:

Bencző László, a Hajdú-Bihar Megyei Területfejlesztési Ügynökség projektmenedzsere

Meghívottként jelen van:

Hajdú Ildikó, a Polgármesteri Hivatal pályázatokért felelős ügyintézője

Szitó Sándor

Köszöntöm a Képviselő-testület nyilvános ülésén jelenlévő képviselőket, jegyző asszonyt és Bencző László urat.

Megállapítom, hogy Biharnagybajom Községi Önkormányzat Képviselő-testülete határozatképes, a 7 megválasztott önkormányzati képviselőből jelen van 6.

A meghívóban szereplő napirendet teszem fel szavazásra. Aki azzal egyetért, kérem kézfelnýtájtással jelezze.

Szavazáskor jelen volt 6 képviselő.

A Képviselő-testület 6 igen szavazattal, ellenvélemény és tartózkodás nélkül meghozta határozatát:

103/2016. (VI. 27.) számú KT

HATÁROZAT

a képviselő-testületi ülés napirendjének elfogadásáról

Biharnagybajom Községi Önkormányzat Képviselő-testülete
a 2016. június 27-i nyilvános ülésének napirendjét a következők szerint fogadja el:

N a p i r e n d:

1. Előterjesztés pályázati lehetőségekre (szóbeli előterjesztés)

Előadó: Szitó Sándor polgármester

Felkért előadó: Bencző László projektmenedzser

Véleményező bizottság: Pénzügyi Bizottság

2. Előterjesztés Biharnagybajom Községi Önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjának felülvizsgálatára
Előadó: Szitó Sándor polgármester

1. napirendi pont

Előterjesztés pályázati lehetőségekre

Előadó: Szitó Sándor polgármester

Felkért előadó: Bencző László projektmenedzser

Véleményező bizottság: Pénzügyi Bizottság

szóbeli előterjesztés

Szitó Sándor

Bencző László a testületi ülés előtt tartott pénzügyi bizottsági ülésen elmondta, hogy mit is tartalmaz az a lehetőség, ami előttünk áll a termálvízre alapozva. Most ismételten megkérem Őt, hogy a Testületünket tájékoztassa, hogy milyen pályázati lehetőség áll előttünk annak érdekében, hogy a június 30-i beadási határidő előtt a szükséges intézkedéseket meg tudjuk tenni. Bízva abban, hogy a Testületünk támogatni fogja az elképzelésünket.

Bencző László

Én koordinálok a TOP - 3.2.2-15 kódszámú programot, amely a helyi energetikai erőforrások kiaknázására vonatkozik. Közel két hónapos munkánk eredményeként arra jutottunk, hogy létezik Önöknél egy BI-14-es kút és egy BI-17-es kút, melyek egy megközelítőleg 6 km-es távvezetékekkel összekötésre kerülnének. A meglévő engedélyekből dolgoztunk. A mérnök kollegák kiszámolták, hogy 10 közintézményt tudnánk belőle hőszivattyúval megfűteni. Maga a termálvíz az csak egy hőleadó közeg lenne. Készítettünk számításokat. 10 közintézmény lenne benne Művelődési Ház, Bacsó Béla úti Óvoda, Bölcsőde, Gondozási Központ, Rendőrség, Orvosi rendelő, Általános Iskola étterem, Polgármesteri Hivatal. Készítettünk egy hozzávetőleges költségvetést is. A rendszer távfelügyelet alapján működik, tehát elektromos vezeték is le kell fektetni. Közel 300 millió forintot számoltunk a távvezetékrendszer kialakítására. Az épületek leszigetelésére, bizonyos esetekben nyílászáró csere és a hőszivattyú kialakítása 176,5 millió forint lenne. 33 millió forintot terveztünk be a gázmotorra. A rendszer maga úgy működne, hogy a BI-14-es kútból reményeink szerint rendszeresen feljön a melegvíz, amit ott találunk. Mielőtt ahhoz bárki is hozzányúlna, egy tornyot fel kell állítani, le kell küldeni egy kamerát megnézni, hogy a szűrőberendezések megfelelőek-e. Ha nem, akkor is van megfelelő technológia arra, hogy akár az egész szűrőt ki tudják közel 3400 méteren cserélni és akkor gyakorlatilag a település kap egy új termálkutat. Nyilván annak megvan az ára, de ezt egyszer kell megcsinálni és kb. 50 évig jó. Egy termálkútnak kb. annyi a működési ideje. De láttunk már 88 éves kutat is, ami tökéletesen működik. Polgármester úr elment a Bányamérnökséghez és ott kiderült, hogy van itt egy BI-17-es számú kutunk is, mely polgármester úr tájékoztatása szerint a Szabó-szegi erdő környékén van, ahogy megyünk a szennyvíztisztító telephez, a Béke telep és a Szabó-szegi erdő között. Ez azért nagyon fontos, mert egy nyelető kút az 100 millió forint, tehát már akkor a projektbe nem férünk volna bele. Ennek a kútnak az átalakítása lényegesen kevesebb, hogy ez a 350 liter/perc mennyiségű vizet tudja produkálni.

Bencző László

A jogszabályok és a törvény úgy szól, ha nincs közjük iktatva egy fürdő, akkor amit kivettünk a földből, oda vissza is kell sajtolni, mely után fizetni is kell. 30 fokként kell az Önkormányzatnak majd fizetni az Államnak. Ezt mindenki fizeti, a fürdők is. Képviselő úr jelezte, hogy szeretne egy ilyen megnézni. El tudunk menni Veresegyházra, Újszilváásra, esetleg Pécs környékére, ahol nekem vannak kapcsolataim.

Szitó Sándor

Amikor elkezdünk beszélgetni épületenergetikai pályázatról, akkor mondtam, hogy nekünk van termálkutunk, mely köré mindenképpen szeretnénk valami olyan tevékenységet kialakítani, ami esetlegesen álláshelyekkel, termelő tevékenységgel függ össze. Akkor kezdtünk el beszélgetni arról, hogy akár halászat, akár növénytermesztés hogyan is lenne illeszthető ehhez. Akkor jutottunk el oda, hogy első körben van ez a pályázati lehetőség. Ha erre jó eséllyel tudnánk pályázni, akkor utána meg lenne az a hozadéka, hogy a termálkút környéke, a 4 hektáros terület kiválóan alkalmas lenne egyéb tevékenységek végzésére. Azt gondolom egy komoly lehetőség előtt áll településünk. Mindenképpen azt javaslom, hogy éljünk vele, hisz egy kiugrási lehetőség lenne nekünk, ha az elképzeléseinknek jó részét meg tudnánk valósítani. A tervezés zajlik. Ha településünknek van ez az adottsága, azt gondolom, hogy ezzel a mostani lehetőséggel mindenképpen élnünk kell. A számítások most hétvégére készültek el, ezért korábban nem tudtam hozni a tisztelt képviselők elé döntésre ezt a projektjavaslatot. Ezért kellett a rendkívüli testületi ülést összehívni.

B. Csák Imre

A Pénzügyi Bizottság egy rendkívüli ülés keretében tárgyalta ezt. A Bizottság nem volt könnyű helyzetben. Azt próbáltuk kitapogatni, egyáltalán képbe kerülni valamilyen szinten, ha ez a program elkészül, akkor mivel fog ez az Önkormányzatnak járni, mert ezt mégiscsak működtetni kell. Ennek a működtetése, a megtakarítása milyen viszonyban van egymással. Ha ez a program elindul, illetve megvalósul, akkor nagyon sok irányba nyit, hiszen az a 6 km-es vezeték nem zár ki egy csomó olyan dolgot, hogy adott esetben a 10 önkormányzati intézmény mellé még 120 lakás rácsatlakozzon, ha megéri neki. Polgármester úr is mondott növénytermesztést, haltenyésztést. Kinyitja az áramtermelésnek a lehetőségét. Ha ebben a vízben olyan oldott anyagok vannak, amit kiszednek, akkor ennek az oldott anyagnak a további hasznosítása. A Bizottság azt javasolta, hogy induljunk. Azt viszont kérjük, hogy próbáljunk meg ennek az ilyen irányú költségkihatásait is minél hamarabb összeszedni, tudjunk felkészülni arra, hogy mi lesz itt a későbbiekben.

Dr. B. Csák István

A B-14-es lenne a kitermelő, a 17-es a nyelető kút. Ez a terv. A vizet vissza kell vezetni. Ha lenne közte egy fürdő, akkor nem kellene visszatermelni?

Bencző László

Használt termálvíz, magyarul szennyvíz azt vagy állandó vízfolyásba vagy sósvíztározóba kell vezetni.

Dr. B. Csák István

Egy kismedencés fürdőt be lehetne-e építeni a rendszerbe?

Bencző László

Ez energetikai pályázat. Ha energetikai célú kivét van, akkor vissza kell sajtolni a vizet a nyelető kútba.

Dul Sándor

Ha beindulna a rendszer és működne, utána akár egy szálláshely is rá tudna csatlakozni egy kismedencével? Lesz rá lehetőség vagy ez teljesen kizárt?

Bencző László

A Pénzügyi Bizottság ülésén beszéltünk arról, hogy a cső keresztmetszete nagyobb lesz, mint amit a beruházás indokol, pontosan azért, hogy a lehetőséget meg tudjuk teremteni arra, hogyha plusz fogyasztók rákapcsolódhatnak, akkor ez ne legyen akadálya. Még nem tudjuk egyik kútnak sem a hozamát, a kapacitását, mennyi gáz van benne, melyik lesz a termelő és melyik lesz a nyelető kút, addig én erre nem tudok válaszolni. De maga a csővezeték-hálózat felül lesz méretezve.

Dr. B. Csák István

Most akkor arról van szó, hogy ez így meglesz tervezve, be lesz költségelve, be lesz adva a pályázat. Elbírálják a pályázatot és ha nyerünk, akkor utána jönnek a kutatások. Ha akkor kiderül, hogy fordított a rendszer, vagy nem alkalmas erre, akkor mi lesz?

Bencző László

Amikor először beszélgettünk polgármester úrral erről, akkor polgármester úr is rákérdezett, hogy ez mennyibe kerül? 8 millió forint oda kivinni egy nagy kutat, illetve egy tornyot. Le kell szedni a tolózárakat, a kupakot róla, az valószínű akkor elindul. Ha nem indul el, akkor kompresszorozni kell és egyéb dolgok is kellenek még. Ez egy nagyon költséges mutató lenne.

Dr. B. Csák István

A pályázatban foglaltakon esetleges támogatottság után tudunk módosítani vagy az egész elúszik?

Bencző László

Valaminek a terhére. Jogszabály nem engedi azt megcsinálni, hogy kivesszük a vizet, energetikailag hasznosítjuk és utána bevezetjük a meglévő záportározóba. Ez lenne a legegyszerűbb, de ezt nem lehet.

Szitó Sándor

Ahhoz, hogy a további kérdésekre válaszokat kapjunk, el kell indulni. Talán akkor járunk a legjobban, ha nem a saját pénzünket kockáztatjuk, hanem a szükséges munkálatokat pályázati pénzből tesszük meg. Most egy lehetőség van arra, hogy megtudjuk, van-e abban a kútban még élet. Ha van benne élet, akkor azt mire tudjuk használni. Ha működőképes a kút, akkor majd utána lehetne beszélgetni a további lehetőségekről.

Szitó Sándor

Ehhez azonban az kell, hogy az első lépést megtegyük. Aki az elmondottak alapján egyetért azzal, hogy ezt a pályázatot benyújtsuk annak érdekében, hogy termálvizes rendszer építsünk ki településünkön, amennyiben ehhez a lehetőségek adottak, akkor kérem kézfelnyújtással jelezze.

Szavazáskor jelen volt 6 képviselő.

A Képviselő-testület 6 igen szavazattal, ellenvélemény és tartózkodás nélkül meghozta határozatát:

**104/2016. (VI. 27.) számú KT
HATÁROZAT
az „Önkormányzati intézmények
fűtésrendszerének korszerűsítése geotermikus
energia hasznosításával” tárgyú pályázat
benyújtásáról**

Biharnagybajom Községi Önkormányzat Képviselő-testülete úgy határoz, hogy pályázat benyújtásával részt kíván venni a TOP - 3.2.2-15 kódszámú "Önkormányzatok által vezérelt, a helyi adottságokhoz illeszkedő, megújuló energiaforrások kihasználására irányuló energiaellátás megvalósítása, komplex fejlesztési programokon az „Önkormányzati intézmények fűtésrendszerének korszerűsítése geotermikus energia hasznosítása” tárgyú pályázat benyújtásával.

Megbízza a polgármestert a szükséges intézkedések megtételére.

Határidő: 2016. június 30.

Felelős: Szitó Sándor polgármester

Szitó Sándor

Két energetikai pályázat van most kiírva. Amikor a TOP-os pályázati lehetőségekről beszéltünk, akkor elmondtam, hogy energetikai épület-felújításra is van lehetőségünk, viszont akkor még nem alakult ki, hogy mely épületre vonatkozóan tudnánk pályázatot benyújtani. Korábban már jó néhány épületünket felújítottunk energetikailag, egy olyan épületünk maradt, amely eredményesen vagy jó eséllyel részt tud venni ezen a pályázaton. Ez pedig a régi emeletes iskola épülete. Erre készítették számításokat a tervezők. A tervek szerint pályázatot tudnánk benyújtani, mely tartalmazná azt, hogy kapna az épület egy 15 cm-es homlokzati hőszigetelést, egy 20 cm-es padlásfödém szigetelést, külső nyílászárók cseréje történne meg, illetve már most kialakulna egy olyan hőközpont, amely a termálvíz fogadására lenne alkalmas, ehhez természetesen egy új fűtési rendszer kialakítása, illetve 6 kW teljesítményű napelemes rendszer telepítése történne meg. Projekt előkészítési, megvalósítási költség, tervekkel együtt összesen 62.461.488,- Ft a tervezett költség. 100%-os támogatási intenzitású pályázatról beszélünk. Azt gondolom, hogy veszíteni valónk itt sincs. Ez az egy

épületünk van, ami jó eséllyel részt tud venni a pályázaton. Ezzel csak gazdagabbak lennénk, ha ez a pályázat is eredményesen tudna szerepelni.

B. Csák Imre

A Pénzügyi Bizottság támogatta.

Szitó Sándor

Aki egyetért azzal, hogy a másik pályázatban ez az épület kerüljön az előbb ismertetett összeggel benyújtásra, kérem kézfelnújtással jelezze.

Szavazásban részt vett 6 képviselő.

A Képviselő-testület 6 igen szavazattal, ellenvélemény és tartózkodás nélkül meghozta határozatát:

105/2016. (VI. 27.) számú KT

HATÁROZAT

**„a biharnagybajomi régi Emeletes Iskola
(AGORA) épület energetikai korszerűsítése”
tárgyú pályázat benyújtásáról**

Biharnagybajom Községi Önkormányzat Képviselő-testülete úgy határoz, hogy pályázat benyújtásával részt kíván venni a TOP - 3.2.1-15 kódszámú ” Önkormányzati épületek energetikai korszerűsítése” pályázati keretből megvalósítható a biharnagybajomi régi Emeletes Iskola (AGORA) épület energetikai korszerűsítése” tárgyú pályázat benyújtásával.

A megvalósítani kívánt beruházás: a biharnagybajomi régi Emeletes Iskola (4172 Biharnagybajom Rákóczi u. 28. Hrsz: 156.) épület energetikai korszerűsítése.

A projekt bruttó bekerülési összege: 62.461.488,- Ft.

A támogatás mértéke: 100 %.

A Képviselő-testület megkéri a polgármestert a szükséges intézkedések megtételére.

Határidő: 2016. június 30.

Felelős: Szitó Sándor polgármester

2. napirendi pont
Előterjesztés Biharnagybajom Községi Önkormányzat Helyi
Esélyegyenlőségi Programjának felülvizsgálatára
Előadó: Szitó Sándor polgármester

Szitó Sándor

Amennyiben az előterjesztéssel kapcsolatban nincs kérdés vélemény, kérem, aki a módosított Helyi Esélyegyenlőségi Programot elfogadja, kézfelnnyújtással jelezze.

Szavazáskor jelen volt 6 képviselő.

A Képviselő-testület 6 igen szavazattal, ellenvélemény és tartózkodás nélkül meghozta határozatát:

106/2016. (VI. 27.) számú KT
HATÁROZAT
a Helyi Esélyegyenlőségi Program
felülvizsgálatáról

Biharnagybajom Községi Önkormányzat Képviselő-testülete úgy határoz, hogy a 2016. júniusban felülvizsgált Helyi Esélyegyenlőségi Programot a határozat melléklete szerinti tartalommal jóváhagyja.

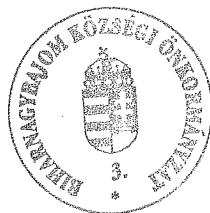
Felelős: Szitó Sándor polgármester


Határidő: 2016. június 28-tól folyamatos

A Képviselő-testület nyilvános ülésén több napirendi pont tárgyalására nem került sor; Szitó Sándor polgármester mindenkinek megköszönte a részvételt; a Képviselő-testület nyilvános ülését 15,55 órakor bezárta.

k. m. f.


Szitó Sándor
polgármester




Imre-Erdős Szilvia
jegyző

J E L E N L É T I Í V

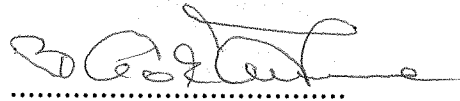
a Képviselő-testület 2016. június 27-én megtartott

nyilvános rendkívüli ülésén jelenlévő önkormányzati képviselőkről

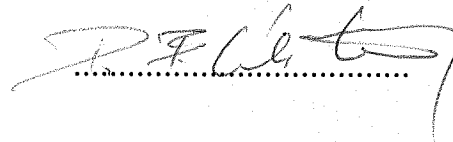
Szitó Sándor




B Csák Imre



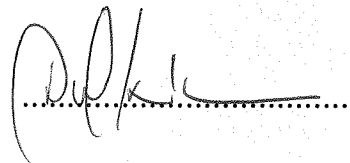
Dr. B. Csák István



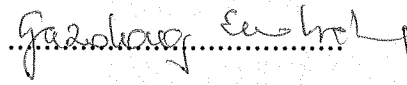
Dobos Sándor



Dul Sándor



Gazdag Endréné



Patakiné Darabos Zsuzsanna

.....



*Biharnagybajom Községi Önkormányzat
Polgármesterétől*

MEGHÍVÓ

Biharnagybajom Község Önkormányzatának Képviselő-testülete

2016. június 27-én HÉTFŐN 15,00 órakor

a Polgármesteri Hivatal tanácstermében nyilvános
rendkívüli ülést tart, melyre Önt tisztelettel meghívom.

Napirend:

1. Előterjesztés pályázati lehetőségekre

Előadó: Szitó Sándor polgármester

Felkért előadó: Bencző László projektmenedzser

Véleményező bizottság: Pénzügyi Bizottság

2. Előterjesztés Biharnagybajom Községi Önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjának felülvizsgálatára

Előadó: Szitó Sándor polgármester

Biharnagybajom, 2016. június 23.

Szitó Sándor s.k.
polgármester

ELŐTERJESZTÉS

**a Képviselő-testület 2016. június 27- én tartandó rendkívüli ülésére
a Biharnagybajom Községi Önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Program
felülvizsgálatára**

Tisztelt Képviselő-testület!

Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (Továbbiakban. Ebktv.) 31. §-a rendelkezik a helyi esélyegyenlőségi programokról (Továbbiakban: HEP). A törvény 31. § (1) bekezdése szerint a települési önkormányzat ötévente öt évre szóló helyi esélyegyenlőségi programot fogad el, amelyet a 31. § (4) bekezdése értelmében kétévente át kell tekinteni és szükség esetén felül kell vizsgálni, melyre 2015-ben sor került és a Képviselő-testület 166/2015. (XI.26.) számú KT határozatával jóváhagyott.

Képviselő-testületi ülésen szándéknyilatkozatok születtek arról, hogy Biharnagybajom Községi Önkormányzat pályázatot kíván benyújtani a *Településfejlesztési Operatív Program* (Továbbiakban: TOP) keretre:

- TOP - 3.2.2-15 kódszámú Önkormányzatok által vezérelt, a helyi adottságokhoz illeszkedő, megújuló energiaforrások kihasználására irányuló energiaellátás megvalósítása, komplex fejlesztés programok:
az „Önkormányzati intézmények fűtésrendszerének korszerűsítése geotermikus energia hasznosítása” címmel;

- TOP – 3.2.1.-15 kódszámú Önkormányzati épületek energetikai korszerűsítése keretből „a régi Emeletes Iskola Rákóczi u.28. (AGORA) épület energetikai korszerűsítése” címmel.

A pályázatok beadási határideje: 2016. június 30.

Az alábbi két pályázati kiírás miatt ismételten szükséges volt felülvizsgálni és kiegészíteni a HEP-et a tervezett fejlesztések szükségességének alátámasztásával és intézkedési tervbe történő megjelenítésével.

Tekintettel arra, hogy a pályázati kiírások 2016. április hónapban jelentek meg, ezért a feltárt problémák és fejlesztési lehetőségek ezt követően kerültek részletesen kidolgozásra és az intézkedési tervben megjelenítve, mely a pályázat benyújtásának feltétele.

Az előterjesztés a Helyi esélyegyenlőségi Program 2016. júniusi felülvizsgálata során tett kiegészítéseket tartalmazza:

**1. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége
Infrastrukturális fejlesztés*****

Biharnagybajom település régi strandfürdőjénél (hrs.:0132/2) található a K-20 kataszteri számú lezárt termálkút, mely jelenleg nem hasznosított geotermikus „kincse” a településnek.

A Kút újra indításával az abból kijövő melegvíz, vagyis geotermikus energia hasznosításával pályázati forrásból szeretnénk az önkormányzati tulajdonú intézmények fűtési rendszerét fejleszteni, ezáltal csökkenne az épületek fűtési költsége. A termálkút újraindítása során hasznosítani szeretnénk a keletkező kísérő-gázokat és a geotermális energiát, továbbá a termálkutat hasznosítani szeretnénk a későbbiekben haltelepítéshez, illetve zöldségtermesztéshez. A működtetés során bevonásra kerülnek a mélyszegénységben élők és a roma lakosság egy része is, melynek előnye, hogy munkahelyteremtéssel visszavezetjük őket a munka világába.***

2. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

a régi Emeletes Iskola Rákóczi u.28. (AGORA) épület energetikai korszerűsítése***

A régi Emeletes Iskola AGORA (Rákóczi u. 28.) épülete nincs hőszigetelve, nyílászárói elavultak, fűtési rendszere nem energiatakarékos. Pályázati forrás kihasználásával szükséges az épületet felújítani és az épületen épületenergetikai korszerűsítést végezni. Az épületben jelenleg az 1. és a 2. évfolyamos általános iskolai tanulók iskolaotthonos oktatása folyik, valamint a Népdalkörnek és a Nyugdíjas Klubnak az AGORA épület biztosít helyet az összejövetelekre.***

3. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége

A jelenlegi felülvizsgálat során az adósságkonszolidációban részt nem vett települési önkormányzatok 2015. évi támogatásából (hazai forrásból megvalósuló pályázat) megvalósuló fejlesztések közül a „Ravatalozó felújítása” is részletesebben kidolgozásra kerül az idősek célcsoportnál, mert korábban csak a Gazdasági Program fejlesztési elképzelései között szerepelt, az intézkedési terv nem tartalmazta.

Ravatalozó felújítása***

Az 1980-as években épült Ravatalozó épülete nem került felújításra felépítését követően, ezért állapota nem megfelelő, az épület lapostetős szerkezete beázik, a wc helyiségek, nyílászárói nagyon elavultak, az épületben nem megfelelő a hangosítás, ezért az épületet szükséges felújítani. Az épület felújítását szükségesnek tartjuk a méltóság-teljes szertartás lebonyolításához.

*** kiegészítve a 2016. 06.27.-ei felülvizsgálat során

Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

Célcsoportok	Következtetések		
	Beazonosított problémák	Fejlesztési lehetőségek meghatározása	Kapcsolódó intézkedés címe
romák/mély szegénységben élők	A településen nincs hasznosítva a geotermikus energia (termálvíz), melyet fel lehetne használni az önkormányzati intézmények fűtéséhez	Pályázati lehetőség kihasználása	Településüzemeltetés fejlesztése: energiahatékonyság javulást célzó beruházás
gyermekek	A régi Emeletes Iskola (Rákóczi u. 28.) épülete nincs hőszigetelve, nyílászárói elavultak, fűtési rendszere nem energiatakarékos	Pályázati lehetőség kihasználása	régi Emeletes Iskola épületének felújítása, energetikai korszerűsítése
Idősek	Ravatalozó épületének és kerítésének állapota nem megfelelő	Pályázati lehetőség kihasználása	Ravatalozó felújítása

Az intézkedési területek részletes kifejtése

ÚJ TÁBLÁZAT

1/11.

2016.06. 27-ei HEP felülvizsgálat megállapításaként került beépítésre

Az intézkedés címe		<i>Geotermikus energia (termálvíz), hasznosítása intézmények fűtéséhez</i>	
Az intézkedés pontos célcsoportja		romák/mély szegénységben élők	
Az intézkedés-sel elérni kívánt cél	Kiinduló érték	geotermikus energia (lezárt termálkút) nincs hasznosítva a településen	
	Célérték	geotermikus energia hasznosítása önkormányzati intézményekben	
Célérték dátuma	elérésének	2018.07.01.	
A célkitűzés egyéb dokumentumokkal	összhangja stratégiai dokumentumokkal	Gazdasági Program	
Az intézkedés tartalma		Pályázat benyújtása	
Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)		geotermikus energiával ellátott intézmények száma	
Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások		pályázati támogatás	
Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága		pályázati kiírás szerint	

ÚJ TÁBLÁZAT!!!

2./10

2016.06.27-ei HEP felülvizsgálat megállapításaként került beépítésre

Az intézkedés címe		Régi Emeletes Iskola (Rákóczi u.28.) épületenergetikai felújítása
Az intézkedés pontos célcsoportja		iskolások, nyugdíjasok
Az intézkedés-sel elérni kívánt cél	Kiinduló érték	a régi Emeletes Iskola épülete nincs energetikailag felújítva
	Célérték	energetikailag felújított Emeletes Iskola
Célérték elérésének dátuma		2018.07.01.
A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal		Gazdasági Program
Az intézkedés tartalma		pályázat benyújtása
Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)		felújított közintézmények száma
Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások		pályázati forrás
Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága		nyertes pályázat írja elő a fenntartási kötelezettség időtartamát

ÚJ TÁBLÁZAT!!!
2016.06.27-ei HEP felülvizsgálat megállapításaként került beépítésre
4./5

Az intézkedés címe		Ravatalozó és fakerítésének felújítása	
Az intézkedés pontos célcsoportja		Idősek	
Az intézkedés-sel elérni kívánt cél	Kiemülő érték		Ravatalozó nincs felújítva, állapota leromlott
Célérték dátuma	Célérték		felújított Ravatalozó épület
A célkitűzés egyéb dokumentumokkal	elérésének dátuma		2018.07.01.
Az intézkedés tartalma	összhangja		Gazdasági Program
Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	stratégiai dokumentumokkal		Ravatalozó épületének és fakerítésének állagmegóvó felújítása
Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága		felújított önkormányzati tulajdonú épületek száma
			pályázati támogatás
			nyertes pályázat írja elő a fenntartási kötelezettség időtartamát

Intézkedési terv

1. A helyzetelemzés megállapításainak összefoglalása

Következtetések				
Célcsoport	Beazonosított problémák	Fejlesztési lehetőségek meghatározása	Kapcsolódó intézkedés címe	Sorszám
romák/mély szegénységben élők	A településen nincs hasznosítva a geotermikus energia, mely a régi fürdő területén lévő termálkút újraindításával megoldható lenne	Pályázati lehetőség kihasználása	Geotermikus energia hasznosítása az önkormányzati intézmények fűtéséhez	1./11.
gyermekek	A régi Emeletes Iskola (Rákóczi u. 28.) épülete nincs hőszigetelve, nyílászárói elavultak, fűtési rendszere nem energiatakarékos	Pályázati lehetőség kihasználása	Régi Emeletes Iskola épületének energetikai korszerűsítése	2./10
idősek	Ravatalozó épületének és kerítésének állapota nem megfelelő	pályázat benyújtása	Ravatalozó és fakerítésének felújítása	4./5

Összegő táblázat - Intézkedési Terv

2016.06.27-ei HEP felülvizsgálat megállapításaként kerül beépítésre

A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	A elemzés következtetésében feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedés elnevezése	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés megvalósítási határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	
A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége									
1./11	Geotermikus energia nincs a településen	Geotermikus energia hasznosításának önkormányzati intézményében	Gazdasági Program,	pályázati lehetőség kihasználásával a régi fürdő területén lévő termálkút újraindításával geotermikus energia hasznosítása önkormányzati intézmények fűtéséhez	polgármester	2018.07.01	geotermikus energiával ellátott intézmények száma	pályázati támogatás	pályázati kiírás szerint
Gyermekek helyzete									
2./10	Régi Emeletes Iskola	a régi Emeletes Iskola épülete nincsen energetikailag Emeletes	Gazdasági Program; JEP	pályázati lehetőség kihasználásával			felújított közintézmények száma	pályázati forrás	nyertes pályázat írja elő a fenntartási

	(Rákóczi u.28.) épületenergetikai felújítása	felújítva, nyílászárói elavultak, nincs hőszigetelve az épület	Iskola, mellyel rezs csökkentés érhető el		al épületenergetikai felújítás	polgármester	2018.07.01			kötelezettség időtartamát
Idősek helyzete										
4./5	Ravatalozó felújítása (Kiegészítve 2016.06. havi felülvizsgálat során)	Ravatalozó nincs felújítva, állapot leromlott	Felújított Ravatalozó	Gazdasági Program	Ravatalozó és fakerítésének állagmegővő felújítása pályázati forrásból	polgármester	2018.07.01.	felújított önkormányzati tulajdonú épületek száma	pályázati támogatás	nyertes pályázat írja elő a fenntartási kötelezettség időtartamát

Kérem a tisztelt Képviselő-testület, hogy tárgyalja meg az előterjesztéshez mellékelt 2016. júniusban felülvizsgált Helyi Esélyegyenlőségi Programot és hozza meg döntését.

Biharnagybajom, 2016. június 23.

Szitó Sándor s.k.
polgármester

...../2016. (VI.27.) számú KT
HATÁROZAT-TERVEZET

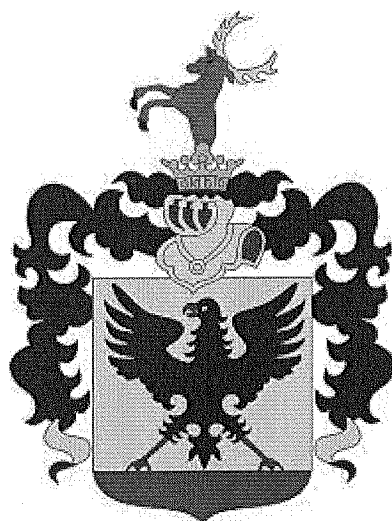
Biharnagybajom Községi Önkormányzat Képviselő-testülete úgy határoz, hogy a 2016. júniusban felülvizsgált Helyi Esélyegyenlőségi Programot jóváhagyja a határozat melléklete szerinti tartalommal.

Felelős: Szitó Sándor polgármester

Határidő: 2016. június 28-tól folyamatos

HELYI ESÉLYEGYENLŐSÉGI PROGRAM

Biharnagybajom község



2013.

Felülvizsgálat ideje: 2015.

Felülvizsgálat ideje: 2016. március 31.

Felülvizsgálat ideje: 2016. június 27.

Tartalomjegyzék

Bevezetés	3
A program háttere	3
A program céljai.....	4
Küldetésnyilatkozat	5
Infrastruktúra.....	7
A település bemutatása.....	8
Helyzetelemzés	12
1. Jogszabályi háttér bemutatása	12
2. Stratégiai környezet bemutatása.....	13
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége.....	15
Gazdasági élet.....	17
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység	36
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége	55
5. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége	63
7.A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége.....	71
6. Helyi partnerség.....	78
7. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága	78
Intézkedési terv.....	79
1. A helyzetelemzés megállapításainak összegzése.....	79
2. Az intézkedési területek részletes kifejtése	87
3. Összegző táblázat - Intézkedési Terv	123
4. Megvalósítás	138
5. A program nyilvánossága.....	139
6. Kötelezettségek és felelősségi körök.....	139
7. Elfogadás módja és dátuma.....	140

Bevezetés

A program háttere

Összhangban az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvénnyel, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelettel és a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelettel Biharnagybajom Községi Önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Jelen program a településen feltárt esélyegyenlőségi problémákra reagál, és beavatkozásokat tartalmaz azok kezelésére.

A program felépítése

Az esélyegyenlőségi program **helyzetelemzésből és intézkedési tervből áll.**

A **helyzetelemzés célja** annak megállapítása, hogy a településen élő hátrányos helyzetű társadalmi csoportok a teljes lakossághoz viszonyítva milyen jövedelmi, foglalkoztatási, képzettségi, szociális, lakhatási, területi, egészségügyi mutatókkal rendelkeznek, és ezek alapján település milyen esélyegyenlőségi problémákkal küzd.

A helyzetelemzés alapján **intézkedési tervet** kell készíteni. A helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében a településeknek beavatkozásokat kell tervezniük.

Az esélyegyenlőségi program felülvizsgálata

A helyi esélyegyenlőségi programot öt évre kell tervezni. Időarányos megvalósulását, illetve a helyzetelemzésben feltártak esetleges megváltozását két évente át kell tekinteni, és a helyi esélyegyenlőségi programot felül kell vizsgálni.

A **Türr István Képző és Kutató Intézet** esélyegyenlőségi munkatársai segítették a program elkészülését, valamint részt vesznek az esedékes felülvizsgálatában is.

A program céljai

A program prioritásai (szinergiában a Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia *felzárkózási-politikai céljaival*):

- csökkenjen a szegénységben vagy társadalmi kizáródásban élők aránya,
- csökkenjen a hátrányos helyzetű gyermekek társadalmi lemaradása, gyengüljenek a szegénység átörökítésének tendenciái,
- csökkenjenek a hátrányos helyzetű és nem hátrányos helyzetű csoportok közötti társadalmi különbségek.

A program kiterjed:

- az egyenlő bánásmód követelményének érvényesülését segítő intézkedésekre,
- az oktatás és a képzés területén a jogellenes elkülönítés megelőzésére, illetve az azzal szembeni fellépésre, továbbá az egyenlő esélyű hozzáférés biztosításához szükséges intézkedésekre,
- a közszolgáltatásokhoz, valamint az egészségügyi szolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférés biztosításához szükséges intézkedésekre,
- olyan intézkedésekre, amelyek csökkentik a hátrányos helyzetűek munkaerő-piaci hátrányait, illetve javítják foglalkoztatási esélyeiket.

A megvalósítás során érvényesítendő körülmények a településen:

- a szegregációmentesség;
- a diszkriminációmentesség;
- a társadalmi integráció;
- a minőségi oktatáshoz való hozzáférés biztosítása;
- a megkülönböztetés tilalma;
- az egyenlő bánásmód betartása;
- az emberi méltóság tiszteletben tartása,
- a társadalmi szolidaritás.

Küldetésnyilatkozat

Biharnagybajom Községi Önkormányzat:

- az esélyegyenlőségi politikáját munkáltatói szerepkörben, közvetlen szolgáltatásai során, intézményfenntartói szerepkörében, pályázóként és a közpolitikák alakítójaként érvényesíti;
- az esélyegyenlőséggel kapcsolatos tevékenysége során mindent megtesz annak érdekében, hogy az egyes projektek kidolgozásában az érdekelt civil szerveződések is aktív szerepet kapjanak, elősegítve ezzel a település lakosságának ilyen irányú szemléletváltását is;
- elkötelezett az egyenlő esélyek biztosításáért: minden lakos számára lehetővé kívánja tenni, hogy megkülönböztetés nélkül dolgozhasson, tanulhasson és élhessen a településen;
- a képviselő-testület és szervei döntéseinek keresztül is kifejezi elkötelezettségét az esélyegyenlőség területén;
- a jogszabályokban meghatározott, ilyen irányú kötelező feladatok ellátásán túl a társszervekkel, civil szerveződésekkel, egyházzal, önszerveződésekkel, társulásaival, egyesületeivel és alapítványaival együttműködve közösen törekszik érvényre juttatni az esélyegyenlőség eszméjét a társadalmi élet minden területén;
- ösztönözi a hátrányos helyzetű csoportokat és egyéneket, hogy vegyenek részt a helyi közösség életében;
- esélyegyenlőségi politikáját minél szélesebb körben megismerteti a helyi munkáltatókkal, munkavállalókkal, a helyi polgárokkal és a partner szervezetekkel.

A település története

Biharnagybajom a Nagysárrét jellegzetes települése. Településszerkezetén mai napig látható nyomot hagytak a vízfolyások, a mocsár jelenléte.

Bajon első templomának helyét a későbbi Nagybjajom legnyugatibb részére, a Gyalogér partjára lokalizálták. Ez az Árpád-kori templom a XVII. század közepén még állott. A földesúri kúria helyét nagy valószínűséggel a később Nagybjajomnak nevezett településrészre azonosítjuk, ott, ahol a XV-XVI. század fordulóján kezd kiépülni a későbbi bajomi vár. A vár falának maradványai, bástyái a XVIII. század közepén még láthatóak voltak.

1517 őszi királyi adományozó levélben Nagybjajon és Kisbjajon két - megkülönböztető jelzővel ellátott nevű - településként szerepel.

Kisbajom a 17. században lakott hely volt, de nem független helyiségként, hanem Nagybajom részeként létezett. "Nagy és Kis Bajom... egyé olvadtak. A török elleni visszafoglaló háború után Bajom is a kamara kezelésébe került, majd Eszterházy Pál herceg kezére.

Gyökeres változást a XIX. század végi társadalmi, gazdasági átalakulás eredményezett a helyiek életében. A mocsarak lecsapolása, a vasút, közút megépülése, a háziipar (gyékényfonás) virágzása mind a polgárosodás folyamatát jelzik. A közigazgatás átszervezése révén Biharnagybajom lett Bihar vármegye sárréti járásának székhelye.

A fejlődés az I. világháború kitörése után megtorpant. 1919-ben a község rövid időre román megszállás alá került. A világháborút lezáró trianoni döntés, az új határok létrejötte negatív hatással voltak a településre. A II. világháború szintén jelentős emberáldozatokat követelt Biharnagybajomban, 1944. október 8-15-ig súlyos német-szovjet csaták színhelye volt a község.

A háborúk után változást az olajipar hozott (MASZOLAJ). Hirtelen megnövekedett a lakosság száma (1959-ben közel 6000 fő). Az olajbányászat azonban a 60-as években teljesen megszűnt, elköltözött az Ostyagyár is, a Dózsa Tsz és a késüzem maradtak. A 60-as évektől kezdve a népesség jelentősen csökkent, a fiatalok elvándoroltak. Jelentős szociális problémát okoz a település lakóinak foglalkoztatása, amely főleg a roma kisebbséget "sújtja".**

Biharnagybajom híres szülőtte Szűcs Sándor néprajzkutató, író, etnográfus, aki 1903. október 23-án született Biharnagybajomban, kunsági származású kismemesi családban. Az elemi iskoláit Bajomban, a polgárit magántanulónként végezte, majd Debrecenben a kereskedelmi középiskola következett. A gimnáziumi érettségét különbözettel szerezte meg és ezután beiratkozott az egyetemre. Elvégezte a földrajz-történelem szakot. Egy darabig Milleker Rezső professzor mellett lett gyakornok, de ebből nem lehetett megélni és hazament Bajomba gazdálkodni. Első fontosabb tanulmánya "A gyékény feldolgozása és eszközei a Bihar megyei Sárréten", amely a Debreceni Szemlében jelen meg 1933-ban.

Az 1930-as években ismerkedett meg Györffy Istvánnal és egy életen át a tanítványává vált. Ezzel bekerült a magyar néprajzkutatók nagy családjába. Egyidejűleg a népi írók is felfigyeltek rá. Az 1940-es évek elején Karcag város szociális titkára lett. Ettől kezdve a Nagy-kunsági Lapokban jelentek meg a Kunsággal kapcsolatos cikkei. Később megalapította a Sárréti Népfőiskolát Bihartordán. Tankönyvet is írt, ebből taníthatott. 1944 után Bajomban tanítóskodott. Szűcs Sándort később, mint "szabadművelődési segédtitkár" Berettyóújfaluiba osztották be, de családját, szülőházát nem akarta elhagyni, ezért kénytelen volt állását feladni.

1952. március 1-jén kapta meg a karcagi Nagykun Múzeum igazgatói kinevezést. 1952 tavaszán jelentős tárggyűjtő munkába kezdett. 1964. január 1-jén nyugdíjba vonult. 1982. augusztus 2-án hunyt el.

Szűcs Sándor 1952-1963 közötti munkásságával nagyon nehéz körülmények között lerakta egy új múzeum alapjait, melyre az utódok már biztonsággal építhettek. A korszak sem a tárgyak, sem a hagyományok gyűjtésének nem kedvezett. Több száz cikke, önálló tanulmánya jelent meg. Igazi elismerést "A régi Sárrét világa" hozott neki. Fontos művei még: a Pusztai krónika, A Ludas Matyi cimborái, Hány János bajtársai, Pusztai szabadok, Rajzok a régi Alföld életéből, Betyárok, pandúrok és egyéb régi hírességek, Régi magyar vízivilág, Madárkereső királyfiak.

** nem releváns

Szűcs Sándor szülőháza a falu kulturális életének fontos színtere. Jelenleg Szűcs Sándor emlékház és kovácsmúzeumként látogatható, ahol évente hagyományőrző tábort is rendeznek a gyermekek részére. A település egyik intézménye tisztelete jeléül az ő nevét viseli, úgy mint Szűcs Sándor Általános Művelődési Központ.

Infrastruktúra

Biharnagybajom lakásállománya 2012. január 1-én 1066 (lakott és lakatlan). Egy lakásra átlagosan 2,7 személy jut. A lakások döntő többsége családi ház jellegű, legnagyobb része kétszobás.

A 2012. évi adatok szerint a lakások mindegyike be van kötve a villamosáram hálózatba. A településen a lakások 80%-ánál van lehetőség a vezetékes gázhálózathoz való csatlakozásra. A közüzemi vízvezeték-hálózat hossza 29 kilométer. 2012-ben településünk ivóvizének arzénmentesítése érdekében szűrőberendezés került beépítésre.

2013-ban „Sárrétudvari és térsége ivóvízminőség-javító beruházása” tárgyú KEOP-1.3.0/09-11-2013-0018 kódszámú pályázat került benyújtásra Sárrétudvari, Biharnagybajom és Szerep települések ivóvízminőség javítása érdekében.

A projekt során az érintett településeken a beruházási összköltség max. 20 % - os mértékéig csatornahálózat rekonstrukciós munkák keretében végvezetékek összekapcsolása, csővezetékek cseréje névleges PVC csőméretre, új szakaszoló csomópontok kiépítése valósult meg. A hálózatmosatás érdekében tolózáraknával, új hálózat mosató csomópontok kerültek kiépítésre, és a kivitelezést követő teljes hálózatmosatás valósult meg. A projekt 2015. áprilisában fejeződött be. A hálózatba a lakások 95%-a van bekapcsolva.

A megye legtöbb községéhez hasonlóan közüzemi szennyvízcsatorna hálózat még nincs kiépítve, a szennyvíz elszállítása jelenleg szippantóval történik. 2012 decemberében a Biharnagybajom-Sárrétudvari Víziközmű Beruázási Társulás pályázatot nyújtott be korszerű szennyvízhálózat kiépítésére és szennyvíz tisztítótelep létesítésére. **Amennyiben sikeres elbírálásban részesítik a pályázatot, a beruházás megvalósítási határideje 2015. június 30-a lesz.** A pályázat sikeres elbírálásban részesült, a beruházást Támogatási Szerződés szerint 2015. szeptember 30-ig kell elkészítenie a kivitelezőnek.*** Biharnagybajom és Sárrétudvari önkormányzat közös hulladéktelepének üzemeltetése megszűnt, a hulladék elszállítását a Bihari Hulladékgazdálkodási Kft. végzi, berettyóújfalui telephelyére. ***2015-ben hulladékudvar létesítését tervezzük a Béke telepen lévő önkormányzati tulajdonú ingatlanokon. A tervek elkészítését követően elindítjuk az építési engedélyezési eljárást.***

A település útjainak 60-70%-a burkolt. A telefon- és internetszolgáltatás a településen igénybe vehető. **Vezetékes** telefontal a lakások 38%-a van ellátva. A kábel TV hálózat - a Béke telep kivételével - az egész településen elérhető.

***kiegészítve a 2015. évi felülvizsgálat során**

**** nem releváns**

A településen működő intézmények:

- Általános iskola
- Konyha
- Óvoda 2 telephellyel
- Bölcsőde
- Művelődési ház és Könyvtár

Közzolgáltatásaink:

- Orvosi ügyeleti ellátás
- Háziorvosi ellátás
- Fogorvosi ellátás
- Védőnői szolgálat
- Idősek nappali ellátása (30 fő befogadására képes)
- Szenvedélybetegek nappali ellátása (40 fő befogadására képes)
- Házi segítségnyújtás: jelenleg (2012-ben) 4 gondozónő van, akikhez 59 gondozott tartozik. **2015-ben 10 házi gondozónő van és 89 fő ellátott***
- Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás
- Szociális étkeztetés
- Gyermejkölési és Családsegítő Szolgáltatás
- Áldozatsegítő Iroda, **

A település bemutatása

Biharnagybajom község Hajdú-Bihar megye délnyugati részében, a Nagy-Sárrét szívében, Debrecen megyeszékhelytől 60 km-re található. A település mind közúton, mind vasúton megközelíthető.

Közúton a 42-es főúttól, Püspökladánytól (a 4212. számú másodrendű úton haladva) 16 kilométer, Berettyóújfalutól (a 4213. számú másodrendű úton haladva) 25 kilométer távolságban érhető el.

Vasútállomása a Püspökladány-Szeghalom mellékvonalon helyezkedik el. Püspökladánytól vasúti úton 23 kilométerre, Szeghalomtól 24 kilométerre található, a menetidő az előbb említett állomásoktól körülbelül 30 perc.

1. számú táblázat Lakónépesség száma az év végén

	Fő	Változás
2007	2889	
2008	2859	99%
2009	2832	99%
2010	2798	99%
2011	2797	100%
2012	2727	97%
2013*	2728	100%
2014*	2683	98%

Forrás: helyi adatgyűjtés

***kiegészítve a 2015. évi felülvizsgálat során**

**** megszűnt 2014. júliustól, mert pályázati forrásból működött. ***

Lakónépességet úgy értjük, hogy mint az adott területen lakóhellyel rendelkező, de másutt tartózkodási hellyel nem rendelkező személyek, valamint az ugyanezen a területen tartózkodási hellyel rendelkező személyek együttes száma.

A táblázat alapján látható, hogy Biharnagybajom lakónépessége évről évre folyamatosan csökken. Ennek oka, az, hogy településünk társadalmi-gazdasági és infrastrukturális szempontból elmaradott, a munkalehetőség korlátozott.

2. számú táblázat - Állandó népesség 2012-ben

Állandó népesség	fő			%	
	nők	férfiak	összesen	nők	férfiak
	1445	1454	2899	50%	50%
0-2 évesek	45	58	103	44%	56%
0-14 éves	282	325	607	46%	54%
15-17 éves	73	63	136	54%	46%
18-59 éves	767	836	1603	48%	52%
60-64 éves	66	74	140	47%	53%
65 év feletti	257	156	413	62%	38%

Forrás: helyi adatgyűjtés

2. számú táblázat - Állandó népesség 2014-ben*

	fő			%	
	nők	férfiak	összesen	nők	férfiak
	1408	1453	2861	49%	51%
0-2 évesek	49	58	107	46%	54%
0-14 éves	270	317	587	46%	54%
15-17 éves	54	67	121	45%	55%
18-59 éves	759	819	1578	48%	52%
60-64 éves	73	94	167	44%	56%
65 év feletti	252	156	408	62%	38%

Forrás: helyi adatgyűjtés

*kiegészítve a 2015. évi felülvizsgálat során

Állandó népesség számát úgy értelmezzük, mint a bejelentett állandó népességet. Az adott településen bejelentett lakóhellyel (állandó lakással) rendelkező személyek.

Biharnagybajomban az állandó népesség összetétele azt mutatja, hogy a nők kevesebben vannak, mint a férfiak 2012-ben. A 65 év feletti korosztály összetétele viszont fordított arányt mutat, vagyis a bejelentett lakóhellyel rendelkező nők száma közel kétszerese a férfiak számához képest.

3. számú táblázat - Öregedési index

	65 év feletti állandó lakosok száma (fő)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő)	Öregedési index (%)
2001	423	678	62,4%
2008	414	657	63,0%
2009	418	660	63,3%
2010	412	644	64,0%
2011	412	623	66,1%
2012	413	607	68,0%
2013*	422	598	70,6%
2014*	408	587	69,5%

Forrás: TeIR; helyi adatgyűjtés

A táblázatból megállapítható, hogy az öregedési index *évről évre 1-2 %-kal folyamatosan nő, mert a fiatalok száma minden évben csökken, a 65 év felettiiek száma 2010-től változatlan, 2013-ban 10 fővel nőtt, 2014-ben 15 fővel csökkent.* Túlsúlyban vannak a 14 év alattiak, vagyis fiatalos a népesség szerkezet településünkön. Ez az esélyegyenlőség szempontjából azt jelenti, hogy a gyerekek fokozottabb ellátására, odafigyelésére van szükség (képeségkibontakoztatás, tehetséggondozás, integráció).

**kiegészítve a 2015. évi felülvizsgálat során*

4. számú táblázat - Belföldi vándorlások

	állandó jellegű odavándorlás	elvándorlás	egyenleg
2008	62	69	-7
2009	55	69	-14
2010	37	78	-41
2011	55	44	11
2012	23	65	-42
2013*	61	55	6
2014*	30	59	-29

Forrás: TeIR; KSH-TSTAR; helyi adatgyűjtés

Biharnagybajom településre a 2011. év kivételével nagymértékű elvándorlás jellemző. 2011-ben 11 fővel több a bevándorlás száma, mint az elvándorlás.

Az elvándorlás abból adódik, hogy a településen minimális munkalehetőség áll rendelkezésre. Legnagyobb foglalkoztatást az önkormányzati intézményekben tudunk biztosítani és még további két gazdálkodó szervezet kínál 80-100 főnél nagyobb létszámú munkahelyet a lakosság számára. Ennek következtében az aktív korú lakosság jelentős része a környező településeken, városokban telepednek le, ahol munkát vállalhatnak, illetve középiskolai, felsőoktatási tanulmányokat folytathatnak a munkát vállaló szülők gyermekei.

5. számú táblázat - Természetes szaporodás

	élve születések száma	halálozások száma	természetes szaporodás (fő)
2008	40	40	0
2009	41	35	6
2010	35	34	1
2011	23	26	-3
2012	40	45	-5
2013*	30	33	-3
2014*	34	40	-6

Forrás: TeIR; KSH-TSTAR; helyi adatgyűjtés

**kiegészítve a 2015. évi felülvizsgálat miatt*

A természetes szaporodás vizsgálatából az látható, hogy 2009-ben és 2010-ben magasabb az élve születések száma, míg a következő két évben alacsonyabb az élve születések száma. A táblázatból kiderül, hogy 2012-ben közel kétszer annyi a születések száma és a halálozások száma is, mint 2011-ben. Ezekből az adatokból arra lehet következtetni, hogy 2012-ben a gazdasági válság hatásai enyhültek, ezáltal nőtt a gyermek vállalási hajlandóság a családok körében. Viszont **2012-ről 2013-ra 10 gyermekkel kevesebb született, 2014-ben 4 gyermekkel született több, mint előző évben. 2014-ben megállapítható, hogy a halálozások száma 6 fővel több volt, mint a születések száma. Biharnagybajom lakosság száma folyamatosan csökken.***

Helyzetelemzés

1. Jogszabályi háttér bemutatása

1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

Magyarország Alaptörvénye XV. cikk

Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. Törvény

321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet A helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról

Az emberi erőforrások minisztere 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelete a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól

31/2007. (II. 28.) Korm. rendelet a területfejlesztéssel és a területrendezéssel kapcsolatos információs rendszerről és a kötelező adatközlés szabályairól

1.2 Az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő helyi szabályozás

- Szociális Szolgáltatásszervezési Koncepció
- Közoktatási Esélyegyenlőségi Program
- Biharnagybajom Községi Önkormányzat Képviselő-testületének 9/2013. (III. 21.) önkormányzat rendeletere a rászorulóknak részére nyújtható pénzügyi és természetbeni szociális ellátások helyi szabályairól**
- Helyi óvodai nevelési Program (óvoda)
- Pedagógiai Program, *Szervezeti Működési Szabályzat, Házirend* *(iskola)
- *5/2015. (II. 27.) önkormányzati rendelete A települési támogatás megállapításának, kifizetésének, folyósításának, valamint felhasználása ellenőrzésének szabályairól**
- *1/2007. (II. 21.) KT rendelete a fiatal házaspároknak első lakáshoz jutásának támogatásáról (egységes szerkezetbe foglalva: 2008. július 1.)**

*kiegészítve a 2015. évi felülvizsgálat miatt

**törölve a 2015. évi felülvizsgálat során, hatályát veszített jogszabályok

2. Stratégiai környezet bemutatása

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

Szociális Szolgáltatástervezési koncepció 57/2010. (IV. 22) számú Kt. határozat)

A szociális igazgatásról és a szociális ellátásról szóló 1993. évi III. törvény 92.§ (3) pontjában foglaltak szerint a legalább kétezer lakosú települési önkormányzat a településen, fővárosban élő szociálisan rászorult személyek részére biztosítandó szolgáltatási feladatok meghatározása érdekében szolgáltatástervezési koncepciót készít. A (4) pont vonatkozásában a koncepció tartalmazza különösen a lakosságszám alakulását, korösszetételét, a szolgáltatások iránti igényeket, az ellátási kötelezettség teljesítésének helyzetét, az ütemtervet a szolgáltatások biztosításáról, a szolgáltatások működési, finanszírozási, fejlesztési feladatait, az esetleges együttműködés kereteit, valamint az egyes ellátott csoportok (idősek, fogyatékos személyek, hajléktalan személyek, pszichiátriai betegek, szenvedélybetegek) sajátosságaihoz kapcsolódóan a speciális ellátási formák, szolgáltatások biztosításának szükségességét.

Közoktatási Esélyegyenlőségi Terv 146/2010 (VIII. 19. számú KT. határozat)

Közoktatási Esélyegyenlőségi Terv alapvető célja, hogy biztosítsa a településen a szegregációmentesség és az egyenlő bánásmód elvének teljes körű érvényesülését, az oktatási szolgáltatásokhoz való hozzáférést, az esélyteremtést, támogató lépések, szolgáltatások megvalósítását a hátrányos helyzetű gyermekek hátrányainak kompenzálása és az esélyegyenlőség előmozdítása érdekében.

2.2. A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

Támasz Szociális Alapszolgáltatási Központ és Bölcsőde

4183 Kaba, Jókai u. 4.

Ellátott feladatok

Illetékességi területén gondoskodik a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló többször módosított 1993. évi III törvény (továbbiakban: Szt) alapján

- étkeztetésről,
- házi segítségnyújtásról,
- jelzőrendszeres házi segítségnyújtásról,
- családsegítésről,
- nappali ellátásokról:
 - idősek klubja,

- pszichiátriai betegek nappali intézménye,
- szenvedélybetegek nappali intézménye,
- támogató szolgálatról,
- közösségi ellátásokról:
 - pszichiátriai betegek közösségi ellátása,
 - szenvedély betegek közösségi ellátása.

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló többször módosított 1997. évi XXXI törvény (továbbiakban: Gyvt) alapján:

- gyermekjóléti szolgáltatásról,
- gyermekek napközbeni ellátásáról (bölcsőde)

Az intézmény ellátási területe

Kaba város, Báránd, Biharnagybajom és Sáp község közigazgatási területén a fent megjelölt valamennyi szociális és gyermekjóléti alapszolgáltatás.

Tetétlen község közigazgatási területén bölcsődei, szenvedélybetegek közösségi ellátása.

Földes község közigazgatási területén pszichiátriai és szenvedélybetegek közösségi ellátása.

Sárréti Többcélú Kistérségi Társulás közigazgatási területén pszichiátriai és szenvedélybetegek nappali ellátása.

Áldozatsegítő iroda feladatai: *Megszűnt 2014. júliustól***

- ❖ programok szervezése
- ❖ gyermekek hasznos szabadidejének megszervezése
- ❖ segítségnyújtás a bűncselekmény, családon belüli erőszak vagy egyéb negatív hatás áldozatává vált embereknek

Biharnagybajom – Sárrétudvari Víziközmű Beruházási Társulás

Biharnagybajom, Rákóczi út 5.

ellátott feladat:

„Biharnagybajom és Sárrétudvari települések szennyvízcsatorna-hálózat és szennyvíztisztító telep építése” beruházás megvalósítása

Sárrétudvari és Térség Ivóvízminőség-javító Társulás

Sárrétudvari, Kossuth u. 72.

ellátott feladat:

**** nem aktuális a 2015. évi felülvizsgálat időpontjában**

Sárrétudvari, Biharnagybajom, Szerep településeken a „Sárrétudvari és térsége ivóvízminőség-javító projekt” beruházás megvalósítása

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

Az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatokat a 2/2012. (VI.5.) EMMI rendelet 1. számú melléklete tartalmazza. A helyzetelemzés alapját szolgáló statisztikai adatokat az Országos Területfejlesztési és Területrendezési Információs Rendszer (TeIR) adatbázisaiból, valamint a helyi nyilvántartásokból gyűjtöttük össze, valamint felhasználtuk az ágazati beszámolók megállapításait és a szakemberek tapasztalatait is.

Természetesen vannak adatok, amelyekre *nyilvántartás nincs*.

Adathiány további oka az, hogy a TeIR adatbázisa nem tartalmazza **2012-2014 évre vonatkozó népességi adatokat, illetve a 2011. évi népszámlálási adatok még nem** már** *elérhető. Az egyes célcsoportoknál megadott 2001-es népszámlálási adatok napjainkban, 2013-ban nem adnak reális képet, azokat csak a HEP két éves felülvizsgálatakor áll módunkban vizsgálni és frissíteni.

A romák helyzetének vizsgálatakor felmerülő alapprobléma, hogy hivatalos etnikai adatok nem, vagy csak korlátozott mértékben állnak rendelkezésre. **A 2011. évi népszámlálás során azt tapasztaltuk, hogy legtöbb roma nem vallotta magát roma állampolgárnak.***

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

Napjainkban egyre gyakrabban használt fogalom a mélyszegénység. Nem csak tudományos fogalom a szociológiában, de a hétköznapi élet jelensége. Azt jelenti, amikor valaki vagy valakik tartósan a létminimum szintje alatt élnek és szinte esélyük sincs arra, hogy ebből önerőből kilépjenek.

A mélyszegénység összetett jelenség, amelynek okai többek között társadalmi és gazdasági hátrányok, iskolai, képzettségbeli és foglalkoztatottságbeli deficitekben mutatkoznak meg, és súlyos megélhetési zavarokhoz vezetnek. A szegénység kialakulásának okai többek közt a rendszerváltást követően a munkahelyek megszűnésére, a munkanélküliségre, a munkaerő-piaci esélyek szőkülésére – nem kis részben az oktatás és képzés hiányosságaira –, a jóléti ellátások által kezelni nem tudott egyéni, családi válsághelyzetekre, a megfelelő ellátásokhoz, szolgáltatásokhoz történő hozzáférés hiányosságaira vezethetők vissza.

A mélyszegénység hatása az alapvető létfeltételekben, a lakhatási, táplálkozási körülményekben, az érintettek egészségi állapotában is jelentkezik. A szegénység szempontjából meghatározó társadalmi jellemző a családok gyermekszáma, illetve a gyermekszegénység („a szegénység fiatal arca”: a szegények mintegy 30%-a 0-17 éves korosztályhoz tartozik), valamint a falusi lakókörnyezet (a szegények több mint fele községekben él). Ez az állapot az érintetteket nagyon gyorsan megbélyegzi és a társadalomból való kirekesztettségüket okozza.

**kiegészítve a 2015. évi felülvizsgálat során*

**** nem aktuális**

A társadalmi leszakadás meghatározó részben tehát a szegénységgel összefüggő körülményekből fakad. A szegregáció mértéke, a társadalmi élet jelentős területeiről való tömeges kizáródás súlyos társadalmi probléma.

Minden harmadik ember (kb. 3 millióan) ma Magyarországon a szegénységi küszöb alatt él, közülük 1,2 millióan mélyszegénységben. A szegénységi kockázatok különösen sújtják a gyermekeket és a hátrányos helyzetű térségben élőket. A romák nagy többsége, mintegy 5-600 ezren (összlétszámuk becslés alapján kb. 750 ezer) ehhez az utóbbi csoporthoz tartozik. Ezért Magyarországon a romák felzárkóztatását megcélzó politikát nem lehet elválasztani a szegénység elleni általános küzdelemtől, a társadalmi és a gazdasági versenyképesség javításától.” – Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia (2011. év)

3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

Ipar, mezőgazdaság

A helyi iparral, illetve vállalkozásokkal kapcsolatos elképzelések megvalósítása azért fontos feladat, mivel a vállalkozások közvetve-közvetlenül a település fejlődését segítik, javítják a termékekkel, szolgáltatásokkal való ellátottságot, munkahelyet teremtenek, adóbevételekhez juttatják az Önkormányzatot.

Településünk a Püspökladányi kistérség tagjaként az országos átlag alatti fejlettségű terület. A gyengén fejlett gazdaság – a természetföldrajzi adottságoknak megfelelően –mezőgazdaság orientált. A településünkön működő vállalkozásokat az iparüzési adó befizetések nagyságának szemszögéből vizsgálva, megállapítható, hogy 2012-ben *4 vállalkozás fizet milliós nagyságrendű adót, míg rajtuk kívül 28 adózó fizet 100 ezer forintot meghaladó méretű iparüzési adót. 2014-ben 6 vállalkozás fizet milliós nagyságrendű adót, míg rajtuk kívül 34 adózó fizet 100 ezer forintot meghaladó méretű iparüzési adót.**

A jövőben, a mezőgazdaság strukturális átalakítása és versenyképességének növelése, valamint a magasabb hozzáadott értéket és nagyobb foglalkoztatást eredményező ágazatokra épülő termelési szerkezetváltást, a mezőgazdasági termékfeldolgozás kiépítése és a termék piacra kerülésének segítése vezethet egy olyan korszerű mezőgazdasági működéshez, mely az ágazat szerepének kikerülhetetlen csökkenése mellett is a helybéli lakosság fontos tényezője marad. *2013-tól Önkormányzatunknál a közfoglalkoztatás keretén belül kiemelt szerepet kapott a zöldségtermesztés és a szántóföldi növénytermesztés (búza, kukorica, zab).**

Önkormányzatunk esetében 2013-ban 58 fő közfoglalkoztatott bevonásával összesen 13,5 hektár területen kaptunk erre lehetőséget. *A mezőgazdasági mintaprogram célja: Önkormányzat önfenntartásra való törekvése. Ezen cél elérése érdekében zöldségtermesztéssel biztosítjuk az 500 adagos főzőkonyha számára a főzéshez szükséges alapanyagok egy részét. A megtermelt zöldségféléseket konyha által fel nem használt részét szétosztjuk a szociálisan rászorulóknak között, a fűszerpaprikát értékesítjük, valamint más önkormányzatokkal az általunk megtermelt, felesleges zöldségféléket elcseréljük egyéb termékekre.**

**kiegészítve a 2015. évi felülvizsgálat során*

2014-ben az előző évben szerzett tapasztalatok alapján, kevesebb területet vontunk be zöldségtermesztésre: 5 hektáron (hrs: 0313/3) a Szabószegben és 2 hektáron (hrs: 0132/2) a régi fürdő területén gazdálkodtunk természetünk 55 fő közfoglalkoztatottal. Mind emellett 8,5 hektár területen búzát termesztett az Önkormányzat.

Az Önkormányzat 2015-ben 18 hektár területen 40 fő közfoglalkoztatottal valósítja meg a mezőgazdasági ráépülő programot: 9 hektáron búzatermesztés, 3,5 hektár területen kukorica és 1 hektáron zabtermesztés folyik felkészülve arra a lehetőségre, hogy állattartással is foglalkozhat az önkormányzat. Ebben az évben 4 hektár területen természetünk zöldségféléseket. 2015 októberében 500 db tojtyúkot szerez be az önkormányzat e pályázati keretből és jövőre 2016-ban sertéstartást is szeretnénk bevezetni. Az állattartással biztosítjuk a konyha részére a tojást és a sertéshúst. A 2014-ben gyógynövénytermesztés képzésben részt vevő közfoglalkoztatottak ebben az évben összesen 1 hektár területen articsókát, máriatövist, körömvirág termesztést végeznek, melyeket értékesítünk.*

A helyi igények kielégítésére, és munkanélküliség csökkentésére lehet megoldást *jelent a munkanélküliek közfoglalkoztatásba minél nagyobb számban történő bevonása,** továbbá ha bővül településünkön a vállalkozások száma, szolgáltatói szféra és a szakipari munkások köre.

Gazdasági élet

A településen 2012-ben 137 gazdasági szervezetet és **66 adóbevallást benyújtó** őstermelőt tartottunk nyilván. **2014-ben 140 gazdasági szervezetet és 52 bevallást benyújtó őstermelőt tartott nyilván az Önkormányzat.***

A gazdasági szervezetek szervezeti forma szerinti megoszlása a következő 2012-ben és **2014-ben***

Egyéni vállalkozás	78	75
Betéti társaság (Bt.)	9	7
Korlátolt felelősségű társaság (Kft.)	31	35
Zártkörűen működő részvénytársaság (Zrt.)	10	15
Nyilvánosan működő részvénytársaság (Nyrt.)	2	2
Szövetkezet	4	3
Egyéb szervezeti forma	3	3

Forrás: Helyi adatgyűjtés

**kiegészítve a 2015. évi felülvizsgálat során*

Legnagyobb vállalkozás a 160-180 főt foglalkoztató **Biharnagybajomi „Dózsa” Agrár Zrt.**, melynek fő tevékenysége a növénytermesztés, állattenyésztés, keverő,- szárító és tárház üzemeltetése, építőipar valamint biogázüzem működtetése. **A részvénytársaság 2001-ben alakult a mezőgazdasági szövetkezet jogutódjaként. Jelenleg 120 tulajdonosa és a kapcsolt vállalkozásokkal együtt közel 151 fő dolgozója van. A zRt. csak bérelt földön gazdálkodik – aranykoronával rendelkező saját tulajdonú földje nincs. A földtulajdonosok száma közel 100 fő, a bérelt terület nagysága mintegy 2500 ha. Ennek egy részét a földtulajdonosok személyes földhasználat keretében visszabérlik.**

Főbb termesztett növények: búza, árpa; szemes-, siló-, csemege-,pop-corn kukorica; olaj-, iregi-, étkezési napraforgó, lucerna, olasz perje, őszi-tavaszi takarmánykeverék, cukorrépa, koriander, olajtök.

A vetésszerkezet az állattenyésztés takarmányigényétől és egyéb tényezőktől függ. A korszerű szárító-tisztító üzemben a környék gazdálkodóit integrálva végezzük a termények tisztítását, szárítását. Igény szerint felvásárolják, vagy kérésre tárolják. A tárolókapacitás kb. 20 ezer tonna.

Kevezőüzemben évente 6000 tonna jó minőségű takarmányt állít elő a Zrt. A növénytermesztést egyre korszerűbb műszaki színvonalon szolgálják ki nagy értékű gépekkel – permetező, silózó, cukorrépa betakarító – mellett terjednek a műholdas helymeghatározással, irányítással rendelkező traktorok, munkagépek. Állattenyésztésük legnagyobb ágazata a több mint 700 tehénnel rendelkező tejelő tenyészet. A termelés igen magas színvonalú – az 1 tehénre jutó zárt laktációs termelés évek óta meghaladja a 10 ezer litert. Az 500 db anyajuhból álló juhászat hagyományőrző jelleggel működik.

A Zrt-ben új ágazat az energiatermelés. A megépített biogáz üzemben fűtési célra gázt, villanyáramot, hőt és biohumuszt állítunk elő. Az épülő etanolüzemben 99,99%-os tisztaságú bioetanolt és a melléktermékből kérődző takarmányt állítanak elő.*

Jelentősebb számú, 85 fő munkaerőt foglalkoztat a Hungaroprogest Kft. ruhaipari vállalkozás 2015-ben; az IMKI-Food Kft., mely szervezet vágóhidat üzemeltet a településen 40-50 fő foglalkoztatásával, valamint a Községi Önkormányzat összesen 47 fő közalkalmazottat, köztisztviselőt, egyéb bérrendszerezést és 2015-ben 121 fő közfoglalkoztatottat.

A településen keresztül halad a Püspökladány-Szeghalom vasútvonal. A települést közúton Sárrétudvari, Nagyrábé és Füzesgyarmat felől lehet megközelíteni. A füzesgyarmati út mellett benzinkút működik.

Pénzintézetek közül Postahivatal és Takarékpont üzemel.

Postahivatal Magyar Posta országos lefedettségű állami szolgáltató zártkörű részvénytársaság. Levél és csomagküldemények felvételével és kézbesítésével foglalkozik, pénzforgalmi szolgáltatásokat nyújt a lakosság számára, valamint kereskedelmi tevékenységet végez. A levél, csomag szolgáltatáson belül számos különszolgáltatással és többlet- és kényelmi szolgáltatásokat nyújt. Pénzforgalmi területen: megtakarítások, lakás-előtakarékosság, bankszámla, pénzküldés több fajtájával, biztosítások kötésével állunk ügyfeleik rendelkezésére. Kereskedelmi tevékenységük kapcsán könyvek, édességek, képeslapok széles választékával, újságok terjesztésével, mobiltelefon feltöltéssel látják el feladataikat.*

***kiegészítve a 2015. évi felülvizsgálat során**

*Az első Királyi Posta megalakulásától kezdve számos fejlődésen ment keresztül a Magyar Posta, ma már az informatikai fejlesztéseknek köszönhetően integrált hálózaton keresztül működik a rendszer, az ügyfelek igényeinek minél korszerűbb, és magasabb színvonalon való kielégítése érdekében. Helyi viszonylatban 2 fő kinti és 4 fő benti dolgozóval látják el ezen tevékenységeket, mellyel településünk igényeinek megfelelően szeretnének színvonalas szolgáltatást nyújtani.**

Biharnagybajom és Vidéke Takarékszövetkezet 1960-as évek elején kezdte meg működését Biharnagybajom, Sárrétudvari, Szerep településeken. 2013. július 01-én a Biharnagybajom és Vidéke Takarékszövetkezet beolvadással egyesült a Hajdú Takarékszövetkezettel.

Jelenleg Takarékszövetkezetünk Debrecenben a megyeszékhelyen és 24 környező településen összesen 26 kirendeltségen 140 fős dolgozói létszámmal látja el a lakosságot pénzügyi szolgáltatással. A lakosságnak, a vállalkozóknak, vállalkozásoknak és egyéb szervezeteknek több mint 25 ezer db számlát vezetnek. A forgalomban lévő bankkártyák száma meghaladja a 10.000 db-ot. Az Ügyfeleknek lehetőségük van a nap 24 órájában az interneten keresztül igénybe venni a banki szolgáltatásokat, illetve Home Banking és Internet Banking szolgáltatásokon keresztül otthonról intézni pénzügyeiket.

2008 májusától a biharnagybajomi Takarékszövetkezet részévé vált a Takarékpont együttműködésnek, amelynek célja a részt vevő takarékszövetkezetek erejének egyesítése. A Takarékpont együttműködésben részt vevő fiókokban az eddig jól ismert szolgáltatások mellett egységes banki, befektetési, lakás-előtakarékossági, biztosítási konstrukciókkal is találkozhat.

A HAJDÚ TAKARÉK Takarékszövetkezet célja a működési környezetében lévő ügyfeleinek pénzügyi szolgáltatásokkal való lehető legteljesebb ellátása, a személyes kapcsolatok ápolása. A helyi önkormányzati, társadalmi, gazdasági szervezetekkel kölcsönös előnyökön alapuló együttműködésre törekednek. A helyben történő ügyintézésel, széles körű termékkínálattal kívánják még kényelmesebbé komfortosabbá tenni a helyi lakosság kiszolgálását, mindezt kulturált körülmények között.

*2013. június 21-én került átadásra a biharnagybajomi kirendeltség új székháza, melyet a dolgozók és a falu lakosai is nagyon vártak. Az új épület a falu központjában helyezkedik el, dekoratív homlokzattal, parkkal és tágas parkolóval, mely az ügyfeleink kényelmét szolgálja. A kirendeltségen 4 fő szellemi dolgozó van.**

Bankfiók 16 kilométerre Püspökladányban található.

Az alacsony jövedelműek bevételeinek számottevő része származik a pénzbeli juttatások rendszereiből. Az inaktív emberek között nagy számban fordulnak elő az alacsony iskolai végzettségűek és - tapasztalataink szerint - a romák. Településünkön a munkaerőpiacra jutás fő akadály a munkalehetőség hiányán túl az alacsony iskolázottság, a tartós munkanélküli létből fakadó motivációs problémák, a társadalmi elítélet.

**kiegészítve a 2015. évi felülvizsgálat során*

Gazdaságélénkítő fejlesztések*

1. Az Önkormányzat egyik kiemelkedő célja Biharnagybajom Központjának gazdaságélénkítő fejlesztése:

- új termelői piac kialakítása a település központjában területvásárlással; A jelenlegi üzemelő piactér nagyon elavult, nem elégíti ki sem a jogszabályi, sem az árusok és vásárlók jogos igényeit sem. Nincs parkolási lehetőség, fedett árusító hely, vizes blokk stb. A területe olyan kicsi, hogy nagyobb forgalmú piacnapokon az árusok egy része kiszorul az utcára és ezzel teljesen elzárja a közút forgalmát. Így mindenképp indokolt és szükségszerű egy új, az igényeknek és előírásoknak megfelelő piaccsarnok és a helyi termelők piacra jutását elősegítő üzlethelyiségek létesítése jobban megközelíthető és szükség esetén bővíthető helyszínen. ***

- a piactér multifunkcionális térnek lenne kialakítva. (piactér és rendezvénytér is lenne a lakosság számára)

2. Ravatalozó felújítása

3. Közvilágítás fejlesztése energiatakarékos izzók beszerzésével

4. Belterületi (kb. 5 km burkolatlan út), valamint mezőgazdasági szilárd burkolatú utak építése, felújítása csapadékvíz elvezetés biztosításával. Feltáró utak építése

5. Külterületi csatornák karbantartása, felújítása

6. Kerékpárút építése a település határában lévő Szárító üzemig, illetve a kis településeken Füzesgyarmattól Püspökladányig kerékpárút kialakítása a megyehatárig kb. 10km hosszan, illetve Biharnagybajomtól Püspökladányig kb. 15km hosszan a munkába járás biztonságosabbá tétele érdekében. Füzesgyarmat felé vezető, állami tulajdonban lévő aszfaltút felújítása

7. Közparkok és egyéb közterületek kialakítása és fenntartása

8. Gépjárművek parkolásának biztosítása parkolóhelyek létesítésével

9. A startmunka közfoglalkoztatási mintaprogramra épülő önkormányzati gazdálkodási telephely kialakítása

10. Szociális szövetkezet létrehozása

Településüzemeltetéssel összefüggő fejlesztési elképzelések

1. Polgármesteri Hivatal épületének felújítása bővítése (irodahelyiségekkel és raktárral, irottárral), energiahatékonysági felújítása: Polgármesteri Hivatal épülete nincs szigetelve a talajnedvességtől, ezért salétromos, külső felújítása szükséges, illetve a gázkonvektoros fűtésrendszere és a világítási rendszere elavult, nem energiatakarékos, ezért szükséges energetikai korszerűsítése. ***

***Felülvizsgálva: 2016.03.31-én

2. *Közüntézményeink megújuló energiaforrásra épülő, a központban egymáshoz viszonylag közel elhelyezkedő önkormányzati tulajdonú épületek fűtésének átalakítása geotermikus rendszerűre, napelemek elhelyezése, nyílászárócsere és utólagos hőszigeteléssel*
3. *Egészségügyi Központ kialakítása szolgálati lakásokkal*
4. *Pihenő-és játszóparkok kialakítása*
5. *Hulladékudvar kialakítása az építési törmelék és zöldhulladék fogadására, majd újrahasonosítása érdekében*

Kulturális szolgáltatás fejlesztése

1. *Művelődési ház rezsiköltségének csökkentése megújuló energiaforrás hasznosításával*
2. *Rendezvénytér kialakítása szabadtéri színpaddal*
3. *Helytörténeti múzeum kialakítása*

Lakás- és helyiséggazdálkodás

1. *Meglévő szolgálati lakások üzlethelyiségek felújítása, újak építése*
2. *Önkormányzati krízisház kialakítása*

**kiegészítve a 2015. évi felülvizsgálat során*

Önkormányzati tulajdonú épületek felújítása

1. *A Rákóczi út 17. szám alatti technika-és tornaterem felújítása*
2. *Konyha melletti melléképület bővítése: zöldség-gyümölcs feldolgozó helyiség kialakítása*
3. *AGORA felújítása*

Túrisztikai célzatú fejlesztési célok

1. *Záportározók rekultiválása*
2. *Sportpálya szabadidőparkká történő fejlesztése, az egykori földvár bemutatását célzó attrakció kialakítása*
3. *Vendégház, ifjúsági szálláshely kialakítása**

3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

A foglalkoztatottak száma **2010-ről 2011-re*** **évről évre** csökkent az aktív korú lakosság számához viszonyítva. 2010- és 2011-ben az volt a cél, hogy 1 év alatt maximum 2-3 hónapos időtartamra, napi 4 órában (rövid időtartamú közfoglalkoztatás) vagy 6-8 órában (huzamosabb idejű közfoglalkoztatás) minél több munkanélkülit kellett visszavezetni a munka világába és ehhez igazodva kellett megszervezni a közfoglalkoztatásukat.

2013-tól a Munkaügyi Központ által meghatározott közfoglalkoztatási feltételek változtak, így a korábbi cél helyett azt az elvet kellett követni, hogy 1 embernek minimum 6 hónapig közfoglalkoztatási jogviszonyban kellett lennie. Ennek következtében kevesebb létszámot tudunk foglalkoztatni, viszont huzamosabb ideig naponta 6-8 órában.

**kiegészítve a 2015. évi felülvizsgálat során*

*** törölve a 2015. évi felülvizsgálat során*

a) Foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek száma, aránya*

3.2.1. számú táblázat - Nyilvántartott álláskeresők száma és aránya, 15-64 évesek száma

év	15-64 év közötti lakónépesség (fő)			nyilvántartott álláskeresők száma (fő)					
	nő	férfi	összesen	nő		férfi		összesen	
	fő	fő	fő	fő	%	fő	%	fő	%
2008	901	999	1900	114	12,7%	152	15,2%	266	14,0%
2009	904	988	1892	125	13,8%	169	17,1%	294	15,5%
2010	891	985	1876	120	13,5%	144	14,6%	264	14,1%
2011	914	993	1907	114	12,5%	112	11,3%	226	11,9%
2012	837	908	1745	106	12,7%	137	15,1%	243	13,9%
2013	829	910	1739	143	17,1%	156	17,0%	299	17,2%
2014	819	923	1742	112	13,7%	129	14,0%	241	13,8%

Forrás: TelR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal; Helyi adatgyűjtés

A munkavállaló korú népesség száma 2013-ban 1739 fő, a nyilvántartott álláskeresők száma 299 fő, tehát a lakosság 17 %-a. 2014-ben 1742 fő volt a munkavállaló korú népesség száma, melynek 14 %-a volt a nyilvántartott álláskeresők száma. Megállapítható, hogy 2013-ról 2014-re 3 fővel nőtt a munkavállaló korúak száma, és 58 fővel csökkent a közfoglalkoztatási programok nyilvántartott álláskeresők száma.*

b) Alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága*

Tapasztalataink azt mutatják, hogy a regisztrált munkanélküliek kb. 70%-ának legmagasabb iskolai végzettsége maximum 8 általános iskola. A segély típusú ellátásban részesülők kb. 20%-a rendelkezik szakmunkás, vagy középfiskolai végzettséggel településünkön. A közfoglalkoztatásba során az esélyegyenlőséget szem előtt tartva - az alacsony iskolai végzettségű munkanélküliek jelentős létszámmal kerülnek bevonásra, hisz a szakmával, vagy középfiskolai végzettséggel rendelkezők száma a közfoglalkoztatottak 15-20%-a.

c) Közfoglalkoztatás*

2013-tól a közfoglalkoztatás tekintetében pozitív irányban történt változás, ugyanis jelentős mértékben lehetett növelni a közfoglalkoztatásban résztvevők számát az előző évekhez képest.

Biharnagybajom Községi Önkormányzat 2013-ban az alábbi programokat valósította meg közfoglalkoztatott bevonásával napi 6- illetve 8 órában:

Közfoglalkoztatási programok 2013-ban*:

- Téli és egyéb értékteremtő mintaprogramban 4 főt alkalmazunk;
- Belvízelvezetés mintaprogramban 11 fő közfoglalkoztatott dolgozott;
- Mezőgazdasági utak karbantartása mintaprogram keretében szintén 11 fő közfoglalkoztatott dolgozott;
- a Mezőgazdasági mintaprogramban 58 fő álláskeresőt foglalkoztattunk.

- Az Önkormányzati intézményekben huzamosabb idejű közfoglalkoztatási program keretében 34 fő részére biztosítottunk napi 6-8 órában munkalehetőséget (pedagógiai kisegítők, konyhai kisegítők, irodai adminisztrátorok, takarítók, hivatali kézbesítő) 4 ütemben.
- Településünkön a 2013-ról 2014-re áthúzódó téli közfoglalkoztatásban 49 fő vett részt.
- Biomassza kazánprogramban 2 fő vett részt.

Napi 6 órában csak a huzamosabb időtartamú közfoglalkoztatás adott lehetőséget.

Közfoglalkoztatási programok 2014-ben*:

2014-ben az alábbi programokat valósította meg az Önkormányzat a közfoglalkoztatottak bevonásával napi 6- illetve 8 órában:

- Mezőgazdasági mintaprogram indult márciusban 1 évig 55 fő bevonásával.
 - Téli és egyéb értékteremtő mintaprogram (fásítás, erdőterület tereprendezés) A bevont közfoglalkoztatottak száma: 18 fő.
 - Helyi sajátosság mintaprogram gyékényáru készítés 1 fő és szabás-varrás 4 fő, asztalos 6 fő bevonásával + 5 fő 2 ütemben.
 - Mezőgazdasági utak karbantartása mintaprojekt 16 fő közfoglalkoztatott bevonásával.
 - Térkő-szegélykő és betonelem gyártás a bevont közfoglalkoztatottak száma 2 ütemben: 35 fő.
 - Biomassza kazánprogramban 2 fő vett részt.
 - Huzamosabb időtartamú közfoglalkoztatás 36 fő bevonásával 2 ütemben történt.
 - 2 hónapos huzamosabb időtartamú közfoglalkoztatásba 169 fő került bevonásra.
- A mintaprogramok általában 5-8 hónapra biztosítanak foglalkoztatást. Napi 6 órában csak a huzamosabb időtartamú közfoglalkoztatás adott lehetőséget.

Közfoglalkoztatási programok 2015-ben*:

- Mezőgazdasági mintaprogram indult márciusban 47 fő bevonásával valósul meg. Két ágazatból tevődik össze: egyik a növénytermesztés, mely programba márciustól 41 fő került bevonásra. A másik része az állattartás, melynek keretében 2015. őszétől 500 db tojótyúk tartásával tojást biztosítunk a konyha számára 6 fő állatgondozó közfoglalkoztatott bevonásával. Az Önkormányzat jövőre sertés tartással is szeretne munkahelyet teremteni a közfoglalkoztatottak számára, mellyel biztosítanánk a szükséges sertés alapanyagot az étkezők számára.
- Mezőgazdasági önkormányzati tulajdonban lévő földutak karbantartását folytatjuk 14 fő bevonásával
- Helyi sajátosság mintaprogramot 54 fő bevonásával terveztük. Ennek keretén belül gyógynövény termesztés, szabás-varrás, gyékényáru készítés, térkő,- betonelem, - kerítésoszlop gyártás és vályogvetés van folyamatban. 2015. szeptembertől száraztésztagyártást végez 11 fő közfoglalkoztatott. Az előállított termékeket szintén a Konyha használ fel alapanyagként.
- Huzamosabb idejű közfoglalkoztatás 4 ütemben 28 fő bevonásával valósult meg.

Szükségesnek tartjuk a közfoglalkoztatás biztosításához szükséges, illetve a Rákóczi út 28. sz. alatti AGORA épület felújítását, mivel ezen önkormányzati tulajdonú épületek állapota nem megfelelő, főleg épületenergetikai szempontból.

d) A foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői

A foglalkoztatáshoz való hozzáférést biztosítjuk valamennyi esélyegyenlőségi célcsoport részére. A közfoglalkoztatási maximális létszámkeretet, valamint az 1 főre eső napi munkaidőt a Munkaügyi Központ

határozza meg, mely paramétereket önkormányzatunknak be kell tartania. *Azoknál a beruházásoknál (pl. II. sz. Óvoda felújítás, csapadékelvezetés, épületenergetikai fejlesztések), ahol BM Önerő Alapból támogatást nyert az Önkormányzat, munkanélküliek foglalkoztatását vállaljuk a beruházás megvalósításának időszakára. A megváltozott munkaképességűek közül 2013-ban 2 főt, 2014-ben 4 főt sikerült TÁMOP-1.1.1-12/1-2012-0001 „Béreköltség támogatás” keretében 100%-os támogatással bevonni, napi 4 órás munkaidőben. **

2014-ben 1 főt tudunk bevonni a „Nők 40 év szolgálati jogviszonyának megszervezésének elősegítése” című pályázati kiírás alapján a Munkaügyi Központon keresztül. Ez a pályázat a 40 éves munkaviszonyhoz szükséges 8 hónapra nyújtott 100%-os támogatást, további 2 hónap önkormányzati tovább foglalkoztatási kötelezettség vállalása mellett.

- e) **Fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük****

Önkormányzatunk 2013-ban és 2014-ben az alábbi képzéseket szervezett a munkanélküliek számára:

- *Háztáji növénytermesztés és tartósítás a mezőgazdasági mintaprogramban résztvevő 57 fő bevonásával 1 éves továbbképzés*
- *téli-átmeneti közfoglalkoztatási keretből:*
 - *parkgondozó képzés 20 fő részvételével 2,5 hónap*
 - *alapkompencia oktatás 34 fővel 6 hónap*
- *Gyógynövény gyűjtő-és termesztő képzés 23 fővel 3 hónap*
- *Szárzatszta készítés 24 fővel 4 hónap*
- *Zöldség-gyümölcs feldolgozás 24 fővel 4 hónap*
- *Település-karbantartó képzés 15 fő 6 hónap időtartam alatt.*

Összesen 197 fő nyilvántartott álláskereső vett részt az önkormányzat által szervezett képzéseken 2013-ban és 2014-ben évben, előző években az önkormányzatnak nem volt lehetősége támogatott képzéseket szervezni.

Az új közfoglalkoztatási rendszernek megfelelően az önkormányzat továbbra is nyújt be pályázatokat a közfoglalkoztatás minél szélesebb lehetőségére vonatkozóan, mivel a szakképzetlen munkaerő számára csak a közfoglalkoztatás jelent munkalehetőséget.

Településünkön jelenleg nincs kerékpárút, ezért pályázatot nyújt be az önkormányzat ennek kiépítésére. Kerékpárút építését a település határában lévő Szárító üzemig, illetve a kis településeken keresztül Füzesgyarmattól Püspökladányig tervezik az adott településeket érintő önkormányzatok megpályázni a munkába járás elősegítése és biztonságosabbá tétele érdekében. A Füzesgyarmat felé vezető, állami tulajdonban lévő aszfaltút felújítását is támogatja az önkormányzat.

A képzésekhez való hozzáférést a fiatalok és felnőttek (munkavállaló korúak) számára a TÁMOP pályázati kiírásnak megfelelően biztosította és a jövőben is biztosítja az Önkormányzat.

**kiegészítve a 2015. évi felülvizsgálat során*

f) Munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek feltérképezése*

A Járási Munkaügyi Központ segíti a Munkaerő-piaci integrációt.

g) Mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása*

A lehetőségek függvényében közfoglalkoztatás keretén belül foglalkoztatja őket az Önkormányzat.

h) Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén*

Nincs hátrányos megkülönböztetés.

Infrastrukturális fejlesztés***

Biharnagybajom település régi strandfürdőjénél (hrs.z.:0132/2) van a K-20 kataszteri számú lezárt termálkút, mely jelenleg nem hasznosított geotermikus „kincse” a településnek.

A Kút újra indításával az abból kijövő melegvíz, vagyis geotermikus energia hasznosításával pályázati forrásból szeretnénk az önkormányzati tulajdonú intézmények fűtési rendszerét fejleszteni, ezáltal csökkenne az épületek fűtési költsége. A termálkút újraindítása során hasznosítani szeretnénk a keletkező kísérő-gázokat és a geotermális energiát, továbbá a termálkutat hasznosítani szeretnénk a későbbiekben haltelepítéshez, illetve zöldségtermesztéshez. A működtetés során bevonásra kerülnek a mélyszegénységben élők és a roma lakosság egy része is, melynek előnye, hogy munkahelyteremtéssel visszavezetjük őket a munka világába.***

*** kiegészítve a 2016. 06.27.-ei felülvizsgálat során

3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

A szociális igazgatásról és ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény az elmúlt években többször módosították, melynek előírásait a Képviselő-testület a rászorulóknak részére nyújtható pénzbeli és természetbeni szociális ellátások helyi szabályairól 9/2013. (III. 21.) számú önkormányzati rendeletébe épített be.

2011. január 1-től bérpótló juttatásra (BJP), illetve 2011. szeptember 1-től foglalkoztatást helyettesítő támogatásra (FHT) évente jogosult, aki korábban rendelkezésre állási támogatásban (RÁT) részesült, amelynek feltételei több helyen is átalakultak.

Az FHT-ban 2015. 03.01-től a Járási Hivatalhoz került a hatáskör részesülő** a munkaügyi szervezettel nyilvántartott álláskeresőként köteles együttműködni. Az önkormányzat rendeletében a foglalkoztatást helyettesítő juttatásra jogosultság egyéb feltételként írja elő, hogy a kérelem benyújtója, illetve az ellátás jogosultja a lakókönyvezete rendezettségének biztosítására vonatkozó, a rendeletében megállapított feltételeket teljesítse. Az FHT összege jelenleg 22.800 Ft.**

Rendszeres szociális segélyre 2015. 03.01-től a Járási Hivatalhoz került a hatáskör** lehet jogosult, aki egészségkárosodott, vagy aki a reá irányadó nyugdíjkorhatárt 5 éven belül betölti, vagy aki az önkormányzat rendeletében meghatározott, feltételeknek megfelel, (pl. mentális állapota miatt mentesítést kap), vagy 14 év alatti gyermeket nevel és a településen nincs biztosítva a gyermek

napközbeni ellátása. A rendszeres szociális segély 90%-ban fedezett ellátási forma, a bérpótló juttatás csak 80%-ban. Javasolt a bevezetése, mert bár ezzel a mentálisan leépült (amennyiben ez megfelelően igazolható) embereket zárja ki a közmunkaprogram lehetőségéből a rendelet, de meghagyja a jövedelmüket. Az aktívkorúak ellátásában részesülőknek továbbra is előírás a munkaügyi központokkal való együttműködés, míg az egészségkárosodott személyek kivételével a rendszeres szociális segélyre jogosultak az arra kijelölt szervvel, településünkön a *Családsegítő Szolgálattal* kötelesek együttműködni.

Az álláskereső részére álláskeresői ellátásként **álláskeresői járadék**, nyugdíj előtti **álláskeresői segély**, valamint költségtérítés jár. Az álláskeresői járadék maximum 90 nap lehet, a munkaerő-piaci járulékalap 60%-a, legfeljebb a minimálbér 100%-a. (98.000 forint).

**kiegészítve a 2015. évi felülvizsgálat során*

**** törölve a 2015. évi felülvizsgálat során jogszabályváltozás miatt**

3.3.1. számú táblázat - Álláskeresői segélyben részesülők száma

év	15-64 év közötti lakónépesség száma	segélyben részesülők fő	segélyben részesülők %
2008	1900	23	1,2%
2009	1892	25	1,3%
2010	1876	17	0,9%
2011	1907	4	0,2%
2012	1745	6	0,3%
2013*	1739	8	0,46%
2014*	1742	8	0,45%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal, ÁFSZ honlap

A táblázat az álláskeresői segélyben részesülők számának folyamatos csökkenését mutatja 2012-ig. A csökkenő tendencia a jogszabály által előírt jogosultság feltételrendszerének szigorításával magyarázható. **2012-től jelentősen csökkent a munkavállaló korúak száma az előző évekhez képest.***

3.3.2. számú táblázat - Járadékra jogosultak száma

év	nyilvántartott álláskeresők száma	álláskeresői járadékra jogosultak	
		fő	%
2008	266	23	8,6%
2009	294	25	8,5%
2010	264	32	12,1%
2011	226	30	13,3%
2012	276	12	4,3%
2013*	299	10	3,36%
2014*	241	16	6,64%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal, ÁFSZ honlap

A szociális járadékot az arra jogosultak részére a Munkaügyi Központ folyósítja. Megfigyelhető, hogy a gazdasági válság hatására 2010-ben és 2011-ben megnövekedett a álláskeresői járadékra jogosultak száma. A nyilvántartott álláskeresői száma azonban nem ugyanezekben az években volt a legmagasabb.

3.3.3. számú táblázat- Rendszeres szociális segélyben és foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek száma

év	rendszeres szociális segélyben részesülők		Foglalkoztatást helyettesítő támogatás (álláskeresői támogatás)		Azoknak a száma, akik 30 nap munkaviszonyt nem tudtak igazolni és az FHT jogosultságtól elesett	Azoknak a száma, akiktől helyi önkormányzati rendelet alapján megvonták a támogatást
	fő	15-64 évesek %-ában	fő	munkanélküliek %-ában		
2008	n. a.	n. a.	170	64	0	0
2009	29	1,53	178	61	0	0
2010	30	1,59	174	66	0	0
2011	30	1,58	214	95	0	0
2012	30	1,72	243	73	0	0
2013*	30	1,6	163	80	0	0
2014*	34	1,8	123	48	0	0

Forrás: Helyi adatforrás

A rendszeres szociális segélyben részesülők száma 2010-ről 2013-ra nem változott, viszont a 15-64 éves lakónépesség számához viszonyítva 2010-ről 2012-re 0,13 %-os növekedést mutat. **2013-ról 2014-re 40 fővel csökkent az FHT-ban részesülők száma a közfoglalkoztatási programoknak köszönhetően.***

Az álláskeresői támogatásban részesülők száma a munkanélküliekhez viszonyítva minden évben 60% fölötti, 2011-ben ez az arányszám elérte a 95%-ot.

Az **ápolási díj** a tartósan gondozásra szoruló személy otthoni ápolását ellátó nagykorú hozzátartozó részére biztosított anyagi hozzájárulás. Ápolási díjra jogosult a hozzátartozó, ha állandó és tartós gondozásra szoruló, súlyosan fogyatékos (életkorra tekintet nélkül), vagy tartósan beteg 18 év alatti gyermek gondozását, ápolását végzi.

A vizsgált években az ápolási díjat igénybevevők száma kis mértékben folyamatosan nőtt, 2008. és 2012. között. Ez magyarázható azzal, hogy a munkanélkülivé válók, illetve ellátás nélkül maradt személyek (például azok, akik foglalkoztatást helyettesítő támogatásra nem jogosultak) fokozatosan keresik a lehetőséget a jövedelemhez (biztosítási jogviszonyhoz) való hozzájutáshoz.

2013. január 1-jétől az ápolási díj megállapítása és folyósítása a Járási Hivatal feladatkörébe tartozik. **2013-ban 22 fő, 2014-ben 31 fő részesült ápolási díjban.***

A **közgyógyellátás** a szociálisan rászorult személy részére – egészségi állapotának megőrzéséhez és helyreállításához – az egészségügyi szolgáltatásokkal kapcsolatos kiadások kompenzálását célzó hozzájárulás. 2008-ban 116 fő, 2012-ben 119 fő részesült közgyógy ellátásban, vagyis ebben az ellátásban részesülők száma minimálisan nőtt. 2013. január 1-jétől a közgyógy megállapítása és folyósítása a Járási Hivatal feladatkörébe tartozik. **2013-ban 88 fő, 2014-ben 98 fő részesült közgyógy ellátásban.***

Közfoglalkoztatás keretében kapott támogatások:*

A közfoglalkoztatási programokra 2014-ben kapott támogatás összege a 2013. évről áthúzódó programokkal együtt 167.844 e Ft, amely tartalmazza a közfoglalkoztatottak bérét és járulékait és a közvetlen költségekre kapott támogatást is.

**kiegészítve a 2015. évi felülvizsgálat során*

3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

a) Bérlakás-állomány, szociális lakhatás, egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok*

A településen az összes lakásállomány 2012-ben 1066 db. Önkormányzatunk nem rendelkezik szociális jellegű *bérlakással*, valamint egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlannal sem.

Az önkormányzat dolgozói, a pedagógusok, a védőnői szolgálat, a háziorvosi szolgálat számára 7 db önkormányzati tulajdonú szolgálati lakást biztosít, **melyek épületenergetikai felújításra szorulnak**. Az elmúlt évek során a belvív miatt sor került 2 család szolgálati lakásban történő ideiglenes elhelyezésére **2013-ban**.* Az ilyen és más hasonló esetekre (természeti csapás, szociális rászorultság stb.) szükséges lenne önkormányzati tulajdonban lévő ún. krízis lakások kialakítására.

d) Elégtelen lakhatási körülmények, veszélyeztetett lakhatási helyzetek, hajléktalanság*

*Családsegítő Szolgálatnak a fent említettek egyikében sincs konkrét adata. A gondozásban lévő családok közül nincsenek olyan családok, akiknek elégtelen lakhatási körülményei veszélyeztetné életüket, testi épségüket. Az elmondható, hogy előszeretettel költözködnek de a lakást előtte igyekeznek rendbe, élhetőbbé tenni. (Nyilván ezt a rendbetételt nem a mi, saját igényeinkhez mérten kell érteni.)**

*Hajléktalan személyről - aki az utcán élne - nincs tudomásunk, olyan személy természetesen van aki csak szíveségi lakáshasználó, vagy csak befogadták ismerősei.**

e) Lakhatást segítő támogatások*

- Első lakáshoz jutók támogatása

Településünk önkormányzata a rendeletében meghatározott feltételeknek megfelelő, **első lakáshoz jutó fiatal házasokat** – a település közigazgatási területén található ingatlan megvásárlása esetén a vásárolt ingatlan vételárának 20%-a, maximum 200.000,- Ft, vagy építése esetén 200.000,- Ft – támogatásban részesíti. A támogatást, mely 2011-ben 200.000 forint vissza nem térítendő támogatás, 3 fő vette igénybe. 2012-ben nem igényeltek ilyen támogatást, **2013. júniusig 3 fő nyújtott be kérelmet, 2014-ben 2 házaspár kapott ilyen jogcímen támogatást.***

Önkormányzatunk – helyi rendelete alapján - **átmeneti segélyt biztosít** kiskorúak napközi térítési díjának részben vagy teljes egészében való megtérítésére, gyermekek és felnőttek ruházatának pótlására, étellemezésére, tüzelő, illetve más alapvető cikkek beszerzésére. Az átmeneti segélyre jogosult személy részére a segély energiaár-támogatásként számláinak rendezésére közvetlenül a szolgáltató szervezethez történő átutalással is megállapítható.**

Kivételes méltányosságból, jövedelemhatártól függetlenül megállapítható átmeneti segély azon kérelmező részére, aki az önmaga, vagy családja létfenntartását veszélyeztető élethelyzetbe kerül:**

- betegség

- elemi kár, vagy

- egyéb, előre nem tervezhető és el nem hárítható esemény kapcsán.

**kiegészítve a 2015. évi felülvizsgálat során*

*** törölve a 2015. évi felülvizsgálat során jogszabályváltozás miatt*

Települési támogatások*

- Közműdíj támogatás*

A lakásviszonyok jellemző problémái a közműdíj-, illetve a lakáshitel-tartozások, hátralékok felhalmozódása. Lakhatást segítő támogatás a normatív lakásfenntartási támogatás, mely a szociálisan rászoruló háztartások részére az általuk lakott lakás fenntartásával kapcsolatos rendszeres kiadásai viseléséhez nyújtott hozzájárulás. **Ez a támogatás 2015. november 30-án „kifut”, 2015. 03.1-jétől ezen támogatási forma helyett bevezetésre került a közműdíj támogatás.*** A támogatás megállapítására 2011. szeptemberétől kizárólag természetbeni formában kerül sor. A megállapított támogatást az igénybevevők azon rendszeres, lakásfenntartással kapcsolatos kiadásaihoz biztosítjuk – a szolgáltatóhoz való közvetlen utalással, illetve tüzelőutalvány formájában – amelyek megfizetésének elmaradása a kérelmező lakhatását a legnagyobb mértékben veszélyezteti. ****E támogatási formában településünkön 2014-ben 288 db* háztartás részesült.**

A lakásfenntartási támogatás **közműdíj támogatás*** természetbeni formában való megállapítása** és célzottan a szolgáltatóhoz való utalása elősegítheti a közüzemi hátralékok nagymértékű felhalmozódásának megelőzését, illetve a havi támogatás összegével csökken a támogatott háztartás lakáskiadásának mértéke.

Tapasztaljuk, hogy a szegénység jellemzője a lakhatással összefüggő hátralékok felhalmozódása, és a lakossági adósságállomány folyamatos újratermelődése.

A 9/2013. (III. 21.) önkormányzat rendeletet, - mely a rászorulóknak részére nyújtható pénzbeli és természetbeni szociális ellátások helyi szabályait tartalmazta - a Képviselő-testület 2015. március 1-jétől hatályon kívül helyezte a szociális törvény módosítása miatt.*

Helyette 2015. március 1-jétől hatályba lépett a települési támogatás megállapításának, kifizetésének, folyósításának, valamint felhasználása ellenőrzésének szabályairól szóló 5/2015. (II. 27.) önkormányzati rendelet.*

A rendelet célja, hogy a Biharnagybajom közigazgatási területén élő egyének és családok szociális biztonságának megőrzése, elősegítése érdekében megállapítsa a települési támogatás keretében nyújtott támogatások formáit, az azokra való jogosultság feltételeit, kifizetésének, folyósításának és ellenőrzésének szabályait.*

Az Önkormányzat a szociálisan rászoruló személyek, családok részére települési támogatást biztosít*.

Települési támogatás keretében igényelhető ellátások:*

- közműdíj támogatás – a lakásfenntartási támogatás helyett.

**kiegészítve a 2015. évi felülvizsgálat során*

*** törölve a 2015. évi felülvizsgálat során jogszabályváltozás miatt*

Rendkívüli települési támogatás keretében igényelhető ellátások:

- temetési támogatás,
- rendkívüli élethelyzetre nyújtható támogatás

*A közműdíj támogatás, köztemetés és a gyógyszer-támogatás kizárólag természetbeni formában, míg a rendkívüli települési támogatás természetbeni és pénzbeli formában is nyújtható az eljáró hatóság döntése alapján. A közműdíj támogatás és gyógyszer-támogatás havi rendszerességgel nyújtott ellátások, míg a rendkívüli települési támogatás keretében nyújtott ellátások eseti ellátások.**

f) Eladósodottság*

Eladósodottságra nincs adat.

g) Lakhatás egyéb jellemzői: külterületen és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások, minőségi közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférés*

Külterületen és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások nincsenek. A Közszolgáltatásokhoz való hozzáférés mindenki számára biztosított.

3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

A szegregátum meghatározása – „Szegregátumnak, szegregált lakókörnyezetnek nevezzük azt a településrészt, ahol a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és a rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korú lakosságon (15-64 éves lakosság) belül eléri, illetve meghaladja az 50%-ot.” – alapján roma szegregáció alakult ki egy belterületi lakott területen, a Béke-telepen, amely nem mesterségesen szegregált település rész.

Jelenleg 22 lakóépülettel. Lakossága 249 fő, melyből 0-14 éves korú: 105 fő, 15-59 éves korú: 135 fő, 60 év feletti 9 fő. **2014-ben a Béke telepi lakosok száma 240 fő, melyből 0-14 éves korú: 98 fő, 15-59 éves korú: 136 fő, 60 év feletti 6 fő. A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma 319 fő, ebből a Béke telepi halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma 110 fő 2015-ben, vagyis 1/3-a.**

A Béke telepi munkavállaló korú lakosság (136 fő) kb. 90%-a legfeljebb 8 általános iskolai végzettséggel rendelkezik. Tekintettel arra, hogy alacsony iskolai végzettséggel rendelkeznek, ezért számukra a közfoglalkoztatás, vagy az alkalmi munka biztosít megélhetést.*

A segélyezés mindenki számára biztosított a törvényi előírásoknak való megfelelés szerint.*

Biharnagybajom dél-keleti részén fekszik, egy irányból közelíthető meg. Ezen a településrészen található a 40-50 fő részére munkalehetőséget biztosító IMKI-FOOD Kft., amely húsfeldolgozó üzemként funkcionál. Mivel az üzem a működése során (üzembe történő beszállítások, értékesítések) jelentős gépjármű

forgalmat bonyolít le, ezért a Béke-telepen lévő útburkolat állapota nagyon rossz, mely felújításra szorul. A telepen keresztül zajló forgalom csökkenthető lenne akkor, ha a húsüzem egy másik irányból is megközelíthető lenne.

****kiegészítve a 2015. évi felülvizsgálat során***

Ennek a problémának a megoldása jelenleg folyamatban van, ugyanis a szennyvíz elvezetésre benyújtott pályázatunk keretén belül a Húsüzem felé vezető Nyugati sor felőli útvonal kiépítésre kerülne.

A vezetékes ivóvíz hálózat ki van építve a Béke telepen, azonban csak néhány család veszi igénybe, a romák jelentős része kútról hordja a vizet.

Az épületek egy része az 1960-es években épültek, nagyobb részt kistéglából, kisebb részt vályogból. Legtöbbjük alap nélküli, ezért rendkívül nagy problémát jelent az épületek felvizesedése, penészedése. Vannak újabb, ún. szociálpolitikai kedvezmény igénybevételével felépített lakások is, melyek lelakott állapotúak, vagy felújítás hiánya miatt lakhatatlanná válnak. Vezetékes gáz- telefonhálózat nincs kiépítve, a fűtés egyedileg megoldott. Elektromos hálózat ki van építve.

Környezet- egészségügyi szempontból a roma lakosság nagy részére jellemző, hogy nem tartják rendben a lakókörnyezetüket. Ezen probléma megszüntetése érdekében szükség lenne a lakott ingatlanok állapotának több szempont szerinti felmérésére (épületek statikai, egészségügyi).

Az ingatlanok állapotfelmérése során megállapítható, hogy az üresen álló lakásokat teljesen tönkretették, ezáltal lakhatatlanok. Gyakran költöztek a romák új lakásba, ahol még volt áram, ma már nincs.*

A fentiek alapján kijelenthető, hogy ***a Béke-telep nem mesterségesen kialakított szegregátumnak minősül.****

A közszolgáltatásokhoz való hozzáférés a nem mesterségesen kialakult szegregációban élők számára is biztosítva van.*

A nem mesterségesen kialakult szegregáció enyhítése, folyamatos felszámolása érdekében célunk olyan pályázatokon való részvétel, mellyel segítjük a felzárkóztatásukat képzésekkel és egyéb módszerekkel: pályázati keretből lakókörnyezet rehabilitációjával, életminőség javító programok megvalósításával, szakemberek bevonásával.*

A foglalkoztatás növelése érdekében az önkormányzat célja a szociális szövetkezet létrehozása.*

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

a) Az egészségügyi ellátás színvonalasan biztosított az **alapellátás** körébe tartozó települési önkormányzati feladatok tekintetében és az orvosok számának köszönhetően nincs ellátatlan beteg a településen:

- 2 háziorvosi körzet,
- 1 vegyes fogorvosi körzet, akik ellátják az iskolafogászati feladatokat is,
- 2 védőnői körzet, akik ellátják az óvodai és iskolai védőnői feladatokat is.

A fejlesztési elképzelések között szerepel az előbbi szolgáltatások 1 helyen történő integrálása.*

- A háziorvosi ügyeleti ellátást –a házi orvosi rendelési időn kívül - Püspökladány Rendelő Intézet látja el.
- Havonta 1 alkalommal gyermekorvosi szakellátás biztosított az Egészségházban.

A településen egy **gyógyszertár** működik, amely hétköznap délelőtt és délután érhető el.

Községünkben csak az alapellátáshoz való hozzáférési lehetőség biztosított, a **szakellátásokat a** Püspökladányban, vagy Berettyóújfaluban a Gróf Tisza István Kórházban tudják igénybe venni a lakosok.

b) A koragyermekkor kötelező **szűrésekhez** való hozzáférés a lakosság számára biztosított. A népegészségügyi szűréseket (kötelező, vagy nem kötelező) sajnos helyben nem tudja igénybe venni a lakosság. A kötelező tüdőszűrés várhatóan egy éven belül – kormányzati döntés szerint - megszűnik, mert a betegek célzott szűrését tervezik, amelyhez nem szükséges kitelepülés. Ez viszont nagy problémát okoz a lakosságnak, mert az utazáshoz szükséges anyagi lehetőségeik korlátozottak, vagy idős korúak. Szükség lenne legalább éves rendszerességgel buszjáratokat indítani különböző szűréseken történő részvételhez (pl.: mammográfia, tüdőszűrés.) **A mammográfia szűrésekre történő utazásokat a védőnők szervezik. Szükség lenne busz indítás szervezésére a férfiak számára prosztata vizsgálat miatt.***

***kiegészítve a 2015. évi felülvizsgálat során**

Fogászati szűrést az iskola-egészségügyi feladatok közt a fogorvos végzi az oktatási intézményekkel történt megállapodások alapján. Az iskolafogászati rendelésen szinte minden tanuló megjelenik szűrővizsgálaton. A biharnagybajomiak a járóbeteg szakrendeléseket Püspökladányban, az Egészségügyi Intézetben és Berettyóújfaluban a Gróf Tisza István Kórház szakrendelőjében vehetik igénybe. A fekvőbeteg ellátás azonban a Gróf Tisza István Kórházban, illetve a Debreceni Egyetem Orvos- és Egészségtudományi Centrumban vehető igénybe.

c) A fizioterápia és a fürdőgyógyászati ellátások, a **fejlesztő és rehabilitációs ellátási** körbe tartoznak, amelyhez a lakosság legközelebb Püspökladányban tudja igénybe venni.

d) Közétkeztetés minden gyermek számára biztosított, akik oktatási intézményeinket veszik igénybe.*

e) A sport programokhoz való hozzáférés mindenki számára biztosított.*

Az Önkormányzat céljai között szerepel a Sportpálya szabadidő parkká történő alakítása, ezáltal zöld-övezet, pihenőpark kialakítása az esélyegyenlőségi célcsoportok igényeinek figyelembe vételével

f) Személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés minden arra jogosult számára biztosított.*

g)A településen nincs hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményeit betartják az intézményi dolgozók a szolgáltatások nyújtásakor.*

h) Tudomásunk szerint nincs pozitív diszkrimináció a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül.*

3.7 Közösségi viszonyok, helyi közelet bemutatása

a) Helyi közelet bemutatása, fórumai

A helyi kötelező közszolgáltatások az állampolgárok számára elérhetőek, megfelelő színvonalon működnek és minden jogos igényt kielégítenek. Az önkormányzat részben, mint intézményalapító és fenntartó, részben szolgáltatási szerződés útján gondoskodik (pl. házi orvosi ellátás, szociális alapellátás) Az egyes feladatok ellátása során együttműködik a helyi, nem önkormányzati fenntartású intézményekkel, civil szervezetekkel, gazdasági társaságokkal, a történelmi egyházakkal, a nemzetiségi önkormányzatokkal és egyéb szervezetekkel.

A fórumok közé tartozik a civil szervezeti megbeszélések és a lakossági közmeghallgatás is.

b) Közösségi együttélés jellemzői*

Etnikai konfliktusok nincsenek.

***kiegészítve a 2015. évi felülvizsgálat során**

c) Helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai

Településünkön a **közösségi élet színtereit** a Szűcs Sándor Általános Művelődési Központ részeként a Szűcs Sándor Művelődési Ház, Könyvtár és Szabadidőközpont látja el.

A civil közösségi színterek működtetéséhez az önkormányzat pénzügyi támogatást biztosít. A civil szervezetek működéséhez a Művelődési Ház helyet biztosít.

A **civil szervezetek** aktívak, sokszínű tevékenységeikkel a település fejlődéséhez járulnak hozzá. Az Önkormányzat pályázati lehetőségek biztosításával, rendszeres tájékoztatással és folyamatos párbeszéd fenntartásával segíti munkájukat.

Számos civil szervezet önkéntes munkájával és adományok közvetítésével enyhíti a hátrányos helyzetű családok mindennapjait. A szolidaritás és felelősség mind magánemberekben, mind a településen működő gazdasági szervezetekben jelen van. Jellemzően felajánlások, önkéntes munkában nyilvánul meg.

A helyi közéleti szerep növekedésének ösztönzésére a **helyi média** szolgál. Az önkormányzati újság, a Bajomi Hírlevél negyedéves rendszerességgel eljut valamennyi biharnagybajomi állampolgárhoz, civil közösséghez, vállalkozáshoz, intézményhez. A bajomi tévé működési, üzemeltetési költségeinek biztosításával az önkormányzat heti rendszerességgel tájékoztatja a lakosságot az önkormányzat Képviselő-testületi üléseiről, a helyi Polgármesteri Hivatal, az intézmények munkájáról, a civil közösségek rendezvényeiről.

A Biharnagybajomban élő romák esélyeinek növelését a **Roma Nemzetiségi Önkormányzat** vállalja fel, amely együttműködési megállapodás alapján együtt dolgozik a település önkormányzatával. A Roma Nemzetiségi Önkormányzat tevékenységének nyilvánossá tételéhez Biharnagybajom Községi Önkormányzat irodahelyiséget biztosít. A Roma Nemzetiségi Önkormányzat roma bált, emlék futballmeccset szervez évente 1-1 alkalommal, a roma gyerekek számára mikulás csomagot ajándékozik, valamint részt vesznek roma találkozókön.

3.8. A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

Nem áll rendelkezésünkre pontos adat arra vonatkozóan, hogy Biharnagybajomban hány fő vallja magát roma kisebbséghez tartozónak.** A 2011. évi népszámlálás adatai alapján 380 fő vallotta magát roma származásúnak. Nyilvánvalóan jelentősen több a roma lakosok száma, de sokan nem vállalták fel kisebbséghez való tartozásukat.*

A településünkön **Roma Nemzetiségi Önkormányzat** alakult, amely szorosan együttműködik a köznevelési és szociális intézményekkel, aktívan részt vesz a közfoglalkoztatásban, illetve közösségi programok szervezésében.

***kiegészítve a 2015. évi felülvizsgálat során**

**** törölve a 2015. évi felülvizsgálat során adatváltozás miatt**

a. Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Célcsoport	Következtetések		
	Beazonosított problémák	Fejlesztési lehetőségek meghatározása	Kapcsolódó intézkedés címe
Romák és/vagy mély-szegénységben élők	Önkormányzati tulajdonú ún. krízislakások hiánya	Pályázati lehetőség kihasználása; eladó lakások önkormányzat által történő megvásárlása	Krízis lakáshelyzet javítása Nem valósult meg
	A település területén fennáll nem mesterségesen kialakított lakhatási szegregáció a Béke-telepen	Pályázati lehetőség kihasználása a lakhatási szegregáció megszüntetésére, integrációjuk megvalósítására**	Lakhatási szegregáció csökkentése Nem valósult meg Módosítási javaslat* : nem mesterségesen kialakított szegregátum lakhatási életkörülményeinek javítása
	Az önkormányzat nem gyűjt és nem értékeli rendszeresen adatokat arra vonatkozóan, hogy az általa működtetett közzolgáltatásokhoz való hozzáférés mennyire biztosított a településen élő hátrányos helyzetű emberek számára, illetve, hogy a gyakorlatban mennyire veszik igénybe ezeket a szolgáltatásokat**	Kérdőívek készítése és kiosztása a lakosság körében**	Rendszeres adatgyűjtés** Nem történt adatgyűjtés, mert a <i>közzolgáltatásokhoz való hozzáférés biztosított a településen élő hátrányos helyzetű emberek számára és bárki igénybe veheti</i>
	Ritkán indulnak buszok különböző szűrésekre (pl.: mammográfia, prosztatavizsgálatra eddig nem is indult busz).	Egészségügyi szűréseken való részvétel segítése	Egészségügyi szűréseken való részvétel segítése 2009-től minden évben (2014. év kivételével) megszervezték a védőnők az ingyenes mammográfia szűrésekre történő buszindítást. Folyamatosan megszervezésre kerül

	<i>Településünk jelenleg nem része kerékpárút hálózatnak.</i>	<i>Kerékpárút építés Pályázati lehetőség kihasználásával</i>	<i>Kerékpárút kiépítése a munkába járás elősegítése és biztonságosabbá tétele érdekében.</i>
	<i>A településen nem működik szociális szövetkezet</i>	<i>Szociális szövetkezet létrehozása pályázati forrással</i>	<i>Szociális szövetkezet létrehozása</i>
	<i>Magas az alacsony iskolai végzettséggel rendelkezők száma</i>	<i>támogatott képzések, átképzések</i>	<i>képzések az alacsony iskolai végzettségűek számára</i>
	<i>Önkormányzati tulajdonú épületek, szolgálati lakások állapota nem megfelelő</i>	<i>épület felújítás pályázati forrásból</i>	<i>Önkormányzati tulajdonú épületek, szolgálati lakások felújítása</i>
<i>romák/mély szegénységben élők</i>	<i>Polgármesteri Hivatal épülete a talajnedvességtől nincs szigetelve, ezért salétromos, külső felújítása szükséges, a gázkonvektoros fűtésrendszere és a világítási rendszere elavult, nem energiatakarékos</i>	<i>Pályázati lehetőség kihasználása</i>	<i>Településüzemeltetés fejlesztése: a Polgármesteri Hivatal, mint településképzet meghatározó épület külső felújítása, víztelenítése, az épület energiahatékonyságának javulását célzó fejlesztése</i>
<i>romák/mély szegénységben élők</i>	<i>A jelenlegi piac nagyon elavult, nem elégíti ki sem a jogszabályi, sem az árusok és vásárlók jogos igényeit. Nincs parkolási lehetőség, fedett árusító hely és vizes blokk kialakítva.</i>	<i>Pályázati lehetőség kihasználása</i>	<i>Gazdaságélénkítő fejlesztés: Helyi piac, multi-funkciós tér kialakítása a Rákóczi u. 2-4. szám alatti ingatlanon vásárcsarnok, üzlethelyiségek és fedett piactér kialakításával</i>
<i>romák/mély szegénységben élők</i> <i>Kiegészítve: 2016. 06. 27-ei felülvizsgálata során</i>	<i>A településen nincs hasznosítva a geotermikus energia (termálvíz), melyet fel lehetne használni az önkormányzati intézmények fűtéséhez</i>	<i>Pályázati lehetőség kihasználása</i>	<i>Településüzemeltetés fejlesztése: energiahatékonyság javulást célzó beruházás</i>

** törölve, mert nem releváns

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

A gyermekek helyzetének tanulmányozásakor egyértelműen kiderül, hogy minden korban alapvetően meghatározta a gyermekvédelmet az ország *gazdasági helyzete*, így a jobb gazdasági lehetőségekkel rendelkezők többféle speciális szükségletre és minőségileg magasabb fokon reagálnak. A másik meghatározó az adott ország *társadalmi berendezkedése* (állami-egyházi nevelés, közösségi nevelés egyeduralma). A következő tényező pedig az adott ország *pedagógiai kultúrája, szociális érzékenysége*, a gyerekekről alkotott képe.

A gyermekvédelmi gondoskodásra leggyakrabban rászoruló csoportok (a gyermekvédelem alanyai):

- a hátrányos helyzetű gyerekek és fiatalok, akiknek alapvető szükséglet-kielégítési lehetőségei korlátozottak. Családja szűkebb társadalmi környezete az átlaghoz képest negatív eltérést mutat, elsősorban szociális, kulturális téren.
- a veszélyeztetett gyerekek, akik testi, lelki, értelmi, erkölcsi fejlődését a szülő vagy a gondozó környezet nem biztosítja.
- beteg gyermekek és fiatalok, akik valamilyen fejlődési rendellenesség vagy speciális egészségkárosodásuk miatt szorulnak segítségre.
- fogyatékos gyermekek,
- nehezen nevelhető gyermekek, *sajátos nevelési igényű gyermekek**
- szociálisan inadaptált gyermekek és fiatalok, akiknek értelmi fejlettsége nem tér el a korosztálya átlagától, de a felnőttekhez való viszonyában valamilyen fokú zavar mutatkozik.

4.1 A gyermekek helyzetének általános jellemzői

5. számú táblázat - Természetes szaporodás

	élve születések száma	halálozások száma	természetes szaporodás (fő)
2008	40	40	0
2009	41	35	6
2010	35	34	1
2011	23	26	-3
2012	40	45	-5
2013*	32	33	-1
2014*	34	40	-6

Forrás: helyi adatgyűjtés

A **gyermekszegénység** csökkentése átfogó, minden ágazatra kiterjedő intézkedéseket igényel. Az egyes részterületeken a foglalkoztatás, az oktatás, a lakásügy, az egészségügy, a szociális és gyermekjóléti, gyermekvédelmi szolgáltatások egymással összhangban álló és egymásra épülő intézkedéseit kell meghozni, amelyek a gyermek megszületésének pillanatától segítenek az esélyek javításában. A szegénységben vagy szegénység kockázatával élő gyermekek sajátos csoportját alkotják a fogyatékos gyermekek. A fogyatékos gyermeket nevelő családok helyzete az átlagosnál sokkal nehezebb, különösen a halmozottan fogyatékos gyermeket nevelő családok esetében figyelhető meg. **A táblázatból látható, hogy 2011-től kevesebb a születések száma, mint a halálozások száma, mely tendencia a lakosság elöregedéséhez vezet.***

A helyi rendszer további jellemzője, hogy a veszélyeztetettség megelőzését szolgálja. A megelőző tevékenység a köznevelési, egészségügyi, szociális, közművelődési és sport intézményhálózaton keresztül (esetenként civil szervezetek bekapcsolódásával) valósul meg, és az egyes ágazatok együttműködésén alapul. Településünkön a gyermekvédelmi alapellátások kiépültek, a preventív (megelőző) gyermekvédelem minden gyermekekkel foglalkozó intézményben, szakmai programban jelen van.

A jelzőrendszeri tagok összehangoltabb együttműködéséhez cselekvési terv készült, mely a gyermekek helyzetének, esélyegyenlőségének javítását célozta meg.*

4.1.1. számú táblázat - Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma

év	védelembe vett 18 év alattiak száma	Megszűntetett esetek száma a 18 év alatti védelembe vettek közül	veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma
2008	28	5	79
2009	14	16	76
2010	30	6	87
2011	62	2	104
2012	52	20	104
2013*	32	1	57
2014*	47	4	71

Forrás: helyi adatgyűjtés

A veszélyeztetett és védelembe vett gyermekek számát a jegyző tartotta nyilván, **2013.01.01-től a püspökladányi Járási Hivatal tartja nyilván.** A jegyző** **2013.01.01-től a püspökladányi Járási Hivatal*** védelembe veszi a gyermeket, ha a szülő, vagy törvényes képviselője az alapellátások önkéntes igénybevételével a veszélyeztetettséget megszüntetni nem tudja, de segítséggel a gyermek fejlődése, nevelése a családban biztosítható. A táblázat adatai azt mutatják meg, hogy a vizsgált 5 évben a veszélyeztetett kiskorú gyerekek száma 2010-ről 2011-re 17 fővel emelkedett, mely elég szembetűnő növekedés. Ez a növekedés azzal magyarázható, hogy a családok életszínvonala, egzisztenciális helyzete nem biztosítja a gyermeke számára azt az állapotot, mely a gyermek egészséges testi, lelki, értelmi, erkölcsi fejlődéséhez elengedhetetlen. ***A Gyermekjóléti Szolgálat adatai alapján 2013-ban és 2014-ben csökkent az előző évekhez képest a veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma.****A megszünt esetek száma a védelembe vett 18 éven aluliak körében kevés arányt képvisel.

4.1.2. számú táblázat - Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma

év	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma	Ebből tartósan beteg fogyatékos gyermekek száma	Kiegészítő gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma	Ebből tartósan beteg fogyatékos gyermekek száma	Rendkívüli gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma
2008	560	7	0	0	3
2009	570	7	0	0	9
2010	584	6	0	0	5
2011	586	5	0	0	14
2012	546	4	0	0	12
2013*	546	3	0	0	18
2014*	498	3	0	0	14

Forrás: helyi adatgyűjtés

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény a szociálisan rászoruló kiskorúak vagy közoktatási intézményben tanuló nagykorúak anyagi támogatása.

Az adatok alapján megállapítható, hogy **öt** hét*** év távlatában, hogyan **emelkedett** változott*** a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma. Ez az ellátási forma a nyugdíjminimumhoz viszonyított egy főre eső havi jövedelem összege és a vagyoni helyzet függvényében állapítható meg. Kiegészítő és rendkívüli gyermekvédelmi kedvezményben akkor részesülhet a gyermeket nevelő család, ha időszakosan létfenntartási gondokkal küzd vagy létfenntartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzetbe kerül. Mint látható a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma folyamatosan nő 2011-ig. Ez is annak bizonyítéka, hogy a családok egyre nehezebben viselik a kevesebb jövedelemből az egyre növekvő kiadások rendezését. 2012-ben 40 fővel csökkent 2011-hez képest a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma. Ennek oka, hogy csökken a 0-14 éves korúak száma, csökken a szülők gyermekvállalási kedve, valamint az elvándorlás is szerepet játszik ebben.

Önkormányzat által nyújtott pénzbeli, természetbeni ellátások biztosítása:

- gyermekétkeztetés normatív kedvezmény, **nyári szociális gyermekétkeztetés***
- pénzbeli támogatás: **rendkívüli gyermekvédelmi támogatás, 2014.01.01-től önkormányzati támogatás, 2015.03.01. rendkívüli települési támogatás***
- **természetbeni ellátás: óvodáztatási támogatás, Erzsébet utalvány***
- **külön jogszabály szerint**** egyéb kedvezmények: **szociális célú tűzifa juttatása, bursa hungarica**
*kiegészítve a 2015. évi felülvizsgálat során aktualizálva

**** törölve, nem releváns**

4.1.3. számú táblázat – Kedvezményes óvodai - iskolai juttatásokban részesülők száma

év	Ingyenes étkezésben résztvevők száma óvoda	Ingyenes étkezésben résztvevők száma iskola 1-8. évfolyam	50 százalékos mértékű kedvezményes étkezésre jogosultak száma 1-13. évfolyam	Ingyenes tankönyv-ellátásban részesülők száma	Óvodáztatási támogatásban részesülők száma	Nyári étkeztetésben részesülők száma
2008	103	138	8	256	0	118
2009	100	158	3	268	22	180
2010	103	159	3	276	63	180
2011	109	184	5	279	73	225
2012	92	198	8	267	64	173
2013*	105	226	9	280	135	160
2014*	92	208	15	260	126	169

Forrás: Helyi adatgyűjtés

Az ingyenes, vagy a kedvezményes támogatások köre kiszélesedett az elmúlt években. Mivel ezeket a támogatásokat hivatalos iratokkal kell igazolni a családoknak, így biztos, hogy a legjobban rászoruló családok gyermekei részesülnek e támogatásokban. A rászorult gyerekek a nyári szünidőben 44 munkanapon át a gyermekétkeztetés keretében ingyen ebédelhettek, önerő biztosítása nélkül. 2012-ben megpályáztuk a nyári étkeztetési lehetőséget, sőt pótigényt is nyújtottunk be, így 173 gyermek étkezhetett ingyen az általános iskola napközijében. Az ebédet minden gyermek a napköziben fogyasztotta el, kivéve, amikor hőségriadó volt érvényben. **2014-ben 135 gyermek étkezett ingyen.** * Az étkeztetésük mellett szabadidős programot is biztosítottunk számukra. A szervezésben jelentős feladat hárult a gyermekjóléti szolgálatra, a lebonyolítást szintén a gyermekjóléti szolgálat munkatársai, pedagógusok és közcélú munkások látták el. **2014-ben a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermekek szüleinek - az önkormányzat és a családsegítő szolgálat munkatársainak aktív közreműködése ellenére - csak ¼-e kérte az ingyenes étkezést.***

Biharnagybajomban a gyermekek étkeztetését az önkormányzat által működtetett konyha biztosítja. Az elmúlt években felújításra és kibővítésre került tálalókonyha és ebédlő nagymértékben hozzájárul a gyermekek komfortérzetének növeléséhez, a kulturált étkezési szokások elsajátításához. Az óvoda melegítőkonyhával rendelkezik, de a gyermekek étkeztetését a napközi konyhából biztosítják.

2014-ben az önkormányzat rendeletet alkotott arról, hogy 2014-ben azon bölcsődés, óvodás és 1-3 évfolyamig az iskolaotthonos oktatásban részesülő fizetős étkezésben részesülő gyermekek esetében az étkezési térítési díjat átvállalja. 2014-ben erre a célra 2.172 e Ft-ot fordított az önkormányzat.*

**kiegészítve a 2015. évi felülvizsgálat során*

Óvodáskorú gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

Biharnagybajomban két telephelyen működik a Napraforgó** Óvoda. 2012-ben felújításra került a Mátyás Király úti óvoda, melyben a 3 csoportszoba helyett 4 csoportszoba került kialakításra, valamint tornaszobával bővült az intézmény. A felújításnak az volt a célja, hogy bővüljön a befogadóképessége az intézménynek és uniós előírásoknak megfelelő színvonalon működjön. A székhely szerint működő Bacsó Béla úti óvodában a 2012-es-2013-as nevelési évben két nagycsoport működött, míg a Mátyás Király úti óvodába két kiscsoport és két középső csoport.

4.4.1. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai 2015-ben

ÓVODAI ELLÁTOTSÁG	db	
Az óvoda telephelyeinek száma	2	
Hány településről járnak be a gyermekek	1	
Óvodai férőhelyek száma	175	
Óvodai csoportok száma*	5	
Az óvoda nyitvatartási ideje (...h-tól ...h-ig):	6,30-tól 16,30-ig	
A nyári óvoda-bezárás időtartama: ()	augusztusban 3 hét	
Személyi feltételek	Fő	Hiányzó létszám
Óvodapedagógusok száma*	10	0
Ebből diplomás óvodapedagógusok száma*	10	0
Gyógypedagógusok létszáma	0	0
Dajka/gondozónő*	5	0
Kisegítő személyzet	1	0

Forrás: önkormányzati adatgyűjtés

Az óvodában biztosítottak a személyi és a tárgyi feltételek egyaránt. A dolgozó szülők gyermekei részére az óvoda nyitva tartása rugalmasan kialakított.

*kiegészítve a 2015. évi felülvizsgálat során

**módosult, az Óvoda Szűcs Sándor Általános Művelődési Központ intézményegysége 2011.07.01-től

4.4.3. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai

év	3-6 éves korú gyermekek száma	óvodai gyermekcsoportok száma	óvodai férőhelyek száma	óvodai feladat-ellátási helyek száma	óvodába beírt gyermekek száma	óvodai gyógypedagógiai csoportok száma
2008	191	6	150	2	162	0
2009	186	6	150	2	162	0
2010	181	6	150	2	156	0
2011	171	6	150	2	155	0
2012	162	6	175	2	133	0
2013*	137	6	175	2	131	0
2014*	121	6	175	2	117	0

Forrás: Helyi adatgyűjtés

Az évről évre csökkenő gyermeklétszám arányosan folyamatosan csökken az óvodába beíratott gyermekek létszáma is. A táblázatból jól látható, hogy a Mátyás király úti óvoda felújítását követően 2012-től bővült az óvoda kapacitása, ami azt jelenti, hogy nincs férőhely hiány az óvodába jelentkezők körében. Ezt megelőző években az óvodába beíratott gyerekek száma meghaladta az óvodai férőhelyek számát, erre a túllépésre lehetőséget biztosított a Köznevelési törvény. **2015/16-os. nevelési évben az Óvodában 6 csoport helyett 5 csoport lesz, mert 2 kiscsoport helyett csak 1 csoport indításáról döntött a Képviselő-testület.***

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. Törvény 67/A.§ (1)-(2) bekezdése 2013. szeptember 1-től az alábbiak szerint szabályozza a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet fennállását:

•**Hátrányos helyzetű az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az alábbi körülmények közül egy fennáll:**

•**a szülő vagy a családbafogadó gyám alacsony iskolai végzettsége, ha a gyermeket együtt nevelő mindkét szülőről, a gyermeket egyedül nevelő szülőről vagy a családbafogadó gyámról – önkéntes nyilatkozata alapján – megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor legfeljebb alapfokú (8 oszt.) iskolai végzettséggel rendelkezik,**

•**a szülő vagy a családbafogadó gyám alacsony foglalkoztatottsága, ha a gyermeket nevelő szülők bármelyikéről vagy a családbafogadó gyámról megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor az Szt. 33.§-a szerinti aktív korúak ellátására jogosult vagy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésének időpontját megelőző 16 hónapon belül legalább 12 hónapig álláskeresőként nyilvántartott személy,**

•**a gyermek elégtelen lakókörnyezete, illetve lakáskörülményei, ha megállapítható, hogy a gyermek a településre vonatkozó integrált városfejlesztési stratégiában szegregátumnak nyilvánított lakókörnyezetben vagy félkomfortos, komfort nélküli vagy szükséglakásban, illetve olyan lakáskörülmények között él, ahol korlátozottan biztosítottak az egészséges fejlődéshez szükséges feltételek.**

•**Halmazottan hátrányos helyzetű**

•**az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az (1) bekezdés a)-c) pontjaiban meghatározott körülmények közül legalább kettő fennáll,**

•**a nevelésbe vett gyermek,**

•**az utógondozói ellátásban részesülő és tanulói vagy hallgatói jogviszonyban álló fiatal felnőtt.**

**kiegészítve a 2015. évi felülvizsgálat során*

A Napraforgó Óvodába beíratott gyerekek adatai: (fő)

Év	Beíratott létszám	Hátrányos helyzetű gyermek	Halmazottan hátrányos helyzetű
2010	156	114	46
2011	151	127	85
2012	133	103	72
2013*	131	107	75
2014*	117	74	63

Forrás: Helyi adatgyűjtés

2013-ról 20-re 14 fővel csökkent a beíratott létszám és 33 fővel csökkent a hátrányos helyzetű gyermekek száma.*

Az integrációs támogatás jelentős anyagi forrásokhoz juttatja az intézményeket, melynek keretében segíti az ellátás színvonalának további emelését és hátránykompenzáló hatással, jelentőséggel bír.

Az óvoda a 2012/2013-as nevelési évben az integrációs támogatás mellett sikeresen pályázott és nyert a Közoktatási Intézmények Esélyegyenlőségi Alapú Fejlesztéseinek Támogatására a hátrányos helyzetű kistérségekben, melyen az elnyert összeg 30 millió forint.

Óvodás és iskolás korú gyermekek bevonásával megvalósult pályázatok*

A TÁMOP 3.2.3/A-11/1-2012-0022 azonosítószámú „ITT VAGYUNK ITTHON” című projekt

A megvalósítás ideje: 2013. 01. 01-jétől 2013. 12. 31-ig tartott. A kivitelezésben közreműködő működő intézmények, ill. munkatársak állandó szakmai kapcsolatban állnak egymással.

Valamennyi előre eltervezett program megvalósult. 12 szakkör: négy kézműves, ezen belül 2-2 fa- és bőrműves, 4 képzőművészeti, szintén 2-2 rajz, festő („Paletta vizuális műhely”) és agyagozó (szobrász), ill. 4 előadó művészeti, újfent 2-2 népzenei („Népzene határok nélkül”) és dráma. 4 tábor „Pásztorok útján”, „Betyár” tábor, Hagyományörző tábor, „Szűcs Sándor nyomában”; nyitó és záró rendezvény, ill. Szűcs Sándor emléknap. Az egyes szakkörökön 8-10, a táborokban pedig 25 gyermek vett részt.

**kiegészítve a 2015. évi felülvizsgálat során*

A TÁMOP 3.2.13-12/1-2012-0300, „KÖZÖS TÉR”, KULTURÁLIS INTÉZMÉNYEK RÉSZVÉTELE A TANÓRÁN KÍVÜLI NEVELÉSI FELADATOK ELLÁTÁSÁBAN CÍMŰ PROJEKT*

A projekt megvalósítására 2013. 02. 01. és 2014. 01. 31. között került sor. Biharnagybajomban, Szerepen, és Bihartordán összesen 6 oktatási intézményben számos témanap, 9 db témahét és 24 db vetélkedő kompetenciafejlesztő foglalkozások kerültek megrendezésre kisközösségben, játékos formában, szakképzett pedagógus irányításával. A gyermekek nagy örömmel vettek részt a gazdag, tartalmas programokon.

„Siker kulcsa bennünk van” című TÁMOP- 3.3.8.B-12-2012-0088 kódszámú pályázat*

2012. november 8-án a Szűcs Sándor ÁMK-óvoda pályázatot nyújtott be a Társadalmi Megújulás Operatív Program keretében meghirdetett- a Közoktatási intézmények esélyegyenlőségi alapú fejlesztéseinek támogatására

Az elfogadott támogatási intenzitás: 100%.

Megvalósítási időszak: 2013. 09.01.-2015.09.30.

Főbb tevékenységek a megvalósítás során:

- Egyéni fejlesztési tervek készítése, bemeneti mérések alkalmazása és kidolgozása 85 gyermek részére
- Partneri kapcsolatok kialakítása a szülőkkel az Adventi készülődés, Farsang, Együtt játszik a család programok alkalmával
- Együttműködés kialakítása az oktatási-nevelési intézményekkel Ovi-suli projekthét keretében 150 fő bevonásával
- A cigány kisebbségi önkormányzat közreműködésével Ovicsalogató és Családi nap megszervezése
- Egészségügyi és szociális intézményrendszerrel kapcsolat kialakítása a Makk Marci hét és az Ovi-suli projekthét alkalmával.
- Korai beóvodázásért szakmai együttműködés kialakítása a védőnőkkel, családsegítőkkel
- Hátránykompenzáló óvodai foglalkozáson kívüli szabadidős programok, kulturális rendezvények szervezése 6 alkalommal (Szarvasra és Debrecenbe)
- A gyermekek játékkultúrájának fejlesztése érdekében sportszerek, társasjátékok, fejlesztő eszközök vásárlása
- Pedagógiai munkát szabályozó dokumentumok módosítása
- Modellértékű program adaptációja
- Havi rendszerességgel működő szakmai műhelyek
- Módszertani továbbképzések:

Korszerű tanulásszervezési eljárások továbbképzés évente 1 alkalommal;

Átmenetek kezelését támogató módszertani továbbképzés 1 alkalommal

Nevelőtestületi tréning: évente 1 alkalommal.

A Mátyás Király úti Óvoda 2012-ben lett felújítva és tornaszobával bővítve, míg a Bacsó Béla úti Óvoda épületenergetikai hatékonyság növelő felújítása 2015-ben fejeződött be. A Mátyás Király úti Óvoda játszóudvarát bővíteni szükséges és ki kell alakítani kültéri tárolókat az udvaron, mivel jelenleg nincs elegendő tárolóhely a játékok és a tüzelőanyag számára.*

*kiegészítve a 2015. évi felülvizsgálat során

Általános iskolások helyzete

2013. január 1-jétől a Klebelsberg Intézményfenntartó Központ Püspökladányi Tankerülete működteti a Szűcs Sándor Általános és Alapfokú Művészeti Iskolát.*

4.4.7. számú táblázat - Általános iskolában tanulók száma

tanév	Általános iskola 1-4 évfolyamon tanulók száma	Általános iskola 5-8 évfolyamon tanulók száma	általános iskolások száma	napközis tanulók száma		iskola-otthonos tanulók száma		tanuló-szobás tanulók száma	
	fő	fő	fő	fő	%	fő	%	fő	%
2010/2011	185	146	331	13	3,9				
2011/2012	185	148	333	70	21,0				
2012/2013	168	144	312	43	13,8				
2013/2014*	153	149	302	28	9,27	112	37,1	24	7,9
2014/2015*	142	147	289	21	7,3	107	37	52	18

forrás: Helyi adatgyűjtés

A fenti táblázat a nappali oktatásban résztvevők és a napközisek számát mutatja, **a 2013/2014-es tanévtől kiegészítve a tanulószobás és iskolaotthonos tanulók létszámaival***. Látható, hogy nemcsak az általános iskolások száma mutat csökkenést, hanem a napközisek száma is.** Leginkább az alsó tagozatos iskolások számában érzékelhető 2011/2012-ről a 2012/2013-as tanévre lényeges csökkenés, hiszen néhány szülő más településre írta be az első évfolyamtól kezdve gyermekét, így az alsó tagozatot kevesebben kezdik meg. E mellett a folyamatosan csökkenő gyermeklétszám is befolyásolja az általános iskolába beíratott tanulók számát.

Véleményt kértünk a KLIK Tankerületi igazgatójától és az Általános Iskola igazgatójától arra vonatkozóan, hogy a szülők miért íratják be más közoktatási intézménybe, illetve milyen feltételek megteremtése mellett nem vinnék el gyermekeiket a településről. Az intézményvezetők véleménye a HEP mellékletét képezi.*

Az általános iskolában a 2010/11-es tanévet kivéve összesen 16 osztály indult. 2010/11-es tanévben 1 osztályban sajátos nevelésű igényű (enyhe fokban értelmi fogyatékosok) tanulókat külön csoportban, szegregáltan oktattak, azonban jogszabályi előírás alapján következő tanévtől ezeket a tanulókat normál tantervű osztályokba kellett beintegrálni, így 2011-től nem lett kialakítva eltérő tantervű gyógypedagógiai csoport.

**kiegészítve a 2015. évi felülvizsgálat során*

****Törölve, adatváltozás miatt**

4.4.8. számú táblázat - Általános iskolák adatai

tanév	általános iskolai osztályok száma			általános iskolai osztályok száma a gyógypedagógiai oktatásban			általános iskolai feladat-ellátási helyek száma
	1-4 évfolyamon	5-8 évfolyamon	összesen	1-4 évfolyamon	5-8 évfolyamon	összesen	db
2010/2011	8	7	15	1	0	1	1
2011/2012	8	8	16	0	0	0	1
2012/2013	8	8	16	0	0	0	1
2013/2014*	8	8	16	0	0	0	1
2014/2015*	8	8	16	0	0	0	1

Forrás: Helyi adatgyűjtés

*A sajátos nevelési igényű tanulók száma a 2013/14-es tanévben 18 fő volt, a 2014/15-ös tanévben 5 fővel több lett a létszámuk, 23 fő. Az Iskolában jelenleg nincs gyógypedagógus, aki az SNI-s gyermekek oktatását segítené. Nagy valószínűséggel óraadó alkalmazásával lesz a gyerekek habilitációja ellátva. Az iskolában nem biztosított pszichológus és a logopédus szakember sem, akikre szintén nagy szükség lenne az iskolában.**

4.4.12. számú táblázat - A 8. évfolyamot eredményesen befejezettek a nappali oktatásban

tanév	8. évfolyamot eredményesen befejezettek száma / aránya a nappali rendszerű oktatásban	
	fő	%
2010/2011	24	92
2011/2012	24	59
2012/2013	29	83
2013/2014*	32	97
2014/2015*	21	67

Forrás: Helyi adatgyűjtés

**kiegészítve a 2015. évi felülvizsgálat során*

2010/11-es tanévben 26 fő 8. évfolyamos tanuló közül 24 fő fejezte be általános iskolai tanulmányait.

2011/2012-es tanévben 41 fő 8. évfolyamos tanuló közül szintén 24 fő fejezte be az általános iskolai tanulmányait.

2012/2013-as tanévben 35 fő 8. osztályos tanulóból 29-en fejezték be az általános iskolai tanulmányaikat.

2013/2014-es tanévben 33 fő 8. osztályos tanulóból 32-en fejezték be az általános iskolai tanulmányaikat.*

2014/2015-ös tanévben 31 fő 8. osztályos tanulóból 21-en fejezték be az általános iskolai tanulmányaikat, 10 tanuló bukott. A 10 főből 5 fő évet ismételt, 5 főnek megszűnik a tanulói jogviszonya (tanköteles kort betöltötte, elvégzett 7. osztályt).*

A táblázat adataiból azt a következtetést lehet levonni, hogy 2010-től nő azoknak a tanulóknak a száma, akik nem fejezik be az általános iskolai tanulmányaikat. **A probléma továbbra is fennáll.***

Szükséges beavatkozást igénylő probléma, melyet preventív feladatok kitűzésével lehetne elérni. Ez a szakemberek (védőnő, nevelési tanácsadó, gyermekjóléti szolgálat, pedagógusok) mellett a szülők bevonásával valósulhat meg.

A 8. évfolyamos tanulókat a 2014-2015-ös tanévben a változó korösszetétel jellemezte. Ez azt jelenti, hogy 14 éves kortól 16 éves korig rendszertelenül, magas hiánnyal jártak az utolsó évfolyamba – legfőbbképpen a halmozottan hátrányos helyzetűek. A családlátogatáson és a szülők felszólításán kívül további intézkedés történt: TÁMASZ-nál esetmegbeszélések havonta 1 alkalommal szakemberek bevonásával.*

Ezek a tanulók kevésbé motiváltak a jó iskolai teljesítmény elérésére, mivel a szülők maguk sem tartják ezt fontosnak. Pályaválasztásuk is igénytelen, a szülők sem biztatják erre őket. Korán vállalnak gyermeket – ezáltal jövedelmet kapnak (Gyes, családi pótlék) -, így újratermelik a hátrányos helyzetet.

Az iskola statisztikája alapján a tanév végi adatokat vizsgálva megállapítható, hogy a 2011/12-es tanév végén a 327 főből 98 fő rendelkezik 1-50 óra közötti igazolatlan hiánnyal és 16 tanuló 250, vagy több igazolatlan órával rendelkezik, amely nagyon magas arányt képvisel. A 2012/13-as tanév végén tovább emelkedett az igazolatlan hiánnyal rendelkezők száma. Ezt a növekvő tendenciát szükséges csökkenteni. **A növekvő tendenciát sikerült megállítani az iskolában a TÁMASZ Gyermekjóléti Szolgálat felé történő jelzőrendszer működtetésével. Több családtól meg lett vonva a hiánnyal rendelkezők miatt a családi pótlék folyósítása, de ez sem visszatartó erő a hiánnyal rendelkezők számának csökkentésében.***

További problémaként jelentkezett a HEP elkészítése előtti években a kiskorú (16 év alatti tankötelezett) várandósok száma. A védőnő adatai alapján 2012-ben 9 fő, 2013-ban 4 fő volt kiskorú várandós, 2014-ben már nem volt. Az iskola adatai alapján az előző 3 tanévben nem volt kiskorú tankötelezett várandós, csak a magántanulók közül 1-1 fő.*

Középiszkolás diákok esélyegyenlősége Biharnagybajomban nem működik középiszkola. A tanulók a környező településeken (Püspökladány, Berettyóújfalun, Hajdúszoboszlón stb.) középiszkolába iratkoznak be.

2014-ben az iskola épületét sikerült épületenergetikai pályázati keretből felújítani. Az iskola udvarán nincsenek udvari játékok, ezért beszerzésükre pályázati lehetőséget keresnek.

A régi Emeletes Iskola Rákóczi u.28. (AGORA) épület energetikai korszerűsítése***

***** A régi Emeletes Iskola AGORA (Rákóczi u. 28.) épülete nincs hőszigetelve, nyílászárói elavultak, fűtési rendszere nem energiatakarékos. Pályázati forrás kihasználásával szükséges az épületet felújítani és az épületen épületenergetikai korszerűsítést végezni. Az épületben jelenleg az 1. és a 2. évfolyamos általános iskolai tanulók iskolaotthonos oktatása folyik, valamint a Népdalkörnek és a Nyugdíjas Klubnak az AGORA épület biztosít helyet az összejövetelekre.*****

**kiegészítve a 2015. évi felülvizsgálat során*

****kiegészítve a 2016. 06.27-ei felülvizsgálat során*

Magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek száma: 0.

4.2 Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

A szegregált lakóterületen élő gyermekek óvodai és általános iskolai oktatása *integrált környezetben* történik.

4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékkal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

a) Védőnői ellátás jellemzői

A gyermekek egészségügyi szűrése a *védőnői hálózaton* keresztül biztosított. *A védőnő feladatai: A csecsemők 1,3,6 hónapos korában a testi fejlődés, a pszichomotoros és a mentális fejlődés, illetve az érzékszervek működésének vizsgálata. Ezt követően az 1-6 éves kor közötti gyermekeknél évente a testmagasság, testtömeg vizsgálatát, a fejlődés, tápláltsági állapot értékelését, az esetleges fejlődési problémák: a pszichés, mentális, szociális fejlődés, a magatartás problémák vizsgálatát végzik*.* Az iskoláskorúaknál az érzékszervi méréseket és egészségügyi ismeretterjesztést végeznek, a 6 éven aluli gyermekek védőnői gondozásban részesülnek. *Az iskolás korú gyermekek egészségi állapotának felmérése szintén évente történik, amikor is a páros osztályos tanulók kerülnek szűrésre. Ezen védőnői szűrések a következő vizsgálatokat tartalmazzák: testi fejlettség, vérnyomás mérés, mozgásszervek szűrése (lúdtalp, gerinc elváltozások) stb. Ezen kívül egészségnevelő előadásokat tartanak (egészséges táplálkozás, személyi higiéné, szexuális felvilágosítás), valamint havi rendszerességgel tisztasági vizsgálatot végeznek a közösségbe járó gyermekek körében, mivel a fejtetvesség a XXI. század ellenére még mindig problémát jelent.**

Ezen kívül a sajátos nevelési igényű gyermekek rendszeres felülvizsgálaton vesznek részt, - melyet a debreceni Hajdú-Bihar Megyei Pedagógiai Szakszolgálat és Pedagógiai Szakmai Szolgáltató Intézet végez el - ahova a szülőnek kell elvinni gyermekét és a vizsgálati eredményről tájékoztatják a szakemberek a szülőket és az általános iskolát is. A 2012/13-es tanévben összesen 18 fő volt az integráltan nevelt, oktatott tanuló.

b) Gyermekorvosi ellátás jellemzői*

Településünkön havonta 1 alkalommal van gyermekorvosi szakellátás az Egészségházban. A gyermek szakorvosi ellátást Püspökladány Rendelőintézetben és Berettyóújfaluban a Gróf Tisza István Kórházban tudják igénybe venni. Betöltetlen házi gyermekorvosi praxis nincs.

*c) 0-7 éves korúak speciális (egészségügyi – szociális - oktatási) ellátási igényeire (pl. korai fejlesztés, rehabilitáció) vonatkozó adatok**

- Mozgásszervi problémák esetén: Rehabilitáció gyermek szakrendelés(4024 Debrecen, Ibolya u.24.)

- Magatartás-viselkedés- tanulási zavar esetén: H-B M-i Pedagógiai Intézet (4029 Debrecen, Monti ezredes u.7.)

- Idegrendszeri probléma esetén: (4012 Debrecen Nagyerdei krt.98.)

- Gyógytorna esetén: Gróf Tisza István Kórház (4100 Berettyóújfalu)

**kiegészítve a 2015. évi felülvizsgálat során*

*d) Gyermekjóléti alapellátás, gyermekvédelem**

*Biharnagybajom Községi Önkormányzat a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásról, illetve a bölcsődei ellátásról a Kabai Tamasz Szociális Alapszolgáltatási Központtal kötött társulás keretében gondoskodik.**

A gyermekek védelmét:

pénzbeli és természetbeni ellátások,
személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekjóléti alapellátások,
személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekvédelmi szakellátások,
gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedések,
az ellátások, intézkedések megtételének ellenőrzése, adatok kezelése szolgálja.

e)A biharnagybajomi önkormányzat által nyújtott pénzbeli, természetbeni ellátások biztosítása

Pénzbeli ellátások

1. Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény

2012-ben 546 gyermek részesült ebben az ellátásban (a 0 – 18 éves korosztály 73 %-a) Gyermekenként 5.800,-Ft támogatást vehettek fel a családok 2012. augusztusban és novemberében úgy, hogy a novemberi kifizetés már Erzsébet utalvány formájában történt. **2013-tól mindkét kifizetés Erzsébet utalvány formájában történik.**

2014. évben 495 fő részesült ebben a kedvezményben. Évről évre a gyermekek számának csökkenése tapasztalható, mely összefüggésben van a gyermekszületek számának csökkenésével, valamint a családi adókedvezmény kedvező hatásával.*

2. Rendkívüli gyermekvédelmi támogatás

2012-ben 12 gyermek kapott ilyen jellegű ellátást a család rendkívüli élethelyzete miatt összesen 136.880,-Ft összegben. Kiegészítő gyermekvédelmi támogatásban az elmúlt év folyamán nem részesült gyermek.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény iránti kérelmezők esetében elutasítás 2012-ben 8 esetben történt jövedelmi viszonyok miatt. A kedvezmény megállapításánál a jövedelmi és vagyoni helyzetet is szükséges vizsgálni. A jogalkotó szándéka, hogy a tényleges rászorultság, szociális helyzet alapján történjen a jogosultság megállapítása.**

A rendkívüli gyermekvédelmi támogatás, mint jogcím megszűnt. 2014.01.01-től helyette önkormányzati segély, 2015.03.01-től rendkívüli települési támogatás formájában kérelmezhető. 2014-ben 127 önkormányzati segély iránti kérelem érkezett, ebből 14 esetben fordult elő, hogy gyermekére tekintettel kérte a szülő a támogatást, mely rendkívüli gyermekvédelmi támogatásnak minősül.*

**kiegészítve a 2015. évi felülvizsgálat során*

Természetbeni ellátások

Óvodáztatási támogatás

Az óvodáztatási támogatás célja, a szülők ösztönzése arra, hogy gyermeküket minél korábbi életkorban beírassák az óvodába.

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. Tv. 20/C §-a új ellátásként 2009. január 1-től bevezette az óvodáztatási támogatást.

A rendelkezés értelmében a települési önkormányzat jegyzője az óvodáztatási támogatást annak a személynek biztosítja, aki az alábbi feltételeknek megfelel:

- rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsága a kérelem benyújtásakor fennáll,

a törvényes felügyeletet ellátó szülők nyilatkoznak arról, hogy a gyermek három éves koráig legfeljebb az általános iskola nyolcadik évfolyamán folytatott tanulmányait fejezték be sikeresen (a gyerekek ekkor számítanak halmozottan hátrányos helyzetűeknek).

Biharnagybajomban 2013-ban a hátrányos helyzetűek száma 52 fő, 2014-ben 8 fővel kevesebb, 44 fő volt. A halmozottan hátrányos helyzetűek száma 2013-ban 327 fő, 2014-ben 8 fővel kevesebb, 319 fő.*

- A három-, illetve négyéves gyermekét beíratta óvodába, és gondoskodik a gyermeke rendszeres óvodába járatásáról.

A támogatás mértéke a beiratkozást követően első alkalommal 20.000,-Ft, majd félévenként 10.000,-Ft a gyermek óvodába járásának idejéig. 2012. évben 13 gyermek esetében 20000,-Ft került természetbeni ellátásként megállapításra, 106 alkalommal került 10000,-Ft megállapításra. 33 esetben került a kérelem elutasításra, mely zömében a nem rendszeres óvodába járásból adódott. **2012-ben Minden évben*** az óvodáztatási támogatás keretében a családgondozók vásárolták meg a szükséges ruhákat, felszereléseket. Az óvodáztatási támogatás pozitív hatással van az óvodába járásra.

Szociális célú tűzifa juttatása, bursa hungarica*

Szociális célú tűzifa juttatást 2012-ben 259 család, 2013-ban 404, 2014-ben 387 család kapott. 2014-ben bursa hungarica támogatásban 8 fő részesült összesen 325 e Ft-ban, Arany János tehetséggondozó programban 1 gyermek 50 e Ft-os támogatásban részesült.

f) Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások
A Családsegítő Szolgálat.*

**kiegészítve a 2015. évi felülvizsgálat során*

*** módosítva*

*g) Egészségfejlesztési, sport, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés**

Óvoda

Egészségfejlesztés: Minden évben Makk Marci hét keretében kiemeltebben foglalkoznak az egészséges életmód kialakításával. (egészséges táplálkozás, mozgás, tisztálkodás stb.)

Sport: A mindennapos testnevelés lehetőséget biztosít a gyermekek mozgásigényének a kielégítésére.

Szabadidős programok: Az intézmény pályázati források felhasználásával sokszínű szabadidős tevékenységet biztosít minden óvodás számára.

Iskola

Egészségfejlesztés:

Minden évben kötelezően feldolgozandó téma minden osztályban (helyes táplálkozás, az alkohol, és kábítószer fogyasztás, a dohányzás káros hatásai a szervezetre, személyes higiénia, a szexuális fejlődés.)

Sport:

A mindennapos testnevelés keretében minden tanuló számára kötelező. Az egyéb sport programokon (foci, atlétika) lehetőség van a részvételre. Az Önkormányzat 2014-ben és 2015-ben pályázatot nyújtott be a Rákóczi út 17.sz. alatti Tornaterem felújítására, bővítésére, de nem nyert támogatást. A minden napos testnevelés feltételeinek zökkenő mentesebb megteremtéséhez továbbra is nyújt be pályázatot a kis Tornaterem felújítására, bővítésére és a Sportpálya szabadidő parkká történő kialakítására, ahol a sportágak bővítését tervezzük.

Szabadidős, szünidei program:

Az intézmény saját erőforrásai és pályázati források felhasználásával sokszínű szabadidős tevékenységet biztosít minden tanuló számára. (pl.: kézműves foglalkozás, tanulmányi kirándulások, ünnepekhez kapcsolódó programok.)

2011-2015 időszakban a tanulóinknak lehetőségük volt pályázati források igénybevételével táborozni (pl.: Balatonyörök, Zempléni hegység, Hortobágy, Erzsébet napközis tábor)

Több kiránduláson is részt vehettek: (pl.: Gyula, Szarvas, Nyíregyháza, Budapest). Ezek a programok a hátrányos helyzetű tanulók számára nyújtottak élményekkel teli kikapcsolódást.

4.4. A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékkal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége*

Az általános iskolában az 1.-3. évfolyamon iskolaotthonos oktatás folyik. A tanulóknak lehetőségük van felzárkóztató foglalkozásokon (100 fő), fejlesztő (18fő) –és tehetséggondozó (110 fő) foglalkozásokon részt venni.

**kiegészítve a 2015. évi felülvizsgálat során*

A TÁMOP 3.3.9. C-12 kódszámú pályázatnak köszönhetően felzárkóztatási lehetőségük lesz a 2013-as évben a gyermekeknek a Tanoda beindításával mely 2013. május 1-től 2015. április 30-ig tart. Ez a program a gyermekek tanulmányait segíti elő. A tanodában 40 gyermek iratkozhat be. A tanoda beindításának egyik feltétele, hogy a beiratkozottak 70 %-nak HH-nek, vagy HHH-nek kell lennie, valamint 30 %-nak roma származásúnak.*

A Tanoda kapcsán két szülői fórumot és két toborzót is tartottak, melyen megtudhatták a szülők a tanodába való belépés előnyeit.*

A HÍD I. II. program lehetőséget ad azon gyermekek számára, akik a 8. osztályt nem fejezték be, vagy aki nem tudott tovább tanulni. E program keretében betanított munkára tanítják meg a gyermekeket.*

Az Integrációs Programnak köszönhetően a 2012-2013-as tanévben 9.500.000.- Ft-ot nyert az iskola, mellyel nem csak a gyermekek tanulmányait segítik elő, hanem a gyermekeket elviszik olyan táborokba, ahol megtanulhatják az alapvető tisztálkodási teendőket, megismerhetik Magyarország kulturális és művészeti értékeit. A 2013/2014-es tanévben 312 gyermekből 210-et ingyen vittek el táborozni a Balatonra és a Zempléni hegységbe, ahol a gyermekeknek a 2/3-a ingyen táborozhat. Szerveztek még 1 napos kirándulást Nyíregyházára a Vadasparkba is.*

A 2014/2015-ös tanévben a TÁMOP-3.1.4.B-12/1-2013-0001 „ Köznevelés az iskolában” pályázatnak köszönhetően elkészült egy Intézményi Helyzetelemzés; s erre épülve a Fejlesztési terv. A Fejlesztési tervben rövid és hosszú távú célkitűzések és feladatok kerültek meghatározásra. A pályázat keretében kompetenciafejlesztéshez, tehetséggondozáshoz, felzárkóztatáshoz alkalmazható feladatgyűjtemények készültek. Lehetőség volt különféle sport- és kulturális rendezvények, szülőkkel közös programok lebonyolítására, szakkörök, érdeklődési körök szervezésére.*

Problémaként jelentkezik, hogy az otthoni körülmények miatt nincs esélye a roma gyermeknek hogy otthon tanuljon. Összefirkálják, eltüzelik, széttépik a könyvét, elveszik felszerelését. Ezeket a hiányos felszereléseket az Integrációs Pályázatnak köszönhetően pótolják a pedagógusok a gyermekeknek.*

Útravaló-MACIKA Ösztöndíjprogram „Út a középiskolába” alprogram - 2015. júniusig megvalósult program

A program célja, hogy a gyermekek tanulását egyéni fejlesztéssel segítsék elő. A pedagógusok kompetenciákat fejlesztenek a jobb tanulás érdekében, melynek eredményeként zökkenőmentesebb lehet a gyermekek középiskolába való felvétele. A fejlesztések minimum heti 3 órában történnek. A

gyermekek minden hónapban ösztöndíjat kapnak. A program időtartama 2 év, mely a 7. és 8. osztályosok körében indul.

*A TF 2012-UK-6146 azonosítószámú programban 7 mentor és 15 tanuló vett részt, melyből minden tanuló HHH-s és 10 gyermek roma származású.**

*Az UK-2012-0175 azonosítószámú programban 8 mentor és 20 tanuló vett részt, melyből HHH-s tanuló 18 és 16 gyermek roma származású.**

*A TF-2014-UK-5376 azonosítószámú programban 7 mentor és 12 tanuló vett részt, melyből HHH-s tanuló 12 és 11 gyermek roma származású.**

*Nincs hátrányos megkülönböztetés a gyermekek között.**

**kiegészítve a 2015. évi felülvizsgálat során*

*Nincs pozitív diszkrimináció az intézményekben.**

*4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékossgal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége:**

*a) a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátása**

A törvényi előírásnak megfelelően történik. Szükség lenne az Iskolában egy óraadó gyógypedagógusra az SNI-s gyermek fejlesztése mellé.

*b) a közneveléshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások (pl. iskolára/óvodára jutó gyógypedagógusok, iskolapszichológusok száma stb.)**

Jelenleg nincs gyógypedagógus az iskolában.

Hajdú-Bihar Megyei Pedagógiai Szakszolgálat Püspökladányi Tagintézményétől jár ki az Óvodába egy gyógypedagógus és egy logopédus.

*c) hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregációs jelenségek**

Nincs az oktatási intézményekben.

*d) az intézmények között a tanulók iskolai eredményességében, az oktatás hatékonyságában mutatkozó eltérések**

Nem releváns.

*e) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)**

Óvodában:

- a hátrányos helyzetű gyermekek egyéni fejlesztése (felzárkóztatás, tehetség gondozás)

- ingyenes étkezés

Iskolában:

- hátrányos helyzetű tanulókkal való foglalkozás (felzárkóztatás, tehetség gondozás, mentorálási programok: Útravaló Macika, út a szakmához)

- ingyenes étkezés

- tankönyvtámogatás

**kiegészítve a 2015. évi felülvizsgálat során*

Szociális Alapszolgáltatási Központ fejlesztési céljai

-Közösségfejlesztő, esélyegyenlőségi programok, tanfolyam szervezése, lebonyolítása, és az ehhez szükséges eszközök beszerzése a különböző hátrányokkal küzdő, személyek, családok, kismamák,

fiatalkorúak részére, annak érdekében, hogy megfelelő módon tudjanak szocializálódni, és ezáltal a társadalom normáinak és szabályainak megfelelően tudjanak beilleszkedni a társadalomba.

-Gyermekfelügyelet biztosítása, játszóház létrehozása, olyan gyermekek számára, akiknek szünidei elhelyezése nem biztosított a szülők foglalkoztatása miatt.

4.4 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

Célcsoport	Következtetések		
	Beazonosított problémák	Fejlesztési lehetőségek meghatározása	Kapcsolódó intézkedés címe
A gyermekek helyzete	A család működését zavaró és akadályozó okok közül a családok anyagi, család széteséséből, a nevelés, gondozás, törődés, szeretet hiányából adódó veszélyeztetettség megemelkedett.	Szakemberek bevonása a probléma csökkentésére, kezelésére	Veszélyeztetett gyermekek számának csökkentése Megvalósult
	A szülők egy része más településre iratják be az első évfolyamtól kezdve gyermekét, mely probléma a felső tagozatra is jellemző	Kérdőíves felmérés a szülők körében, hogy miért iratják be más településre gyermekeiket; Milyen feltételek megteremtése esetén nem vinnék el a gyerekeket településünkről	Iskolai „elvándorlás” csökkentése Tankerületi igazgatótól és az ált. isk. igazgatójától tájékoztatót kértünk erre vonatkozóan
	A 8. évfolyamosok közül egyre többen állapotosok lesznek AZ ELŐZŐ HÁROM TANÉVBEN NEM VOLT ILYEN! csak a magántanulók közül 1-1	Szexuális felvilágosítással kapcsolatos tájékoztatások szervezése a 7-8. évfolyamosok részére	A 8. évfolyamot elvégzők számának növelése Intézkedés történt, de ennek ellenére a 2014/15-ös tanévben is csökkent a 8. évfolyamot elvégzők száma. Terhesség miatt az utóbbi 3 tanévben nem maradt ki senki.

	Hiányzások száma nagyon magas arányt képvisel az iskolában	Családlátogatás során a hiányzás okának ellenőrzése	Hiányzások számának csökkentése az iskolában Jelzőrendszer működtetése a TÁMASZ felé
	A beszédhibás és a sajátos nevelési igényű tanulók száma magas	Óraadó logopédus foglalkoztatása, óraadó gyógypedagógus, pszichológus foglalkoztatása SNI-s tanulókkal való foglalkozásokhoz	gyógypedagógus álláshelyre meghirdette az állást a Tankerület
	A Rákóczi út 17.sz. alatti Tornaterem felújítása, bővítése pályázatunk 2014-ben és 2015-ben nem nyert támogatást	Rákóczi út 17.sz. alatti Tornaterem felújítása, bővítése pályázat benyújtása, a minden napos testnevelés biztosításához; <i>a Sportpálya szabadidő parkká történő alakítása sportágak bővítésével</i>	Tornaterem felújítása, bővítése
	Mátyás K. úti Óvodában kicsi a játszóudvar területe a 4 csoport számára; Mind két Óvodában nincs elegendő tároló hely a játékoknak és a tüzelőanyagoknak	Játszóudvar területének növelése a Mátyás K. úti Óvodában; kültéri tárolók kialakítása mindkét Óvodában	Játszóudvar területének növelése, kültéri tárolók kialakítása
	Általános iskola nem rendelkezik udvari játékokkal	udvari játékok beszerzése pályázati forrásból	Udvari játékok beszerzése
	Közösségfejlesztő, esélyegyenlőségi programok nincsenek szervezve, és ehhez szükséges eszközök nincsenek, Gyermekfelügyelet nem teljesen biztosított a tanítási időszakon kívül szünetekben, játszóház létrehozása	Humán erőforrás biztosítása pályázati lehetőség figyelése	Közösségfejlesztő, esélyegyenlőségi programok szervezve, és ehhez szükséges eszközök beszerzése, Gyermekfelügyelet biztosítása

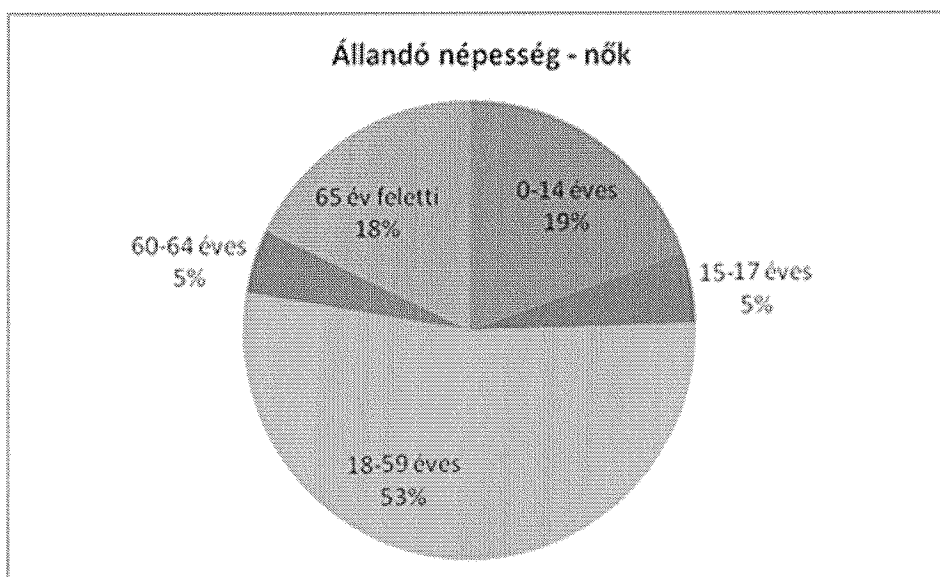
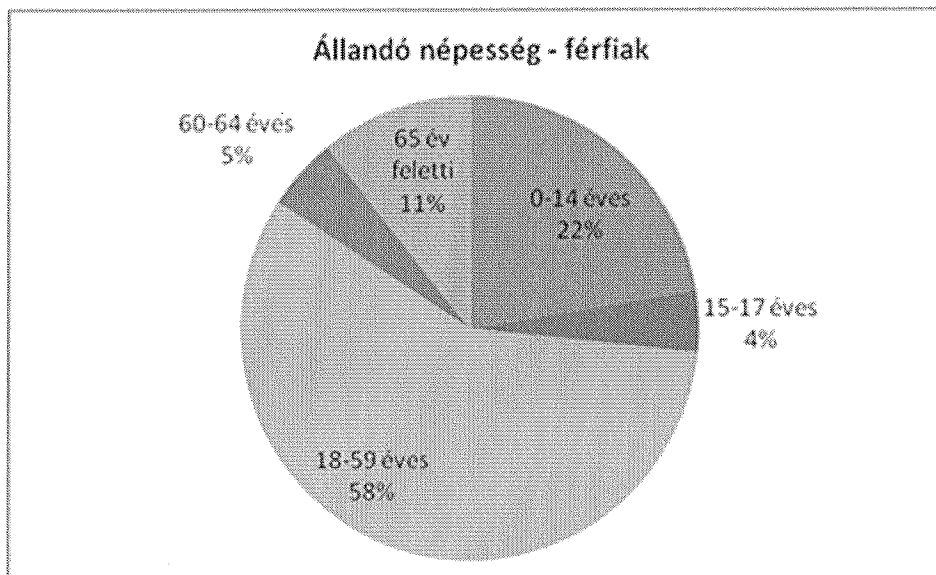
gyermek kiegészítve: a 2016.06.27-ei felülvizsgálat során	A régi Emeletes Iskola (Rákóczi u. 28.) épülete nincs hőszigetelve, nyílászárói elavultak, fűtési rendszere nem energiatakarékos	Pályázat benyújtása	régi Emeletes Iskola épületének felújítása, energetikai korszerűsítése
---	---	---------------------	---

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

A nők elleni hátrányos megkülönböztetést nem mindig könnyű észrevenni: sokszor maguk a nők – különösen, ha vezető pozíciót töltenek be – tiltakoznak a leghevesebben, amikor arról esik szó, hogy az otthoni, a munkahelyi vagy a közéleti szférában személyesen ők maguk, vagy a nők általában hátrányt szenvednének el a férfiakhoz képest. Bármily nehéz is a nemek helyzetére érzékeny elemzést lehetővé tevő adatokat gyűjteni (hiszen ezeket még a nagy adatgyűjtő szervek – munkaügyi központok, KSH, APEH vagy OEP – sem kérik kellő részletességgel), mégis meg kell próbálni a lehető legpontosabb információkat beszerezni.

A nemek közötti **hátrányos megkülönböztetést** néhány jogszabály **tiltja** ugyan (pl. Alaptörvény XV. cikke, Munka Törvénykönyve 12 §, és természetesen az EbTv), de a nők és férfiak között a társadalmi élet minden területére kiterjedő egyenlőtlenség természetének okainak feltárását és persze felszámolását nem írja elő jogszabály.

A nők és férfiak közötti társadalmi egyenlőtlenség minden bizonnyal a legmélyebben gyökerező, legnehezebben tetten érhető, a társadalom részéről a leginkább, a legtisztább lelkiismerettel támogatott igazságtalanság. Nem könnyű fellépni ellene. Pedig a nemek közötti egyenlőtlenséget – mint a társadalmi egyenlőtlenségeket általában – nem csupán azért érdemes leküzdeni, mert igazságérzetünk, emberi szolidaritás-érzésünk ezt diktálja, hanem azért is, és elsősorban azért, mert az egyenlőtlenség: pazarlás. A társadalmi csoportok – így a férfiak és nők – közötti egyenlőtlen hatalom-megosztás az erőforrások egyenlőtlen felhasználásához vezet: a rendelkezésre álló potenciálok parlagon hagyásával egyenértékű. **2012. évi adatok:**



A Kormány biztosítani kívánja, hogy a nőknek a férfiakkal azonos jogai a mindennapokban is érvényesüljenek, a nők férfi társaikkal azonos esélyt kapjanak az érvényesülésre. Magyarország ígéretet tett az Európai Unió irányelveinek következetes érvényesítésére, amely irányelvek kiemelt fontosságot tulajdonítanak az élet minden területén a nők nyílt vagy rejtett diszkriminációja felszámolásának, és meghatározzák a nemek közötti egyenlőség érvényesítésének nemzetközileg elismert terminológiáját is.

Az Önkormányzat és annak intézményei a helyzetelemzés készítésének időpontjában csak kevés adattal rendelkeznek. A nők és férfiak közötti egyenlőség vizsgálatához azonban a lehető legrészletesebb adatok, információk szükségesek az önkormányzat tevékenysége szempontjából releváns területeken és témakörökben.

Biharnagybajom demográfiai adatainak vizsgálatából az alábbi összefüggések állapíthatók meg:

- a település összlakosságának 50%-a nő (1444 fő) 2012-ben és az **ezt követő 2 évben 2013-ban 1445fő és 2014-ben 1408fő***;
- az összes női lakos számához viszonyítva 2012-ben a női lakosok 62 %-a 18-64 éves aktív korú (906 fő), **2013-ban a női lakosság 58 %-a aktív korú nő (833 fő) és 2014-ben a női lakosság 59 %-a az aktív korú nő (832 fő), vagyis csökkent az aktív korú nők száma az elmúlt két évben 2012-höz viszonyítva;***
- a 65 év felettek 62 %-a nő (257fő) 2012-ben, település szinten az összlakossághoz viszonyított arányuk 8,8%. **2013-ban a 65 év felettek 62 %-a nő (263fő), település szinten az összlakossághoz viszonyított arányuk 9%. 2014-ben a 65 év felettek 62 %-a nő (252fő), település szinten az összlakossághoz viszonyított arányuk 8,8%.***

**kiegészítve a 2015. évi felülvizsgálat során*

Tapasztalataink szerint a nők között is *kiemelten hátrányos helyzetben* vannak:

- a 45 év feletti nők a változó képzettségi követelmények,
- a pályakezdők a szakmai tapasztalat hiánya,
- a gyesen lévő, illetve a kisgyermekes anyukák a munkából való kiesése miatt.

A veszélyeztetett korcsoportba tartozó nők foglalkoztatása különös figyelmet és támogatást igényel. Az anyagi kiszolgáltatottságukat fokozza, hogy sokan nem tudják felmutatni a nyugdíjjogosultsághoz szükséges ledolgozott munkaidőt.

5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

A KSH 2010 tavaszán közzétett jelentéséből kiderül, hogy a *munkaerőpiacon a nők kevésbé vannak jelen*, mint a férfiak, bár a kereső munka szerepe és a nők önálló karrierigénye iskolázottságuk függvényében nő

Az Európai Unióban a 15–64 éves férfiak 73 százalékának, illetve a nők 59 százalékának van jövedelemszerző foglalkozása, addig Magyarországon ez az arány mindkét nem esetében elmarad az uniós átlagtól. Tény persze, hogy a nők munkaerő-piaci esélyeit jelentősen befolyásolják családi kööttségeik, így részmunkaidős munkát zömében a kisgyermeket nevelő anyák vállalnak hivatástudatból vagy megélhetési kényszerből. A helyzet 2009-ben a világgazdasági válsággal összefüggésben annyiban változott, hogy a munkáltatók gazdasági okból szélesebb körben választották megoldásként ezt a foglalkoztatási módot. Az unióban jelenleg minden harmadik nő és a férfiak több mint 8 százaléka dolgozik részmunkaidőben. Magyarországon ugyanakkor ez az arány 7,5, illetve 3,9%. Biharnagybajomban a foglalkoztatott nők körében nem jellemző a részmunkaidőben történő foglalkoztatás.

a) Foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

A településünkön található, *nőket is foglalkoztató munkahelyek* jellemzően a közszféra, a gazdasági és a szolgáltatási szektor. A foglalkoztatott, az inaktív női népesség főbb adatai nem állnak teljes körűen a rendelkezésre (képzettség, családi állapot, egyedül álló nők száma, foglalkoztatott nők száma, részmunkaidőben dolgozó nők száma).

A megváltozott munkaképességűeknek járó ellátásban részesülő nők száma 2013: 50 fő, a férfiak száma: 43fő.

Biharnagybajomban a nők munkaerő-piaci esélyeit igazolják a következő mutatók:

- 2012-ben a munkavállalási korú nők 12,6%-a munkanélküli (ez az arány a férfiak esetében 15%)

5.1.1. számú táblázat - Foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

év	Munkavállalási korúak száma		Foglalkoztatottak		Munkanélküliek	
	férfiak	nők	férfiak	nők	férfiak	nők
2008	999	901	n.a	n.a	152	114
2009	988	904	n.a	n.a	169	125
2010	985	891	n.a	n.a	144	120
2011*	942	878	506	330	100	83
2012	908	837	n.a	n.a	137	106
2013*	829	910	n.a	n.a	155	142
2014*	819	923	n.a	n.a	129	112

Forrás: Helyi adatgyűjtés

- nyilvántartott/registrált munkanélküliek között a nők aránya a férfiakhoz viszonyítva 50% (114fő) volt 2011-ben, míg 2012-ben a munkanélküli nők száma összesen 8 fővel, azaz 6%-kal csökkent előző évhez képest.

*2013-ról 2014-re 10 fővel kevesebb a munkavállalási korú férfiak száma, a munkanélküli nők száma 30 fővel kevesebb 2014-ben, mint előző évben. A közfoglalkoztatási programoknak köszönhetően várhatóan tovább csökken a munkanélküli nők aránya a következő években. A foglalkoztatottak számát a 2011. évi népszámlálás során összesített adatok mutatják, melyet 2013-ban hoztak nyilvánosságra. A többi évre erre vonatkozóan nincs adata az Önkormányzatnak. **

**kiegészítve a 2015. évi felülvizsgálat során*

b) nők részvétele a foglalkoztatást segítő és képzési programokban*

2014-ben 1 főt tudunk bevonni a „Nők 40 év szolgálati jogviszonyának megszervezésének elősegítése” című pályázati kiírás alapján a Munkaügyi Központon keresztül. Ez a pályázat a 40 éves munkaviszonyhoz szükséges 8 hónapra nyújtott 100%-os támogatást, további 2 hónap önkormányzati tovább foglalkoztatási kötelezettség vállalása mellett.

Közfoglalkoztatottak számára több képzési programokat (parkgondozó, településkarbantartó, növénytermesztés és tartósítás, száraztészta készítő, gyógynövénytermesztő tanfolyamokat, valamint alapkompétencia oktatást) szervezett 2013-ban és 2014-ben a Türr István Képző és Kutató Intézet, melyeken a nők 50%-os arányt képviseltek.

c) Alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei*

Az alacsony iskolai végzettségű nők leginkább a közfoglalkoztatás keretén belül tudnak elhelyezkedni, a magasabb végzettséggel rendelkezők intézményekben és a vállalkozási szférában találnak munka lehetőséget.

Nincs hátrányos megkülönböztetés (pl. bérkülönbség) a foglalkoztatás területén a nők vonatkozásában.*

5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások

A kisgyermeket nevelő nők munkahelyre történő visszakерülését a szolgáltatási hiányosságok alapvetően rontják, viszont településünkön rugalmasan működik. A kisgyermekesek munkaerő-piaci esélyeinek tekintetében elsődleges a bölcsődei férőhelyek száma. Településünkön a gyermekek napközbeni ellátását szolgáló bölcsődei férőhelyek száma elegendő, várólista nincs. 26 férőhelyen várják elsősorban a munkaerő piacra visszatérő szülők gyermekeit. A bölcsőde, igazodva a munkaerő-piaci igényekhez 6:30 és 16:30 óra között van nyitva.

Minden gyermek számára biztosított a 3 éves kortól történő óvodáztatás, felvétel iránti kérelmet nem utasítunk el. A Napraforgó Óvoda 6:30 és 16:30 óra között van nyitva a dolgozó szülők munkaidejéhez rugalmasan alkalmazkodva.

5.2 számú táblázat - A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások

év	3 év alatti gyermekek száma a településen	működő bölcsődék száma	bölcsődei férőhelyek száma		működő családi napközik száma	férőhelyek száma családi napközikben	férőhelyek összesen
			önkormányzati	egyéb			
2008	177	1	20	0	0	0	20
2009	171	1	20	0	0	0	20
2010	155	1	20	0	0	0	20
2011	140	1	26	0	0	0	26
2012	140	1	26	0	0	0	26
2013*	136	1	26	0	0	0	26
2014*	136	1	26	0	0	0	26

A településen a Tamasz Szociális és Alapszolgáltatási Központ a 3 év alatti gyermekek számára 1 bölcsődét működtet, amely a gyermekek napközbeni ellátását biztosítja, pozitívan befolyásolja a nők munkaerő-piaci esélyeit, az ideális családtervezés alapjait.

5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

A családtervezés, anya- és gyermekgondozás a **védőnői hálózat** szakmai munkájában jelenik meg. Ennek során a szociálisan nehéz helyzetben élő várandós anyákra és gyermekekre fokozott figyelmet fordítanak. A leendő szülők számára a gyermekgondozással kapcsolatos ismeretek átadását már várandós korban kezdik meg beszélgetések, családlátogatások formájában.

Védőnő feladatköre:

- elvégzi az egészségi állapotot ellenőrző alapvető vizsgálatokat (testsúly, magasság, vérnyomás, stb.)
- tájékoztat a várandós gondozás menetéről,
- tájékoztat a családtámogatási ellátási formákról, jogosultságokról,
- kiemelt és rendszeres figyelmet fordít az újszülött egészséges testi-lelki fejlődésére.
- segítséget nyújtanak a családi-, szociális juttatások megismerésében és a hozzá tartozó nyomtatványok kitöltésében.

2014-ben különböző fertőző betegségek jelentek meg több családnál- a hepatitis „A” és a rühesség - a nem megfelelő higiénés körülmények között élő családokban. A fertőzés jelenleg megszűnt a védőnők, orvosok gyors beavatkozásának köszönhetően. A probléma megoldása érdekében minden lakott ingatlanon megkövetelték a WC kialakítását.*

A védőnői szolgálat minden évben megszervezi a mammográfiára kötelezett nők szűrését. Ez úgy történik, hogy a kórház leküldi a szűrésre kötelezettek névsorát, majd őket a védőnő személyesen vagy telefonon értesíti a szűrés időpontjáról. A védőnők 2009. évtől minden évben ingyenes buszt szerveznek térítésmentes mammográfiás vizsgálatra. **2013-ban 34 fő, 2015-ben 67 fő vett részt mammográfiai vizsgálaton. 2014-ben nem lett megszervezve a vizsgálatra történő utazás.***

5.3. számú táblázat - Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

év	védőnők száma	0-3 év közötti gyermekek száma	átlagos gyermekszám védőnőnként
2008	2	177	89
2009	2	171	86
2010	2	155	78
2011	2	140	70
2012	2	140	70
2013*	2	136	85
2014*	2	136	80

Forrás: Helyi adatgyűjtés

***kiegészítve a 2015. évi felülvizsgálat során**

A táblázat adataiból látható, hogy a 0-3 év közötti gyermekek száma évről évre csökken, így az 1 védőnőre jutó gyermeklétszám is évről évre csökkenő tendenciát mutat 2012-ig. **2013-ban és 2014-ben a bevándorlás miatt nőtt az 1 védőnőre eső gyermeklétszám.***

**kiegészítve a 2015. évi felülvizsgálat során*

5.4 A nőket érő erőszak, családon belüli erőszak

Településünkön jelzőrendszerként működnek a gyermekvédelmi, szociális szolgáltatások, a védőnői hálózat, a háziorvosi szolgálat, a rendőrség. A nőket érő erőszakról, illetve családon belüli erőszakról egyik jelzőrendszeri tagnak sincs tudomása, nem fordulnak hozzájuk segítségért.

Jellemzően az erőszak jó része a családban marad, hiszen a nőket, illetve a családokat érő erőszakos cselekedetek nagy része ma még felderítetlen.

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások

Az anyaoththon és a családok átmeneti otthona, ezek a **mintegy húsz éve létező intézmények** adják meg a lehetőséget arra, hogy a valamilyen okból utcára kerülő nők, édesanyák együtt maradjanak gyermekeikkel. Az anyaoththonok célja, támogatni az anyákat abban, hogy szülővé váljanak, gyermekeiket neveljék, képessé váljanak az önálló családi életre. A szolgáltatások közvetítése a **Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat** feladata.

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

A nők közéleti szerepvállalását nagyban befolyásolja a társadalom női szerepfelfogása. Felmérésekből kiderül, hogy Magyarországon sok esetben a nők is szerepüket elsősorban a családi környezetben határozzák meg, a gyermeknevelési, háztartási feladatokat helyezve előtérbe. Számításba véve azt a tényt, miszerint a nők maguk is másképp ítélik meg a társadalomban betöltött szerepüket, elmondható, hogy a politikában, közéletben való részvétel nem kizárólagos mutatója az esélyegyenlőségnek.

Önkormányzat példamutatással hívja fel a figyelmet a nők társadalmi szerepvállalásának erősítésére.

A települési képviselők körében 2 nő található. A hivatal és intézményei vezetőinek és középvezetőinek több mint 50%-a nő.

Megállapítható, hogy **településünkön nincs olyan szervezet, amely a nők érdekvédelmére alakult volna.**

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák alapvetően nincsenek.

Az önkormányzat a közművelődés, a sport, a szabadidő eltöltésének terén olyan **családbarát környezetet** kíván teremteni, amely közösségi teret nyújt számukra is. Az Önkormányzat évente egy-egy alkalommal majálist, falunapot, lovasnapot, szüreti felvonulást és bált rendez, mely rendezvények a családok kellemes, hasznos időtöltésének kiemelt színtere. A helyi Napraforgó Óvoda évente rendszeres alkalommal tart olyan rendezvényeket, amely az anya-gyermek kapcsolat, a család egységének erősítése, - mint a szocializáció elsődleges közege - kerül a program középpontjába.

Az új, 3. életévet betöltött gyermekek számára 1 hétig tartó Ovicsalogatót szerveznek, ahol egy kellemes délelőttöt tölthet el az anya a gyermekével az óvodában, megismerkedve az új épülettel, az intézmény dolgozóival, játékokkal, kortársakkal, stb. Hasonló kellemes nap áll rendelkezésre a karácsonyi gyertyagyújtásra, a farsang megrendezésére, továbbá Jótékonyági bál, majd az anyáknap ünnepség megszervezésére, illetve a tanévzáró műsoros délután eltöltésére. Hasonló programkínálattal, nyíltnapok szervezésével áll rendelkezésre az Általános Iskola is. Az önkormányzat 2012-ben a főtéren az európai normáknak megfelelő játszóteret alakított ki. A közparkok és köztertek alkotják a település zöldhálózatának központi elemeit, melyeket folyamatosan szépítünk, bővítünk.

Összességében elmondható, hogy a nők, édesanyák számára településünkön valamennyi intézmény alaptevékenysége között szerepel a női esélyegyenlőség segítése, erősítése.

5.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

Célcsoport	Következtetések		
	Beazonosított problémák	Fejlesztési lehetőségek meghatározása	Kapcsolódó intézkedés címe
Nők helyzete	Nincs nemekre érzékeny adatgyűjtés, elemzés és értékelés az önkormányzat által felügyelt minden szakterületen.	Helyi esélyegyenlőségi információs, adatgyűjtő és adatelemző munkacsoport működtetése.	Nemekre érzékeny adatgyűjtés Nem valósult meg
	A településen célzottan a nők elleni erőszak áldozataival foglalkozó ellátás nincs.	A helyi családsegítő szolgálat biztosítsa a nők elleni erőszak áldozataival foglalkozó ellátást	Fogadóórak biztosítása a nők elleni erőszak fellépése érdekében Biztosítva van????
	Az aktív korú foglalkoztatott és nem foglalkoztatott női népesség főbb adatai nem állnak teljes körűen a rendelkezésre (képzettség, családi állapot, egyedül álló nők száma, foglalkoztatott nők száma, részmunkaidőben dolgozó nők száma).	Nyílt és zárt típusú kérdőíves vizsgálat	Az aktív korú nők foglalkoztatottságával kapcsolatos adatgyűjtés A 2011. évi népszámlálás adatai állnak rendelkezésre; Kérdőív kiküldés nem történt meg

5. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége

A *népesség öregedésével* járó társadalmi, demográfiai problémák az elmúlt évtizedekben világszerte az érdeklődés középpontjába kerültek. Elmondható, hogy az idősebb korcsoportok létszámának és arányának tartós növekedése közvetlenül kihat a generációs együttműködésre, ami a társadalom működésének meghatározó módon képezi az alapját.

Az idős állampolgárok számára is biztosítani kell az esélyt az aktív életre, az önmegvalósításra. Ez az egyének és a társadalom érdeke, az egészség- és a szociálpolitika összehangolása, a megfelelő szolgáltatások biztosítása, a közösségi erőforrások mozgósítása jelentős előrelépést biztosít e területen. Társadalmi szemléletváltás a feltétele annak, hogy az időskort, mint tevékeny és hasznos életszakaszt lássa az emberek többsége, ehhez szükséges a helyi média elkötelezettsége és tájékoztató munkája. Az idősek életminőségének javításához kiemelten fontos az egészségügyi és szociális intézményrendszer egyes elemeinek fejlesztése, az alapellátás és szociális intézmények idősbaráttá tétele.

6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői

6.1.1. számú táblázat - Nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülők száma nemek szerint

év	nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülő férfiak száma	nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülő nők száma	összes nyugdíjas
2008	331	453	784
2009	330	449	779
2010	319	435	754
2011	313	433	746
2012	304	412	716
2013*	299	392	691

Forrás: Helyi adatgyűjtés

A táblázat a nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülők számát mutatja nemek szerinti megbontásban. 2011-ben a lakónépesség számához viszonyítva az ellátásban részesülők 26,7%-os arányt képviselnek. Látható, hogy minden évben az összes nyugdíjashoz képest a nők aránya magasabb, mintegy 57-58%-a. Ez azzal magyarázható, hogy a nők jogszabály alapján hamarabb vehetik igénybe a nyugdíj ellátást. **Évről évre csökken a nyugdíjasok száma.***

Az időskorúak családi állapotára jellemző, hogy korban előrehaladva fokozatosan csökken a házások, és növekszik az özvegyek száma.

Az időskorúak – közülük is főként az egyedülállók – a **bűncselekmények** elkövetése szempontjából **potenciálisan veszélyeztetett** csoportot képeznek. Az előrehaladott korban lévők életkori, fizikai, mentális sajátosságaikból adódóan, és a társadalomban betöltött szerepükénél fogva az átlagnál sérülékenyebbek, kiszolgáltatottabbak, ezáltal fokozottabban veszélyeztetettek bizonyos bűncselekményekkel szemben.

**kiegészítve a 2015. évi felülvizsgálat során*

A bűncselekmények visszaszorítása érdekében térfigyelő kamerarendszer került kiépítésére.

A település fokozott közbiztonsága érdekében önkéntes polgárőrség, telepőri szolgálat működik, valamint a rendőrség is hatékonyan közreműködik.

Időskorúak járadéka azon idős személyek részére biztosított ellátás, akik szolgálati idő hiányában a nyugdíjkorhatáruk betöltése után saját jogú nyugellátásra nem jogosultak, illetve alacsony összegű ellátással rendelkeznek. Településünkön az alábbiak szerint alakult az érintettek száma:

6.3.2. számú táblázat - Időskorúak járadékában részesülők száma

év	időskorúak járadékában részesülők száma
2008	3
2009	3
2010	2,73
2011	3,49
2012	3,2
2013*	9
2014*	9

Forrás: TeIR ; Járási Hivatal

2007. január 1-től a jegyző időskorúak járadékában részesíti azt, aki

- a 62. életévét, illetőleg a reá irányadó nyugdíjkorhatárt betöltött személyt, akinek saját és vele együtt lakó házastársa, élettársa jövedelme alapján számított egy főre jutó havi jövedelme nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 80%-át,

- az egyedülálló, 62. életévét, illetőleg a reá irányadó nyugdíjkorhatárt betöltött, de 75 évesnél fiatalabb személyt, akinek havi jövedelme nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 95%-át,

- az egyedülálló, 75. életévét betöltött személyt, akinek havi jövedelme nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 130%-át.

2013. január 1-től az időskorúak járadékának folyósítása a Járási Hivatalok feladatkörébe tartozik.

6.2 Idősek munkaerő-piaci helyzete

a) Idősek, nyugdíjasok foglalkoztatása

A munkanélküliek korcsoportonkénti megoszlásából is egyértelműen kivehető, hogy az idősebb korosztályokat (55 év feletti) arányaiban kisebb mértékben sújtja a munkanélküliség problematikája, mint a fiatal korosztályt, azonban az 50 év feletti körében a regisztrált munkanélküliek számaránya meghaladja a 10 százalékot. **2014-ben 62 fő az 50 év feletti regisztrált munkanélküliek száma, a regisztrált munkanélküliekhez viszonyított aránya 26%.*** A kormány által bevezetett munkahelyvédelmi program esetleg segíthet az idősebb lakosság elhelyezkedési problémáján, hiszen az 55 év felettiakat foglalkoztatók 50%-os társadalombiztosítási járulékcsoökkentési kedvezményben részesülnek.

***kiegészítve a 2015. évi felülvizsgálat során**

Az idősebb korosztály sokkal jobban kiszolgáltatott a munkaerő-piaci diszkriminációnak, tehát nehezebben helyezkednek el.

b)Tevékeny idős kor: Idős korúak foglalkoztatottságának lehetőségei a közintézményekben, foglalkoztatásukat támogató egyéb programok a településen*

Közreműködésükkel hagyományos népi kismesterségeket bemutató képzések, foglalkozások valósulhatnak **valósulnak*** meg a fiatalabb generáció számára : gyékényfonás, térsztyagártás.

Nincs hátrányos megkülönböztetés az 55 év feletti foglalkoztatása területén, a közfoglalkoztatási programokba is bevonásra kerülnek, akik alkalmasak a munkavégzésre.*

6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

a) Az idősök szociális és egészségügyi szolgáltatásokhoz való hozzáférése

Magyarországon törvény szabályozza, hogy a közszolgáltatásoknak egyenlő eséllyel hozzáférhetőnek kell lenniük. Biharnagybajomban a közszolgáltatások jelentős része **akadálymentesített (kivétel: *Bacsó Béla úti Óvoda és az Általános Iskola*).**

A közösségi közlekedést helyközi buszjárat és vonat biztosítja.

Biharnagybajom Községi Önkormányzat a jogszabályokban meghatározott szociális -és gyermekjóléti alapellátással kapcsolatos feladatait a Kaba Város Önkormányzata által alapított, és Kaba, Biharnagybajom, Sáp, Tetétlen és Báránd települések intézményfenntartó társulása keretében működő Tamasz Szociális Alapszolgáltatási Központ által láttatja el, melyek közül a közösségi ellátások és a támogató szolgáltatás keretében ellátott feladatok kapcsolódnak a HEP-hez az alábbiak szerint:

Közösségi ellátások: A Szociális Törvény 65/A. §-ában meghatározott közösségi ellátások keretében az idősök nappali ellátása, a szociális étkeztetés, a házi segítségnyújtás és a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, keretében biztosítja a lakókörnyezetben történő segítségnyújtást. Az önálló életvitel fenntartásában, a meglévő képességek megtartását, illetve fejlesztését, a házi orvossal és a kezelőorvossal való kapcsolattartás révén a szolgáltatást igénybe vevő állapotának folyamatos figyelemmel kísérését, a pszicho-szociális rehabilitációt, a szociális és mentális gondozást, az orvosi vagy egyéb terápiás kezelésen, szolgáltatásban való részvétel ösztönzését és figyelemmel kísérését, megkereső programok szervezését az ellátásra szoruló személyek elérése érdekében.

További ellátott feladatok:

- Pszichiátriai- és szenvedélybeteg gondozása,
- gyógyulásuk és rehabilitációjuk elősegítése.

Jellemző a szolgáltatásokra, hogy egymásra épülnek, egyes ellátások személyre szabottak, szolgáltatások összehangoltan, koordináltan működnek, nagymértékben lefedik a szociális szükségleteket.

***kiegészítve a 2015. évi felülvizsgálat során**

*A Szociális Alapszolgáltatási Központ Fejlesztési céljai**

A szenvedélybeteg nappali és idős nappali ellátás jelenleg egy közös foglalkoztató helyiséget és pihenő szobát használ, melyet a későbbiek során épületbővítéssel úgy szeretnénk átalakítani, hogy az idős nappali ellátás önálló foglalkoztató helyiséggel, és pihenő szobával rendelkezzen.

A szenvedélybetegek nappali ellátása pedig egy, több funkciót ellátó, (szeparálható foglalkoztató és pihenőszoba) helyiséggel bővüljön. A fent leírtak megvalósulása esetén az étkező helyiség megtartaná önálló funkcióját, s mindemellett egy nagy közösségi tér funkcióját is betölthetné. Az épület bővítésének keretén belül, az átalakításokkal, és a megnövekedett dolgozói létszámmal összhangban további irodahelyiségek kialakítása is szükséges.

A Tamasz Szociális Alapszolgáltatási Központ annak érdekében, hogy minél több rászorulónak tudjon segíteni pályázni kíván ruha, tüzelő, és élelmiszer adományra. Jelenleg nem megoldott intézményünkön belül a nagyobb mennyiségű és minőségű adományok tárolása, ezért az átalakítás során ruha adomány,- szárazáru és hűtött élelmiszerek tárolására alkalmas helyiségek kialakítása a célunk. Ezen kívül kisebb mennyiségű hűtött adományok tárolásához fagyasztó szekrények, hűtőszekrények, tároláshoz mobil polcrendszerek beszerzése lenne indokolt.

Az elmúlt évek tapasztalatai alapján folyamatosan nő az étkeztetést igénylők száma, a jelenleg nem saját tulajdonban lévő, szállítóeszköz olyan mértékben túlterhelt, hogy a növekvő igényeknek megfelelően szükség lenne egy személy és ételszállítására is alkalmas gépjármű beszerzésére.

A gépjárművet a Támogató Szolgálat keretén belül szállításra is használnánk (egészségügyi szolgáltatókhoz, szociális intézményekhez, stb.) az igénylők részére. Sikeres gépjármű vásárlás esetén, a hosszú távú állagmegóvás érdekében, a jármű számára garázs építése is szükséges lenne.

A leendő új épület lehetőséget biztosítana új szolgáltatások megszervezésére, és lebonyolítására:

-Jelenleg havi kétszer 2 órában van foglalkoztatva a pszichológus az intézményben, és ezt a munkaidőt bővítenénk ki a helyi igényeknek megfelelően, / párterápia, mediáció, családon belüli konfliktusok kezelése/

-Mivel a mikrotérségi áldozatsegítő hálózat munkája településünkön 2014. 06. 30.-val megszűnt. Ezt követően azonban szükség lenne arra, hogy az áldozattá vált személyek itt helyben és azonnal kaphassanak segítséget.

- Mikrotérségi áldozatsegítő hálózat kialakítása” című TÁMOP 5.6.1. C-11/2-2011-0032 számú pályázat 2014. 06. 30. napjával lezárult. A pályázat után jelenleg nem biztosított szakember segítsége sem a problémával küzdő nők, sem a gyermekek, idős személyek, fogyatékos személyek részére. Az áldozattá válás megelőzése, és a már áldozattá vált személyek komplex segítése érdekében nagyfokú igény lenne a helyben történő prevencióra, illetve korrekcióra.

-Pályázat útján szeretne az intézmény minél nagyobb összeget fordítani szabadidős programok , kirándulások,közösségi programok szervezésére, melynek célja, a közösségépítés, hasznos időtöltés biztosítása az ellátottak részére úgy, hogy minél több személyt bevonjon az intézmény vérkeringésébe, mindennapi életébe.

**kiegészítve a 2015. évi felülvizsgálat során*

6.3.1. számú táblázat - 64 évnél idősebb népesség és nappali ellátásban részesülő idős korúak száma

év	64 év feletti lakosság száma	nappali ellátásban részesülő idős korúak száma	
	fő	fő	%
2008	414	20	5%
2009	418	19	5%
2010	412	30	7%
2011	412	30	7%
2012	446	30	7%
2013*	423	30	7%
2014*	408	30	7%

Forrás: Helyi adatgyűjtés

A nappali ellátás szociális alapszolgáltatás, amely lehetőséget biztosít a napközbeni tartózkodásra, társas kapcsolatokra, valamint az alapvető higiéniai szükségletek kielégítésére a hajléktalan személyek és a saját otthonukban élő személyek részére. A vizsgált években Biharnagybajomban a nappali ellátásban részesülők száma közel azonos tendenciát mutat, kivéve 2009-ben, amikor is 2010-re 11 fővel emelkedett meg a részesülők száma (a 64 év feletti lakosság számának csökkenéséhez képest).

Ez a növekedés azzal magyarázható, hogy 2010-ben felújításra került a Rákóczi út 17-19. szám alatti régi iskola épülete, mivel a korábbi helyen működő idősök nappali ellátását szolgáló épület állapota nem volt megfelelő a szociális alapellátások biztosítására. A Szociális Alapszolgáltatási Központtá átalakított iskolaépületet végeleges működési engedéllyel rendelkezik a szociális alapellátások, a családsegítő- és a gyermekjóléti ellátás feladatainak működtetésére, emellett a nappali ellátásban részesítettek létszámának növelésére is lehetőséget kaptunk, mely maximálisan kihasználta.

Az **egészségügyi ellátáshoz** való hozzáférés biztosított az idősebb korosztály számára is. A településen 2 házi orvosi praxis működik, az épületek akadálymentesítettek. A biharnagybajomiak a járóbeteg szakrendeléseket Püspökladányban az Egészségügyi Intézményben, valamint Berettyóújfaluban a Gróf Tisza István Kórház szakrendelőjében is igénybe vehetik.

A fekvőbeteg ellátás azonban a Gróf Tisza István Kórházban, illetve a Debreceni Egyetem Orvos- és Egészségtudományi Centrumban vehető igénybe

b) Kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Az önkormányzat **támogatja** a településen élő idős emberek **helyi közösség erősítését**.

A helyi Művelődési Házban, illetve a Szociális Intézményben folyamatos önképzési lehetőségek (számítógép, stb.) állnak rendelkezésre, emellett a helyi intézményi kereteket kihasználva segíti az

Önkormányzat az idősök önszerveződő csoportjait is (énekkar, civil nyugdíjas klub). Az önszerveződő közösségek támogatására az Önkormányzat saját forrásaiból is különít el, emellett az intézményei adta kereteket kihasználva segíti az önszerveződő közösségek pályázatokon való részvételét is.

Az Önkormányzat 2014. május 21-től a Népalkörnek és a Nyugdíjas Klubnak az AGORA épületében biztosít helyet az összejövetelekre.* A Nyugdíjas klub táncsoportja rendszeresen részt vesz hagyomány-őrző táncfellépésekkel településünkön és más települések rendezvényein is. Szeretné a táncsoport, ha az Önkormányzat anyagilag támogatná működésüket.*

Az önkormányzat mindezekon túli odafigyelésének jellemző példája az, hogy az **idősök napja** minden évben megtartott rendezvény, ahol a Szociális Alapszolgáltatási Központ intézményvezetője köszönti fel az idősöket ez alkalomból.

Ehhez kapcsolódóan évente, már harmadik alkalommal kerül megrendezésre az Aranyósz Fesztivál, mindig más-más településen.

Az idősökre, mint egy-egy közösség tagjaira és mint tapasztalatokkal rendelkező magánszemélyekre egyaránt számít az önkormányzat. A nyugdíjas közösségek tagjait bevonja azon hagyományok ápolásába, amelynek célja a település kulturális örökségének gondozása, annak a tudásnak az átadása, amellyel a település hagyományai életben tarthatók.

Az önkormányzat szerződéssel rendelkezik a Magyar Élelmiszer Bankkal, ahonnan évente két alkalommal érkeznek csomagok. Jövedelem-kategóriától függően kapnak csomagot a nyugdíjasok, rászorulóknak.

A településen elérhető szociális szolgáltatások mellett rendszeresen a ruha- és élelmiszeradományok, az intézményi kapacitásokra építve a helyi, kistérségi és megyei rendezvényeken való részvétel, illetve a társzervezetekkel történő együttműködés kiemelt segítése.

c) Idősök informatikai jártassága

Az idősök körében többen is szeretnék lakókörnyezetükben számítógéppel rendelkezni, ehhez viszont anyagi lehetőségeik szűkösek, nem tudnak beszerezni számítógépet, laptopot. Jelenleg nem rendelkezik az önkormányzat az igényekre vonatkozó adatokkal. ***A Nyugdíjas klub elmondása szerint az idősök többsége nem rendelkezik számítógépes ismeretekkel, ezért informatikai tanfolyam került megszervezésre részükre. 2012-ben a MÉLIUSZ Információs Központ szervezésével 5 fő időskorú vett részt 40 órás informatikai képzésen, valamint 2013-ban 20 órás képzésen szintén 5 fő vett részt; az Iskolában is volt szervezve számítógépes tanfolyam az idősök részére, melyen 16 fő vett részt. Amennyiben az Önkormányzatnak lehetősége lesz pályázni számítógépekre, laptopokra az idősök részére, a pályázat benyújtásra kerül.***

****kiegészítve a 2015. évi felülvizsgálat során***

6.4 Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

Biharnagybajomban a Művelődési Házban Nyugdíjas *Klub* működik. A klubba azokat az egyedülálló nyugdíjasokat várják, akik társaságra és programokra vágnak. Várják azokat a nyugdíjasokat is, akik párjukkal élnek és szeretnék a napjaikat nagyobb társaságban eltölteni. A nyugdíjas klub több szomszédos településsel is tartja a kapcsolatot, akikkel évente több alkalommal is találkozókat szerveznek. Részt vesznek a település szintű rendezvényeken is (pl. majális, lovasnap, falunap), ekkor népdalokkal, tánccal színesítik a programokat.

A Szociális Alapszolgáltatási Központban nappali ellátás keretében az időseknek lehetőségük van beszélgetések, filmnézés, kártyacsaták, társasjátékozás, dolgos, kézműves napok, termékbemutatók szervezésére. Az intézmény szociális étkeztetés igénybevételére is lehetőséget teremt. A Szociális intézményben és a Művelődési Házban a számítógépes ismeretek elsajátításához szükséges feltételek is adottak.

Biharnagybajomban jelenleg nem működik idősek bentlakásos otthona, melyre legfőbbképpen az egyedülálló, önmagát ellátni részben képes, vagy képtelen idős emberek részére kellene létesíteni.

*Szociális ellátás fejlesztése**

Szociális Alapszolgáltatási Központ kapacitásbővítése, tevékenységének bővítése a telephely alapterületének megnövelésével és ételszállító jármű beszerzése a szociális alapszolgáltatások ellátásához

*****Ravatalozó felújítása**

Az 1980-as években épült Ravatalozó épülete nem került felújításra felépítését követően, ezért állapota nem megfelelő, az épület lapostetős szerkezete beázik, a wc helyiségek, nyílászárói nagyon elavultak, az épületben nem megfelelő a hangosítás, ezért az épületet szükséges felújítani. Az épület felújítását szükségesnek tartjuk a méltóság-teljes szertartás lebonyolításához.

**kiegészítve a 2015. évi felülvizsgálat során*

**** kiegészítve a 2016. 06.27.-ei felülvizsgálat során*

6.6 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Célcsoport	Következtetések		
	Beazonosított problémák	Fejlesztési lehetőségek meghatározása	Kapcsolódó intézkedés címe
Idősek helyzete	Az 55 év felettek többen is szeretnék lakókörnyezetükben számítógéppel rendelkezni	az 55 év felettek körében igényfelmérés kérdőívek kitöltésével arra vonatkozóan, hogy hányan szeretnék otthon használni számítógépet és kik szeretnék számítógépes tanfolyamon részt venni	Az 55 év felettek informatikai készségének növelése 2012-ben a MÉLIUSZ Információs Központ szervezésével 5 fő időskorú vett részt 40 órás informatikai képzésen, valamint 2013-ban 20 órás képzésen szintén 5 fő vett részt; az Iskolában is volt szervezve számítógépes tanfolyam
	Hagyományos népi kismesterségeket bemutató képzések, foglalkozások nem működnek	feltételek megteremtése a hagyományos népi mesterségek tovább örökítése céljából	Hagyományos népi kismesterségeket bemutató képzések, szervezése TÁMASZ-nál: gyékényáru készítés, kézimunka szakkör (kötés, horgolás)
	Idősek bentlakásos otthona	pályázat benyújtása	Időskorúak részére bentlakásos otthon kialakítása Nem valósult meg

Idősek	<i>Szociális Alapszolgáltatási Központ kapacitásbővítése, tevékenységének bővítése (pszichológus munkaidejének növelése igényeknek megfelelően, / párterápia, mediáció, családon belüli konfliktusok kezelése/, áldozatsegítő hálózat működtetése) a telephely alapterületének megnövelésével és ételszállító jármű beszerzése a szociális alapszolgáltatások ellátásához.</i>	pályázat benyújtása	Időskorúak, nők részére szolgáltatás bővítés
Idősek 2016.06.27.	<i>Ravatalozó épületének és kerítésének állapota nem megfelelő</i>	pályázat benyújtása	Ravatalozó felújítása

7.A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

Fogyatékossgal élő személy minden olyan személy, aki hosszan tartó fizikai, értelmi, szellemi vagy érzékszervi károsodással él, amely számos egyéb akadállyal együtt korlátozhatja az adott személy teljes, hatékony és másokkal egyenlő társadalmi szerepvállalását.

Az egyenlőség, az egyenlőtlenségek kérdése különböző mértékben ugyan, de valamennyi – a többségtől eltérő jellemzőkkel rendelkező – személyt, csoportot érint ma Magyarországon. Külön figyelmet érdemel a fogyatékos emberek helyzete.

Gyakori probléma, hogy kevés a foglalkoztatási lehetőség, nem megoldott a foglalkoztatáshoz szükséges akadálymentesítés, nem biztosítottak a különleges eszközök és feltételek. Probléma a településen, hogy nem áll rendelkezésre olyan foglalkoztatási szakember, aki fogyatékos személy állapotának ismeretében javaslatot tud tenni a foglalkoztatás jellegére és helyére.

7.1 A településen fogyatékossgal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

a) fogyatékkal élők foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága (pl. védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás)
A fogyatékkal élők legnagyobb részének egyetlen megélhetési forrása az alacsony összegű **nyugdíj, járadék, segély**. Egyes esetekben az iskolai végzettségük elmarad az egészséges társaikétól, ami tovább rontja megélhetési esélyeiket. A tartós egészségügyi problémákkal, illetve fogyatékkal élő emberek munkaerő-piaci lehetőségei erősen behatárolódtak. Fontos továbbá a célcsoport részére

szervezett ellátásokat, szolgáltatásokat, az egyes intézkedéseket az egyéni szükségletek alapján tervezni. Tapasztalataink szerint elhelyezkedésük során **számos akadállyal** kell megküzdeni. A munkáltató előítélete mellett a közlekedési eszközök használata is nehezíti helyzetüket. A fogyatékosok körében a foglalkoztatottsági arány meghatározásánál a 2001. évi népszámlálás adataiból tudunk kiindulni, mely 9%.

Fogyatékkal élő munkavállaló, aki

- a nemzeti jog szerint fogyatékosnak elismert, vagy
- elismerten fizikai, elméleti vagy pszichológiai károsodásban szenved.

Megváltozott munkaképességű munkavállaló, aki

- rehabilitációs ellátásban részesül,
- aki 2011. december 31-én III. csoportos rokkantsági, baleseti rokkantsági nyugdíjban, rendszeres szociális járadékban részesült. (Flt. 57/B §)

c) Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén*
Nincs hátrányos megkülönböztetés.

c) önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok

Településünkön is kevés lehetőségük van a fogyatékkal élőknek, megváltozott munkaképességűeknek a **munkavállalásra**. 2000 nyarán telephelyet létesített községünkben egy rehabilitációs célszervezet az Interplán Kft., a Hajdú-Bihar Megyei Munkaügyi Központ és a helyi önkormányzat támogatásával 28 fő megváltozott munkaképességű személy gyékényárak készítése céljából. 2009 júniusában zárta be üzemét az Interplán Kft. Biharnagybajomban a fogyatékkal élő munkavállalók részére minimális a munkavállalási lehetőség, inkább a megváltozott munkaképességűek számára biztosított a foglalkoztatás.

A probléma megoldására intézkedés kidolgozása szükséges. **Az elmúlt 2 évben történtek egyeztetések a fogyatékkal élők, valamint megváltozott munkaképességű emberek azon részével, akik alkalmasak lettek volna munkavállalásra.**

A megváltozott munkaképességű emberek 100%-os pályázatból történő foglalkoztatására a nemzeti Rehabilitációs és Szociális Hivatal Hajdú-Bihar Megyei TÁMOP 1.1.1 projekt Szolgáltatási Hely Berettyóújfalu és Püspökladány szakemberei kerültek bevonásra. Amennyiben a TÁMOP pályázati feltételnek megfelelnek, akkor az Önkormányzat mindenki számára biztosít munka lehetőséget. A TÁMOP Iroda tájékoztatása szerint csak azokat a megváltozott munkaképességű személyeket lehetett a TÁMOP pályázatba bevonni, akiknek 36 hónapon belüli orvosi felülvizsgálattal rendelkeztek és rehabilitációs ellátást kaptak. Nagyon sok ilyen személynek lejárt, több éve elvégzett orvosi felülvizsgálata van, illetve olyan típusú járadékot, segélyt kapnak, amely alapján nem vonhatók be a 100%-os támogatottságú pályázatba.*

Összesen 4 fő megváltozott munkaképességű felelt meg a TÁMOP pályázati feltételeknek, akik közül 1 fő a Bölcsődében, 2 fő az Óvodában és 1 fő az Önkormányzatnál került elhelyezésre heti 20 órában, így nem kellett megszüntetni az addig rendszeresen kapott 20.000-30.000,- Ft összegű ellátásukat.

A fogyatékkal élők a közfoglalkoztatásban sem vehetnek részt, mert ha valamilyen típusú ellátásban részesülnek, akkor csak részmunkaidőben vehetnének részt a közfoglalkoztatásban, mely többnyire néhány hónap munkalehetőséget biztosít számukra. Ezért egyrészt nem tudnak

*fizikai munkát vállalni betegségük miatt, másrészt a jelenleg indított közfoglalkoztatási programok nem biztosítanak részmunkaidőben történő foglalkoztatást.**

Fogyatékkal élők demográfiai helyzete:

A fogyatékossgal élők Biharnagybajomban

	Számuk összesen:	Ebből 18 év alatti	Ebből 18 év feletti	Nyugdíjkor- határt betöltöttek
Értelmi fogyatékosok	46	5	34	7
összesből - enyhe	21	5	21	2
- közép súlyos	6	-	6	3
- súlyos	9	-	7	2
Mozgássérültek	48	-	34	14
Látássérültek	15	-	8	7
Halmozottan	6	-	3	3

A településen élő fogyatékosok közül a legnagyobb számban a mozgásfogyatékosok élnek (48 fő), ők az összes fogyatékkal élő 44%-át alkotják. Jelentős létszámú csoport az értelmi fogyatékosok csoportja is, akik a célcsoport 42%-át alkotják.

A pszichiátriai betegek száma 2011. évben a településen működő házi orvosi szolgálat adatai alapján kb. 25 fő. Életkor szerint kétharmaduk 18 év feletti, egyharmaduk pedig a nyugdíjkorhatárt betöltötte.

Jelentős csoport a szenvedélybetegeké, a házi orvosi szolgálatok jelentése alapján 32 fő, és a csoport 68%-a aktív korú.

Hátrányos megkülönböztetés:

Intézményi ellátásokban nincs ilyenről tudomása az Önkormányzatnak.

Önálló életvitel:

A szociális alapszolgáltatások és a közművelődési intézmény lehetőségei adottak a célcsoport számára, illetve a Mozgáskorlátozottak Egyesületének helyi szervezete segíti a rászorulókat, érdeklődőket. Az Önkormányzati intézmények zömmel akadálymentesek, ezzel is segítve az egyenlő esélyű hozzáférést.

**kiegészítve a 2015. évi felülvizsgálat során*

7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzbeli és természetbeni ellátása, kedvezményei

A fogyatékkal élőkre vonatkozóan nem állnak rendelkezésre értékelhető statisztikai adatok, amelyek alapján pontos képet lehetne alkotni a fogyatékkal élők lakhatási, egészségügyi, foglalkoztatási helyzetéről. A szociális ellátásokat (pl.: lakásfenntartási támogatás, ápolási díj, temetési, átmeneti segély stb.) igénybevevők között nagy valószínűséggel jelen vannak fogyatékos személyek is, de erre a célcsoportra vonatkozó adatokkal nem rendelkezünk.

Egyes **szociális ellátások** megállapításánál (aktív korúak ellátása, lakásfenntartási támogatás) a kérelem nyomtatvány tartalmaz rovatot arra vonatkozóan, hogy a kérelmező vagy családtagja

fogyatékosági támogatásban, emelt összegű családi pótlékban részesül-e. Az ilyen ellátásban részesül személyek az egy fogyasztási egységre jutó jövedelem számításánál 0,2-el nagyobb értékkel kerülnek figyelembe vételre. Azt azonban, hogy a kérelmező vagy családtagja kap ilyen ellátást, a nyilvántartásban (melynek adattartalmát jogszabály írja elő) nem kell rögzíteni.

Az **egészségügyi szolgáltatásra** való jogosultság jövedelmi és vagyoni viszonyok vizsgálata alapján kerül megállapításra. Januártól a Járási Hivatal hatáskörébe tartozik, de a korábbi évek tapasztalata alapján nagy arányban igénylik a pályakezdő fiatalok, akik még semmilyen ellátásra nem jogosultak, illetve azok, akik egyéb szociális ellátásokra nem jogosultak (az egészségügyi szolgáltatásnál magasabb az egy főre jutó jövedelem mint például a foglalkoztatást helyettesítő támogatásnál vagy a méltányossági ápolási díjnál).

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

Miként általában az esélyegyenlőség területén, a fogyatékoságügyben is a **társadalmi szemléletformálás** az egyik legnagyobb kihívás. Komoly kihívás, és súlyos feladat hárul a döntéshozókra és végrehajtókra a társadalom egésze tekintetében: mindenki számára világossá kell tenni, hogy a fogyatékos emberek integrációja mindannyiunk feladata, és – bár jelentős anyagi forrásokat emészt fel – nem csupán pénz kérdése. Az egyenlő esélyű hozzáférés nemcsak liftek, rámpák, speciális táblák vagy éppen hangos térkép alkalmazását jelenti, hanem azt a szemléletet is, amely a fogyatékos embert egyenjogúnak és egyenrangúnak tekint. Ennek egyik igen fontos eszköze az esélyegyenlőségi tervek elkészítése és az abban foglaltak végrehajtása is.

A fogyatékkal élő emberek és családjaik a **legsérülékenyebb társadalmi csoportot** alkotják. Fontos számukra olyan környezet teremtése, hogy egyenlő esélyekkel érvényesülhessenek a mindennapi életünk során a lakhatás és közlekedési eszközök használata, a szociális és egészségügyi ellátás, az iskoláztatási és munkalehetőségek, a kulturális és társadalmi élet, valamint a sport és a szórakozás területén is.

Az egyenlő esélyű hozzáférés egyik eszköze az **akadálymentesítés**, amelynek fogalma az utóbbi években teljesen új tartalmat nyert: ma már valamennyi fogyatékosági csoporthoz tartozó ember – azaz a mozgássérült, a látássérült, a hallássérült, az értelmi fogyatékos, autista és súlyosan-halmozottan fogyatékos emberek – speciális szükségleteinek figyelembevételét kell a komplex akadálymentesítés, azaz az egyenlő esélyű hozzáférés megteremtése alatt érteni. Ez olyan eszközök és megoldások telepítését jelenti, amely lehetővé teszi, hogy egy-egy szolgáltatást a mozgássérült embereken túl látás- vagy hallássérült, valamint értelmi fogyatékos emberek is igénybe vehessenek. (Brei írás, indukciós hurok, stb.)

a) települési önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége

Biharnagybajomban **komplex akadálymentesített** intézmények az alábbiak, melyek uniós pályázati forrás igénybevételével valósultak meg:

- Kossuth úti háziorvosi rendelő
- Polgármesteri Hivatal épülete
- Mátyás Király úti Napraforgó Óvoda épülete.

Biharnagybajomban a közszolgáltatást nyújtó intézmények **akadálymentesítése folyamatos**. Településünk arra törekszik, hogy a közszolgáltatásait akadálymentesítse, vagyis az egyenlő esélyű hozzáférés lehetőségét megteremtse. Ennek megvalósítása érdekében a megfelelő pályázati lehetőségeket próbáljuk kihasználni pl. az Általános Iskola épületének akadálymentesítésére.

b) közszolgáltatásokhoz, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítettség, szolgáltató épületek akadálymentesítettsége

A közszolgáltatásokhoz való hozzáférés valamennyi szintere (Polgármesteri Hivatal, Iskola, Óvodák, Művelődési Ház, Szociális Intézmény, Egészség ház, Házi orvosi Rendelők) fizikailag akadálymentesített, a komplex akadálymentesítés azonban nem biztosított minden intézménynél.

Akadálymentesítésre váró intézmények: Szűcs Sándor ÁMK Általános Iskola és a Bacsó Béla úti Napraforgó Óvoda.

A közösségi közlekedéshez való akadálymentes hozzáférés (megközelíthetőség) részben biztosított.

2015-ben pályázatot nyújtottunk be jelenleg föld borítású Zrínyi út útépitésére és a Gyalogér út szilárd burkolattal történő ellátásra, mely a Művelődési Háztól a Sportpályáig tart, növelve ezzel a kulturális és sportprogramokhoz való akadálymentes hozzáférés lehetőségeit. A szolgáltatást biztosító intézmények (Takarékszövetkezet, Posta, Élelmiszer boltok stb.) jelentős része fizikailag akadálymentesített épületek.*

Általánosságban megfogalmazható, hogy a **közterületen való önálló közlekedés feltételei** mozgáskorlátozottak számára **adottak**. Az önkormányzat pénzügyi lehetőségéhez mérten költségvetésében forrást biztosít a tulajdonában lévő járdák hibáinak javítására, és 2010-ben, illetve azt megelőzően pályázati támogatásból és ahhoz szükséges saját forrás biztosításával több kilométer utat épített, melyek az egyenlő esélyű hozzáférést is elősegítették. 2011-től a Kormány megszüntette a hazai forrásból megvalósítható burkolatlan utak szilárd burkolattal való ellátását, mely intézkedés hátrányosan érinti településünket, ugyanis az utak 25-30%-a nincs burkolva.

A Tamasz Szociális Alapszolgáltatási Központ munkatársai ellátnak szociális étkeztetési és házi segítségnyújtási feladatokat. A Szociális Központ nem kifejezetten a fogyatékkal élők számára nyújt szolgáltatást, hanem lényegesen nagyobb kör számára biztosítja azt.

Speciális szolgáltatások nincsenek, de járási szinten elérhetőek. Illetve a Szociális intézményben elérhető a Támogató Szolgálat, mely speciálisan a fogyatékkal élők számára nyújt személyes gondoskodást nyújtó ellátást, illetve személyi szállítást.

****kiegészítve a 2015. évi felülvizsgálat során***

d) munkahelyek akadálymentesítettsége

A településen nincs védett foglalkoztatási munkalehetőség. A legközelebbi ilyen lehetőség a járási székhelyen, Püspökladányban található.

e) közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítettsége*

A Főtér felújítással akadálymentes parkok, járdák, közterek kerület kialakításra. A közösségi közlekedés csak részben akadálymentesített.

Az Önkormányzat azon célja, amely a burkolatlan utak szilárd burkolattal való ellátására irányul jelentősen megkönnyítené a mozgáskorlátozott emberek közlekedését , ugyanis az utak 25-30%-a nincs burkolva.

f) fogyatékos személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások (pl. speciális közlekedési megoldások, fogyatékosok nappali intézménye, stb.)*

Településünkön nincsenek speciális közlekedési megoldások, illetve fogyatékosok nappali intézménye.

- Problémaként jelenik meg, hogy a településen kb. 5 km hosszú út nincs szilárd burkolattal ellátva, megnehezítve az akadálymentes közlekedést. Pályázati forrásból az Önkormányzat célja: burkolatlan belterületi utak kiépítése belvízelvezető rendszer kiépítésével.
- Az egészségügyi alap-ellátórendszer 3 különböző helyen van a településen (a házi orvosi rendelők Kossuth u. 3/b és Rákóczi u. 2., valamint a Védőnői ellátás - Gyermekszakrendelés, Fogorvosi rendelő Rákóczi u. 7.), mely szolgáltatásokat egy helyre szeretné az Önkormányzat integrálni egy épületben a település központjában. A fejlesztést pályázati forrásból lehetne megvalósítani.
- Településünkön nem biztosított a fogyatékos gyermekek ellátása, ezért a Szociális Alapszolgáltatási Központ és Bölcsőde pályázati úton szeretne foglalkoztatni gyógypedagógust és a munkájához szükséges foglalkoztató eszközöket beszerezni.

g) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)

Önkormányzat által nyújtott juttatás, támogatás nincs a fogyatékkal élők számára

7.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Célcsoport	Következtetések		
	Beazonosított problémák	Fejlesztési lehetőségek meghatározása	Kapcsolódó intézkedés címe
Fogyatékkal élők helyzete	Nem áll rendelkezésre olyan foglalkoztatási szakember, aki fogyatékos személy állapotának ismeretében javaslatot tud tenni a foglalkoztatás jellegére és helyére.	Fogyatékos személyek foglalkoztatásának elősegítése szakember bevonásával	Szakember bevonása TÁMOP Iroda (Berettyóújfalu és Püspökladány) került bevonásra
	A fogyatékkal élőkre vonatkozóan nem állnak rendelkezésre értékelhető statisztikai adatok, amelyek alapján pontos képet lehetne alkotni a fogyatékkal élők lakhatási, egészségügyi, foglalkoztatási helyzetéről.	Adatgyűjtés a fogyatékkal élők lakhatási, egészségügyi, foglalkoztatási helyzetéről	Adatgyűjtés a fogyatékkal élők helyzetéről Nem valósult meg, mert szívesen szolgáltatnak adatot elmondásuk szerint
	A közszférában arányuknak nem megfelelő mértékben dolgoznak fogyatékkal élő munkavállalók a településen	foglalkoztatottság bővítése a fogyatékkal élők és a megváltozott munkaképességű munkavállalók körében	Foglalkoztatottság bővítése Megváltozott munkaképességűek közül 4 főt lehetett foglalkoztatásba bevonni
	Egészségügyi ellátórendszer 3 különböző helyen van a településen	Egészségügyi Központ kialakítása	egészségügyi szolgáltatás központosítása
a településen kb. 5km hosszú út nincs szilárd burkolattal ellátva, iskola épülete nem akadálymentes	belterületi utak kiépítése, iskola épületének akadálymentesítése	Burkolt utak építése, Akadálymentesítés	
nem biztosított a fogyatékos gyermekek ellátása	gyógypedagógus és a munkájához szükséges foglalkoztató eszközök beszerzése	fogyatékos gyermekek ellátásához szükséges szakember és eszközök biztosítása	

8. Helyi partnerség

A 3-7. pontban szereplő célcsoportok élethelyzetének javításával kapcsolatban együttműködő civil, egyházi szolgáltató és érdekvédelmi szervezetek, önszerveződések bemutatása:

Egyház és civil szervezeteink:

Biharnagybajomi Népdalkör
Biharnagybajomi Önkéntes Tűzoltó Egyesület
Biharnagybajomi Elszármazottak Baráti Köre Egyesület
Biharnagybajomi Sportegyesület
Biharnagybajomi Gazdakör
Polgári Összefogással Biharnagybajomért Egyesület
Biharnagybajomi Polgárőr Egyesület
Biharnagybajomért Egyesület
Református Egyház
Vöröskereszt Alapszervezet
Máltai Szeretetszolgálat

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

Önkormányzatunk a Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósítására, értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására *Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot* hoz létre.

Intézkedési terv

1. A helyzetelemzés megállapításainak összegzése

Célcsoport	Következtetések			Sorszám
	Beazonosított problémák	Fejlesztési lehetőségek meghatározása	Kapcsolódó intézkedés címe	
1. Romák és/vagy mélyszegénységben élők	Önkormányzati tulajdonú ún. krízislakások hiánya	Pályázati lehetőség kihasználása; eladó lakások önkormányzat által történő megvásárlása	Lakáshelyzet javítása Nem valósult meg	1./1
	A település területén fennáll nem mesterségesen kialakított <i>lakhatási szegregáció a Béke-telepen</i>	Pályázati lehetőség kihasználása a lakhatási szegregáció megszüntetésére, integrációjuk megvalósítására Módosítási javaslat*: nem mesterségesen kialakított szegregátum lakhatási életkörülményeinek javítása	Lakhatási szegregáció csökkentése Nem valósult meg	1./2

	<p>Az önkormányzat nem gyűjt és nem értékeli rendszeresen adatokat arra vonatkozóan, hogy az általa működtetett közszolgáltatásokhoz való hozzáférés mennyire biztosított a településen élő hátrányos helyzetű emberek számára, illetve, hogy a gyakorlatban mennyire veszik igénybe ezeket a szolgáltatásokat</p>	<p>Kérdőívek készítése és kiosztása a lakosság körében</p>	<p>Rendszeres adatgyűjtés</p> <p>Nem történt adatgyűjtés, mert a közszolgáltatásokhoz való hozzáférés biztosított a településen élő hátrányos helyzetű emberek számára és bárki igénybe veheti</p>	<p>1./3</p>
	<p>Ritkán indulnak buszok különböző szűrésekre (pl.: prosztata vizsgálatra még nem indult busz).</p>	<p>Egészségügyi szűréseken való részvétel segítése</p>	<p>Egészségügyi szűréseken való részvétel segítése 2014-ben nem valósult meg, de 2013-ban és 2015-ben a védőnők szerveztek mammográfia szűrésekre busz-indítást</p> <p>Megvalósult és folyamatosan megszervezésre kerül. Évente 2-3 alkalommal egészségvédelemmel kapcsolatos előadások szervezése a Művelődési Házban</p>	<p>1./4</p>
	<p>Településünk jelenleg nem része kerékpárút hálózatnak.</p>	<p>Pályázati lehetőség kihasználása</p>	<p>Kerékpárút kiépítése a munkába járás elősegítése és biztonságosabbá tétele érdekében Nagyrábé felé a Szárító üzemig, illetve Füzesgyarmattól Püspökladányig térségi összefogással</p>	<p>1./5</p>

	A településen nem működik szociális szövetkezet	Pályázati lehetőség kihasználása	Szociális szövetkezet létrehozása	1./6
	Magas az alacsony iskolai végzettségűek száma	Támogatott képzések, átképzések szervezése alacsony iskolai végzettségűek számára	alacsony iskolai végzettségűek számának csökkentése	1./7
	Önkormányzati tulajdonú épületek és a szolgálati lakások állapota nem megfelelő	pályázat benyújtása	Önkormányzati tulajdonú épületek, szolgálati lakások felújítása	1./8
romák/mély szegénységben élők	Polgármesteri Hivatal épülete a talajnedvességtől nincs szigetelve, ezért salétromos, külső felújítása szükséges, a gázkonvektoros fűtésrendszere és a világítási rendszere elavult, nem energiatakarékos	Pályázati lehetőség kihasználása	Településüzemeltetés fejlesztése: a Polgármesteri Hivatal, mint településképet meghatározó épület külső felújítása, víztelenítése, az épület energiahatékonyságának javulását célzó fejlesztése	1./9.
romák/mély szegénységben élők	A jelenlegi piac nagyon elavult, nem elégíti ki sem a jogszabályi, sem az árusok és vásárlók jogos igényeit. Nincs parkolási lehetőség, fedett árusító hely és vizes blokk kialakítva.	Pályázati lehetőség kihasználása	Helyi piac kialakítása a Rákóczi u. 2-4. szám alatti ingatlanon vásárcsarnok, üzlethelyiségek és fedett piactér kialakításával	1./10.
romák/mély szegénységben élők	A településen nincs hasznosítva a geotermikus energia, mely a régi fürdő területén lévő termákvíz újraindításával megoldható lenne	Pályázati lehetőség kihasználása	Geotermikus energia hasznosítása az önkormányzati intézmények fűtéséhez	1./11.

	<p>A család működését zavaró és akadályozó okok közül a családok anyagi, család széteséséből, a nevelés, gondozás, törődés, szeretet hiányából adódó veszélyeztetettség megemmelkedett.</p> <p>A szülők egy része más településre iratják be az első évfolyamtól kezdve gyermekét, mely probléma a felső tagozatra is jellemző</p>	<p>Szakemberek bevonása a probléma csökkentésére, kezelésére</p> <p>Kérdőíves felmérés a szülők körében, hogy miért iratják be más településre gyermekeiket; Milyen feltételek megteremtése esetén nem vinnék el a gyerekeket településükről</p> <p>Szexuális felvilágosítással kapcsolatos tájékoztatók szervezése a 7-8. évfolyamosok részére</p> <p>Családlátogatás során a hiányzás okának ellenőrzése</p> <p>Logopédus, pszichológus és gyógypedagógus foglalkoztatása</p>	<p>Veszélyeztetett gyermekek számának csökkentése</p> <p>Megvalósult</p> <p>Iskolai „elvándorlás” csökkentése Történt intézkedés: Tájékoztató kérése a Tankerületi igazgatótól és az Általános Iskola igazgatójától</p>	<p>2./1</p> <p>2./2</p> <p>2./3</p> <p>2./4</p> <p>2./5</p>
<p>2.</p> <p>Gyermekek</p>	<p>A 8. évfolyamosok közül egyre többen állapotosok lesznek</p> <p>Hiányzások száma nagyon magas arányt képvisel az iskolában</p> <p>A beszédhibás, magatartás zavaros és a sajátos nevelési igényű tanulók száma magas</p>		<p>A 8. évfolyamot elvégzők számának növelése</p> <p>Történt intézkedés, de ennek ellenére sem valósult meg</p> <p>Hiányzások számának csökkentése az iskolában</p> <p>Történt intézkedés, de ennek ellenére nem csökkent a hiányzás</p> <p>Szakemberek biztosítása az iskolában</p>	

	<p>A Rákóczi út 17.sz. alatti Tornaterem felújítása, bővítése pályázatunk 2014-ben és 2015-ben nem nyert támogatást</p>	<p>Rákóczi út 17.sz. alatti Tornaterem felújítása, bővítése pályázat benyújtása, a minden napos testnevelés biztosításához; a Sportpálya szabadidő parkká történő alakítása sportágak bővítésével</p>	<p>Tornaterem felújítása, bővítése a sportolási lehetőség növelése érdekében</p>	2./6
	<p>Mátyás K. úti Óvodában kicsi a játszóudvar területe a 4 csoport számára; Mind két Óvodában nincs elegendő tároló hely a játékoknak és a tüzelőanyagoknak</p>	<p>Pályázati lehetőségek figyelemmel kísérése</p>	<p>Játszóudvar területének növelése a Mátyás K. úti Óvodában; kültéri tárolók kialakítása mindkét Óvodában,</p>	2./7
	<p>Általános iskola nem rendelkezik udvari játékokkal</p>	<p>udvari játékok beszerzése pályázati forrásból</p>	<p>udvari játékok beszerzése</p>	2./8
	<p>Közösségfejlesztő, esélyegyenlőségi programok szervezése, és ehhez szükséges eszközök beszerzése, Gyermekfelügyelet biztosítása</p>	<p>Szakemberek biztosítása, Pályázati lehetőség kihasználása</p>	<p>Gyermekfelügyelet biztosítása</p>	2./9
	<p>A régi Emeletes Iskola (Rákóczi u. 28.) épülete nincs hőszigetelve, nyílászárói elavultak, fűtési rendszere nem energiatakarékos</p>	<p>Pályázati lehetőség kihasználása</p>	<p>Régi Emeletes Iskola épületenergetikai felújítása</p>	2./10
<p>3. Nők</p>	<p>Nincs nemekre érzékeny adatgyűjtés, elemzés és értékelés az önkormányzat által felügyelt minden szakterületen.</p>	<p>Helyi esélyegyenlőségi információs, adatgyűjtő és adatelemző munkacsoport működtetése.</p>	<p>Nemekre érzékeny adatgyűjtés</p>	3./1

	<p>A településen célzottan a nők elleni erőszak áldozataival foglalkozó ellátás nincs.</p> <p>Az aktív korú foglalkoztatott és nem foglalkoztatott női népesség főbb adatai nem állnak teljes körűen a rendelkezésre (képzettség, családi állapot, egyedül álló nők száma, foglalkoztatott nők száma, rész munkaidőben dolgozó nők száma).</p> <p>Az 55 év felettiek többen is szeretnék lakókörnyezetükben számítógéppel rendelkezni</p>	<p>A helyi családsegítő szolgálat biztosítsa a nők elleni erőszak áldozataival foglalkozó ellátást</p> <p>Nyílt és zárt típusú kérdőíves vizsgálat</p> <p>az 55 év felettiek körében igényfelmérés kérdőívek kitöltésével arra vonatkozóan, hogy hányan szeretnék otthon használni számítógépet és kik szeretnék számítógépes tanfolyamon részt venni</p> <p>feltételek megteremtése a hagyományos népi mesterségek tovább örökítése céljából pályázat benyújtása</p>	<p>Fogadóórák biztosítása a nők elleni erőszak fellépése érdekében</p> <p>Az aktív korú nők foglalkoztatottságával kapcsolatos adatgyűjtés</p> <p>Az 55 év felettiek informatikai készségének növelése</p> <p>Hagyományos népi kismesterségeket bemutató képzések, szervezése</p> <p>Időskorúak részére bentlakásos otthon kialakítása</p>	<p>3./2</p> <p>3./3</p> <p>4./1</p> <p>4./2</p> <p>4./3</p>
<p>4.</p> <p>Idősek</p> <p>Idősek bentlakásos otthona</p>				

	<p><i>Szociális Alapszolgáltatási Központ kapacitásbővítése, tevékenységének bővítése(pszichológus munkaidejének növelése igényeknek megfelelően, / párterápia, mediáció, családon belüli konfliktusok kezelése/, áldozatsegítő hálózat működtetése)</i></p> <p><i>a telephely alapterületének megnövelésével és ételszállító jármű beszerzése a szociális alapszolgáltatások ellátásához.</i></p>	<p>pályázat benyújtása</p>	<p>Idősorúak részére szolgáltatás bővítés, gyermekek, nők, romák, és/ vagy mélyszegénységben élők, fogyatékos személyek részére szolgáltatás bővítés</p>	<p>4./4</p>
	<p>Ravatalozó épületének és kerítésének állapota nem megfelelő</p>	<p>pályázat benyújtása</p>	<p>Ravatalozó és kerítésének felújítása</p>	<p>4./5</p>
	<p>Nem áll rendelkezésre olyan foglalkoztatási szakember, aki fogyatékos személy állapotának ismeretében javaslatot tud tenni a foglalkoztatás jellegére és helyére.</p>	<p>Fogyatékos személyek foglalkoztatásának elősegítése szakember bevonásával</p>	<p>Szakember bevonása</p>	<p>5./1</p>
<p>5. Fogyatékkal élők</p>	<p>A fogyatékkal élőkre vonatkozóan nem állnak rendelkezésre értékelhető statisztikai adatok, amelyek alapján pontos képet lehetne alkotni a fogyatékkal élők lakhatási, egészségügyi, foglalkoztatási helyzetéről.</p>	<p>Adatgyűjtés a fogyatékkal élők lakhatási, egészségügyi, foglalkoztatási helyzetéről</p>	<p>Adatgyűjtés a fogyatékkal élők helyzetéről</p>	<p>5./2</p>
	<p>A közsférában arányuknak nem megfelelő mértékben dolgoznak fogyatékkal élő munkavállalók a településen</p>	<p>foglalkoztatottság bővítése a fogyatékkal élők és a megváltozott munkaképességű munkavállalók körében</p>	<p>Foglalkoztatottság bővítése</p>	<p>5./3</p>
	<p>Egészségügyi Központ kialakítása</p>	<p>pályázat benyújtása</p>	<p>egészségügyi ellátás egy helyre történő integrálása</p>	<p>5./4</p>

	<p>A településen kb. 5km hosszú út nincs szilárd burkolattal ellátva, iskola épülete nem akadálymentes</p> <p>fogyatékos gyermekek ellátásához szükséges szakember és eszközök nem biztosított a településen</p>	<p>belterületi utak kiépítése, iskola épületek akadálymentesítése</p> <p>fogyatékos gyermekek ellátásához szükséges szakember és eszközök biztosítása a településen</p>	<p>belterületi utak kiépítése, iskola akadálymentesítése</p> <p>Szakember biztosítása</p>	<p>5./5</p> <p>5./6</p>
--	--	---	---	-------------------------

2. Az intézkedési területek részletes kifejtése

1./1

Az intézkedés címe		Krisz lakáshelyzet javítása	NEM VALÓSULT MEG pályázati forrás hiánya miatt
Az intézkedés pontos célcsoportja		Mélyszegénységben élők	
Az intézkedés eléri kívánt cél		Kiinduló érték	2015. évi felülvizsgálat előtt: 0 db lakásvásárlás
		Célérték	2015. évi felülvizsgálatkor: 0 db lakásvásárlás 2015. évi felülvizsgálat után: Megvalósítás: igen
Célérték elérésének dátuma		2018. 07. 01.	
A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal		nem releváns	
Az intézkedés tartalma		Pályázati lehetőség kihasználása; eladó lakások önkormányzat által történő megvásárlása	
Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)		Kiváltott lakások száma	
Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások		pályázat	
Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága		nyertes pályázat írja elő a fenntartási kötelezettség időtartamát	

Az intézkedés címe	Nem mesterségesen kialakult szegregátum lakhatási életminőségének javítása A régi módosítva!	
Az intézkedés pontos célcsoportja	Mélyszegénységben élők	
Az intézkedéssel elérni kívánt cél	Kiinduló értékek	nem releváns
	Célérték	nem releváns 2015. évi felülvizsgálat után: Megvalósítás: igen
Célérték elérésének dátuma	2018.07.01.	
A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	nem releváns	
Az intézkedés tartalma	Pályázati lehetőség kihasználása az életminőség javításával, lakóközösség rehabilitációjával	
Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	jegyzőkönyvek, jelenléti ívek	
Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások	pályázati forrás	
Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	nyertes pályázat írja elő a fenntartási kötelezettség időtartamát	

Az intézkedés címe		Rendszeres adatgyűjtés száma JAVASLAT: TÖRÖLJÜK, mert mindenki biztositott a közszolgáltatásokhoz való hozzáférés	
Az intézkedés pontos célcsoportja		Romák és/vagy mélyszegénységben élők	
Az intézkedés- sel elérni kívánt cél	Kiinduló érték	nem releváns	
	Célérték	nem releváns	
Célérték dátuma	elérésének dátuma	2015.07.01.	
A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal		nem releváns	
Az intézkedés tartalma		Kérdőívek készítése és kiosztása a lakosság körében	
Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)		Kérdőívet kitöltők száma	
Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások		pályázat	
Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága		társadalmi együttműködések révén	

Az intézkedés címe		Egészségügyi szűréseken való részvétel segítése	MEGVALÓSULT
Az intézkedés pontos célcsoportja		Romák és/vagy mélyszegénységben élők	
Az intézkedés eléri kívánt cél	Kiinduló érték	nem releváns	2015. évi felülvizsgálat előtt: évente 1 alkalommal
	Célérték	nem releváns	2015. évi felülvizsgálatkor: évente 2 alkalommal
Célérték dátuma		2015. évi felülvizsgálat után: Fenntartása: igen	
A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal		2018.07.01.	
Az intézkedés tartalma		nem releváns	
Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)		Az önkormányzat nagyobb szerepvállalása az egészségvédelemmel, szűrővizsgálati programokkal kapcsolatos ismeretek terjesztésében	
Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások		busz-szervezések száma	
Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága		pályázati támogatás	
		társadalmi együttműködések révén	

ÚJ TÁBLÁZAT

1/5.

Az intézkedés címe		Kerékpárút építése térségi és megye határon átnyúló összefogással	
Az intézkedés pontos célcsoportja		Mélyszegénységben élők, hátrányos helyzetűek	
Az intézkedés elérését kívánt cél	Kiinduló érték	0 km	
	Célérték	Füzesgyarmat megye határától Püspökladányig, illetve a Szárító üzemig kiépített kerékpárút	
Célérték dátuma	elérésének dátuma	2018.07.01.	
A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal		Gazdasági Program	
Az intézkedés tartalma		Pályázat benyújtása	
Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)		kiépített kerékpárút hossza	
Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások		pályázati támogatás	
Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága		kistérségi és Békés megyei együttműködések révén	

ÚJ TÁBLÁZAT

1/6.

Az intézkedés címe		Szociális Szövetkezet létrehozása	
Az intézkedés pontos célcsoportja		Mélyszegénységben élők, hátrányos helyzetűek	
Az intézkedés-sel elérni kívánt cél	Kiinduló érték	0	
	Célérték	1 db	
Célérték dátuma	elérésének	2018.07.01.	
A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal		Gazdasági Program	
Az intézkedés tartalma		Pályázat benyújtása	
Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)		foglalkoztatottak száma	
Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások		pályázati támogatás	
Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága		pályázati előírás szerint	

ÚJ TÁBLÁZAT

1/7.

Az intézkedés címe		Képzések szervezése az alacsony iskolai végzettséggel rendelkezők számára
Az intézkedés pontos célcsoportja		Mélyszegénységben élők, hátrányos helyzetűek, nők
Az intézkedés elérését kívánó cél	Kiinduló érték	0
	Célérték	pályázati lehetőség szerint
Célérték dátuma	elérésének dátuma	2018.07.01.
A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal		JEP
Az intézkedés tartalma		Pályázat benyújtása
Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)		megszervezett képzések száma, résztvevők száma
Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások		pályázati támogatás
Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága		járási együttműködések révén

ÚJ TÁBLÁZAT

1/8.

Az intézkedés címe		Önkormányzati tulajdonú épületek, szolgálati lakások felújítása	
Az intézkedés pontos célcsoportja		Mélyszegénységben élők, hátrányos helyzetűek	
Az intézkedés elérmi kívánt cél	Kiinduló érték	0	
	Célérték	pályázati lehetőség szerint	
Célérték dátuma	elérésének dátuma	2018.07.01.	
A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal		Gazdasági Program, JEP, Szolgáltatásfejlesztési Koncepció, TOP programok	
Az intézkedés tartalma		épületek felújítása épületenergetikai fejlesztéssel	
Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)		felújított épületek száma	
Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások		pályázati támogatás	
Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága		járási együttműködések révén	

ÚJ TÁBLÁZAT

1/9.

2016.03.31-ei HEP felülvizsgálat megállapításaként került beépítésre

Az intézkedés címe		Polgármesteri Hivatal épületének külső felújítása, épületenergetikai korszerűsítése	
Az intézkedés pontos célcsoportja		romák/mély szegénységben élők	
Az intézkedés-elérni kívánt cél	Kiinduló érték	Polgármesteri Hivatal épülete salétromos, korszerűtlen a fűtésrendszere	
	Célérték	településkép javítása, a Polgármesteri Hivatal rezsi-csökkenése	
Célérték elérésének dátuma		2018.07.01.	
A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal		Gazdasági Program	
Az intézkedés tartalma		Pályázat benyújtása	
Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)		havi rezsi kiadások csökkentése	
Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások		pályázati támogatás	
Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága		pályázati kiírás szerint	

ÚJ TÁBLÁZAT

1/10.

2016.03.31-ei HEP felülvizsgálat megállapításaként került beépítésre

Az intézkedés címe		Helyi piac és multifunkciós tér kialakítása a Rákóczi utca 2-4. szám alatti ingatlanon	
Az intézkedés célcsoportja	pontos	romák/mély szegénységben élők	
Az intézkedés-sel elérni kívánt cél	Kiinduló érték	jogszabályi előírásoknak nem megfelelő a jelenlegi piac	
	Célérték	új piac létrehozása, a helyi termelők termékeik piacra jutásának segítése	
Célérték dátuma	elérésének	2018.07.01.	
A célkitűzés egyéb dokumentumokkal	összhangja stratégiai dokumentumokkal	Gazdasági Program	
Az intézkedés tartalma		Pályázat benyújtása helyi piac, vásárcsarnok és üzlethelyiségek, fedett piactér kialakítására	
Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)		árusok száma, rendezvények száma	
Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások		pályázati támogatás	
Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága		pályázati kiírás szerint	

ÚJ TÁBLÁZAT

1/11.

2016.03.27-ei HEP felülvizsgálat megállapításaként került beépítésre

Az intézkedés címe		Geotermikus energia (termálvíz), hasznosítása intézmények fűtéséhez	
Az intézkedés pontos célcsoportja		romák/mély szegénységben élők	
Az intézkedés elérését kívánt cél	Kiinduló érték	geotermikus energia (lezárt termálkút) nincs hasznosítva a településen	
	Célérték	geotermikus energia hasznosítása önkormányzati intézményekben	
Célérték dátuma	elérésének dátuma	2018.07.01.	
A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal		Gazdasági Program	
Az intézkedés tartalma		Pályázat benyújtása	
Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)		geotermikus energiával ellátott intézmények száma	
Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások		pályázati támogatás	
Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága		pályázati kiírás szerint	

Az intézkedés címe		Veszélyeztetett gyermekek számának csökkentése MEGVALÓSULT	
Az intézkedés pontos célcsoportja		Gyermekek	
Az intézkedés eléri kívánt cél	Kiinduló érték	nem releváns 2015. évi felülvizsgálat előtt: 2012-ben 141 fő	
	Célérték	nem releváns 2015. évi felülvizsgálatkor: 71 fő 2015. évi felülvizsgálat után: Fenntartása: igen	
Célérték dátuma	elérésének	2018.07.01.	
A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal		nem releváns	
Az intézkedés tartalma		Szakemberek bevonása a probléma csökkentésére, kezelésére	
Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)		Veszélyeztetett gyerekek száma	
Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások		esélyegyenlőségi referens; költségvetési rendeletben biztosított forrás	
Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága		társadalmi és szakmai együttműködések révén	

Az intézkedés címe		Iskolai „elvándorlás” csökkentése	TÖRTÉNT INTÉZKEDÉS
Az intézkedés pontos célcsoportja		6-16 éves gyermekek	
Az intézkedés elérését kívánt cél	Kiinduló érték	0 db megvalósított program 2015. évi felülvizsgálat előtt: 0 db program	
	Célérték	4 db megvalósított program 2015. évi felülvizsgálatkor: 4 db program 2015. évi felülvizsgálat után: Fenntartása: igen	
Célérték dátuma	elérésének	2018.07.01.	
A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal		Közoktatási Esélyegyenlőségi Terv	
Az intézkedés tartalma		Kérdőíves felmérés a szülők körében, hogy miért iratják be más településre gyermekeiket; Milyen feltételek megteremtése esetén nem vinnék el a gyerekeket településünkről	
Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)		jelenléti ív, fotódokumentáció, beszámoló	
Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások		Unió és hazai pályázati források, helyi költségvetési rendelet	
Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága		szakmai együttműködések révén, nyertes pályázat írja elő a fenntartási kötelezettség időtartamát	

Az intézkedés címe		A 8. évfolyamot elvégzők számának növelése TÖRTÉNT INTÉZKEDÉS, de a várt eredmény ingadozó a tanulók rossz tanulmányi eredménye miatt	
Az intézkedés pontos célcsoportja		gyermekek	
Az intézkedés-elérni kívánt cél	Kiinduló érték	nem releváns 2015. évi felülvizsgálat előtt (2012/13-as tanévben): . évfolyamot elvégzők számának 83%-a	
	Célérték	nem releváns 2015. évi felülvizsgálatkor: 8. évfolyamot elvégzők 67%-a 2015. évi felülvizsgálat után: Fenntartása: igen	
Célérték dátuma	elérésének	2018.07.01.	
A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal		Közoktatási Esélyegyenlőségi Terv	
Az intézkedés tartalma		Szexuális felvilágosítással kapcsolatos tájékoztatások szervezése a 7-8. évfolyamosok részére; Intézkedés történt, de ennek ellenére a 2014/15-ös tanévben is csökkent a 8. évfolyamot elvégzők száma. Terhesség miatt az utóbbi 3 tanévben nem maradt ki senki. Új intézkedés: Felzárkóztató foglalkozások szervezése	
Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	intézkedés	beszámoló, Osztály Naplók	
Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások	intézkedés	nem releváns	
Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	intézkedés	szakmai együttműködések révén	

Az intézkedés címe		Hiányzások számának csökkentése az iskolában TÖRTÉNT INTÉZKEDÉS	
Az intézkedés pontos célcsoportja		6-16 éves gyermekek	
Az intézkedés elérni kívánt cél	Kiinduló érték	0 db megvalósított program 2015. évi felülvizsgálat előtt (2012/13-as tanévben): 0 db	
	Célérték	2 db megvalósított program 2015. évi felülvizsgálatkor: 2 db 2015. évi felülvizsgálat után: Fenntartása: igen	
Célérték dátuma	elérésének	2018.07.01.	
A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal		Közoktatási Esélyegyenlőségi Terv	
Az intézkedés tartalma		Családlátogatás során a hiányzás okának ellenőrzése, programok megvalósítása Intézkedés: családlátogatások, szülők felszólítása, melynek következménye: a családi pótlék megvonása Új Intézkedés: TÁMASZ-nál esettmegbeszélések havonta 1 alkalommal szakemberek bevonásával	
Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)		beszámoló	
Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások		nem releváns	
Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága		szakmai együttműködések révén	

ÚJ TÁBLÁZAT!!!

2./5

Az intézkedés címe		Pszichológus, logopédus, gyógypedagógus foglalkoztatása	
Az intézkedés pontos célcsoportja		6-16 éves gyermekek	
Az intézkedés-sel elérni kívánt cél	Kiinduló érték	0 fő	
	Célérték	3 fő óraadó szakember	
Célérték elérésének dátuma		2018.07.01.	
A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal		Közoktatási Esélyegyenlőségi Terv	
Az intézkedés tartalma		Pszichológus, logopédus, gyógypedagógus foglalkoztatása	
Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)		Napló	
Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások		pályázati forrás	
Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága		szakmai együttműködések révén	

ÚJ TÁBLÁZAT!!!

2./6

Az intézkedés címe		<i>Tornaterem felújítása, bővítése (Rákóczi u.17.) és a Sportpálya szabadidőparkká történő átalakítása</i>	
Az intézkedés célcsoportja	pontos	óvodások, iskolások	
Az intézkedés eléri kívánt cél	Kiinduló érték	1db tornaterem	
	Célérték	2 db tornaterem	
Célérték dátuma	elérésének	2018.07.01.	
A célkitűzés egyéb dokumentumokkal	összhangja stratégiai	Gazdasági Program	
Az intézkedés tartalma		A mindennapos testnevelés feltételeinek javítása, sportolási lehetőségek bővítése	
Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)		Napló, beszámoló	
Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások		pályázati forrás	
Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága		nyertes pályázat írja elő a fenntartási kötelezettség időtartamát	

ÚJ TÁBLÁZAT!!!

2./7

Az intézkedés címe		<i>Játszóudvar területének növelése a Mátyás K. úti Óvodában és kültéri tároló helyiség kialakítása mindkét Óvoda udvarán</i>	
Az intézkedés pontos célcsoportja		óvodások	
Az intézkedés-elérni kívánt cél	Kiinduló érték	1-1 db játszótároló helyiség kialakítása	
	Célérték	2-2 db játszótároló helyiség kialakítása	
Célérték dátuma	elérésének dátuma	2018.07.01.	
A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal		Gazdasági Program	
Az intézkedés tartalma		területvásárlás; melléképületek bővítése, vagy építése	
Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)		Óvoda beszámolója	
Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások		pályázati forrás	
Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága		nyertes pályázat írja elő a fenntartási kötelezettség időtartamát	

ÚJ TÁBLÁZAT!!!

2./8

Az intézkedés címe		<i>Általános Iskola nem rendelkezik udvari játékokkal</i>	
Az intézkedés pontos célcsoportja		iskolások	
Az intézkedés-sel elérni kívánt cél	Kiinduló érték	0db udvari játék	
	Célérték	pályázati forrás függvénye	
Célérték dátuma	elérésének dátuma	2018.07.01.	
A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal		Gazdasági Program	
Az intézkedés tartalma		pályázat benyújtása	
Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)		beszerzett udvari játékok száma	
Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások		pályázati forrás	
Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága		nyertes pályázat írja elő a fenntartási kötelezettség időtartamát	

ÚJ TÁBLÁZAT!!!

2./9

Az intézkedés címe		Közösségfejlesztő, esélyegyenlőségi programok szervezése, és ehhez szükséges eszközök beszerzése, Gyermekfelügyelet biztosítása	
Az intézkedés pontos célcsoportja		óvodások, iskolások	
Az intézkedés-sel elérni kívánt cél	Kiinduló érték	Nyári étkeztetés során biztosított a gyermekfelügyelet az iskolások számára	
	Célérték	gyermekfelügyelet biztosítása, programok szervezése a szünidőkben, humán erőforrás növelése	
Célérték dátuma	elérésének dátuma	2018.07.01.	
A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal		JEP	
Az intézkedés tartalma		pályázat benyújtása	
Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)		programok száma, résztvevő gyermekek száma	
Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások		humán erőforrás, pályázati forrás	
Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága		nyertes pályázat írja elő a fenntartási kötelezettség időtartamát	

ÚJ TÁBLÁZAT!!!

2./10

2016.03.27-ei HEP felülvizsgálat megállapításaként került beépítésre

Az intézkedés címe		Régi Emeletes Iskola (Rákóczi u.28.) épületenergetikai felújítása	
Az intézkedés pontos célcsoportja		iskolások, nyugdíjasok	
Az intézkedés-sel elérni kívánt cél	Kiinduló érték	a régi Emeletes Iskola épülete nincs energetikailag felújítva	
	Célérték	energetikailag felújított Emeletes Iskola	
Célérték dátuma	elérésének dátuma	2018.07.01.	
A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal		Gazdasági Program	
Az intézkedés tartalma		pályázat benyújtása	
Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)		felújított közintézmények száma	
Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások		pályázati forrás	
Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága		nyertes pályázat írja elő a fenntartási kötelezettség időtartamát	

Az intézkedés címe		Nemekre érzékeny adatgyűjtés A 2011. ÉVI NÉPSZÁMLÁLÁS ADATAI ÁLLNAK RENDELKEZÉSRE TÖRÖLVE	
Az intézkedés pontos célcsoportja		Nők	
Az intézkedés elérését kívánt cél	Kiinduló érték	0 munkacsoport 2015. évi felülvizsgálat előtt: 0 munkacsoport	
	Célérték	1 munkacsoport 2015. évi felülvizsgálatkor: 0 munkacsoport 2015. évi felülvizsgálat után: megvalósítás: nem	
Célérték dátuma	elérésének	2015.07.01.	
A célkitűzés egyéb dokumentumokkal	összhangja stratégiai dokumentumokkal	nem releváns	
Az intézkedés tartalma		Helyi esélyegyenlőségi információs, adatgyűjtő és adatelemző munkacsoport létrehozása, működtetése. NEM LETT LÉTREHOZVA	
Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	intézkedés	kitöltött kérdőívek	
Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások	intézkedés	humánerőforrás	
Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	intézkedés	társadalmi együttműködések révén	

Az intézkedés címe		Fogadóórák biztosítása a nők elleni erőszak fellelése érdekében MEGVALÓSULT, de nem vették igénybe. Javaslat: törölni ezt az intézkedést, mert a fogadóórák folyamatosan biztosítottak TÖRÖLVE!!!	
Az intézkedés pontos célcsoportja		Nők	
Az intézkedés elérését kívánt cél	Kiinduló érték	nem releváns 2015. évi felülvizsgálat előtt: 0 fő	
	Célérték	nem releváns 2015. évi felülvizsgálatkor: 0 fő Felülvizsgálat után: javaslat: törölni, mert folyamatosan biztosított	
Célérték dátuma	elérésének dátuma	2015.07.01.	
A célkitűzés egyéb dokumentumokkal	összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	nem releváns	
Az intézkedés tartalma		A helyi családsegítő szolgálat biztosítsa a nők elleni erőszak áldozataival foglalkozó ellátást Intézkedés: A fogadóórák biztosítva vannak.	
Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)		Fogadóórákon résztvevők száma	
Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások		humánerőforrás	
Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága		társadalmi együttműködések révén	

Az intézkedés címe		Nők áldozattá válásának megelőzése, áldozatok segítése áldozatsegítő iroda működtetésével	
Az intézkedés pontos célcsoportja		Nők	
Az intézkedés elérését kívánt cél	Kiinduló érték	nem releváns	
	Célérték	nem releváns	
Célérték dátuma	elérésének	2018.07.01.	
A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal		Szolgáltatásfejlesztési Konceptió	
Az intézkedés tartalma		Az áldozatok megfelelő segítése és ellátása az ismételt áldozattá válás prevenciójával. Tájékoztató arról, hogy hová fordulhatnak a családon belüli erőszak áldozatai. Az erre illetékes Hatóságok (Rendőrség, Családsegítő szolgálat stb.) – amennyiben szükséges - tájékoztatják erről az ilyen helyzetbe kerülő nőket, családokat. A Polgárőrséggel együttműködve települési bűnmegelőzési nap szervezése. Nem került megszervezésre, mert nem volt a megszervezésre pályázati forrás.	
Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)		Cikkek, helyi TV adásai, rendezvény	
Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások		humán erőforrás pályázati forrás	
Az intézkedés eredményeinek fenntarthat.		fogadóórák biztosításával	

Az intézkedés címe		Az aktív korú nők foglalkoztatottságával kapcsolatos adatgyűjtés NEM VALÓSULT MEG HUMAN ERŐFORRÁS HIÁNYA MIATT. A 2011. évi népszámlálás adatai állnak rendelkezésre. TÖRÖLVE!!!	
Az intézkedés pontos célcsoportja		Nők	
Az intézkedés elérését célzó cél	Kiinduló érték	nem releváns 2015. évi felülvizsgálat előtt: 0 db	
	Célérték	nem releváns 2015. évi felülvizsgálatkor: a 2011. évi népszámlálási adatok 2015. évi felülvizsgálat után: Megvalósítás: nem	
Célérték dátuma	elérésének	2015.07.01.	
A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal		nem releváns	
Az intézkedés tartalma		Nyílt és zárt típusú kérdőíves vizsgálat	
Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)		Kérdőívet kitöltők száma	
Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások		humán erőforrás	
Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága		társadalmi együttműködések révén	

Az intézkedés címe		Az 55 év feletti informatikai készségének növelése RÉSZBEN VALÓSULT MEG: AZ INFORMATIKAI TANFOLYAM MEGVALÓSULT, SZÁMÍTÓGÉPET NEM TUDTUNK VÁSÁROLNI, KÉRDŐÍVEK NEM KERÜLTEK KIKÜLDÉSRE
Az intézkedés pontos célcsoportja		Idősek
Az intézkedés- elérmi kívánt cél	Kiinduló érték	nem releváns 2015. évi felülvizsgálat előtt: 3 db tanfolyam szervezése
	Célérték	nem releváns 2015. évi felülvizsgálat után: Megvalósítás: igen
Célérték dátuma	elérésének	2018.07.01.
A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal		nem releváns
Az intézkedés tartalma		Pályázat benyújtása laptopokra, tanfolyam szervezése
Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)		támogatásból beszerezhető laptopok száma, tanfolyamon résztvevők száma
Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások		pályázat
Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága		társadalmi együttműködések révén; nyertes pályázat írja elő a fenntartási kötelezettség időtartamát

Az intézkedés címe		Hagyományos népi kismesterségeket bemutató képzések szervezése MEGVALÓSULJONK A TAMASZ-BAN	
Az intézkedés pontos célcsoportja		Idősek	
Az intézkedés eléri kívánt cél	Kiinduló érték	nem releváns 2015. évi felülvizsgálat előtt: gyékényáru készítés, kötés, horgolás	
	Célérték	nem releváns 2015. évi felülvizsgálatkor: téstagyártás, gyékényáru készítés, kötés, horgolás	
Célérték dátuma	elérésének	2015. évi felülvizsgálat után:Fenntartása: igen 2018.07.01.	
A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal		nem releváns	
Az intézkedés tartalma		Feltételek megteremtése a hagyományos népi mestersegek tovább örökítése céljából	
Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)		jegyzőkönyvek, jelenléti ívek	
Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások		pályázati forrásból	
Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága		társadalmi együttműködések révén	

Az intézkedés címe		Időskorúak részére bentlakásos otthon kialakítása NEM VALÓSULT MEG, mert nem volt pályázati kiírás	
Az intézkedés pontos célcsoportja		Idősek	
Az intézkedés elérését kívánt cél	Kiinduló érték	nem releváns	
	Célérték	nem releváns 2015. évi felülvizsgálat után: Megvalósítás: igen	
Célérték dátuma	elérésének dátuma	2018.07.01.	
A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal		nem releváns	
Az intézkedés tartalma		pályázat benyújtása	
Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)		nyertes pályázat	
Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások		pályázat	
Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága		nyertes pályázat írja elő a fenntartási kötelezettség időtartamát	

ÚJ TÁBLÁZAT!!!

4./4

Az intézkedés címe		Szociális Alapszolgáltatási Központ kapacitásbővítése, tevékenységének bővítése ételszállító és személyek szállítására alkalmas jármű beszerzése	
Az intézkedés pontos célcsoportja		Idősek, fogyatékosok	
Az intézkedés- sel elérni kívánt cél	Kiinduló érték		
	Célérték	SZOLGÁLTATÁS BŐVÍTÉS, Jármű beszerzés pályázati lehetőség szerint	
Célérték dátuma	elérésének dátuma	2018.07.01.	
A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal		Gazdasági Program	
Az intézkedés tartalma		<i>Szociális Alapszolgáltatási Központ kapacitásbővítése, tevékenységének bővítése (pszichológus munkaidejének növelése igényeknek megfelelően, /párterápiu, mediáció, családon belüli konfliktusok kezelése/, áldozatsegítő hálózat működtetése), a telephely alapterületének megnövelésével és ételszállító jármű beszerzése a szociális alapszolgáltatások ellátásához pályázat benyújtásával</i>	
Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)		nyertes pályázat	
Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások		pályázati támogatás	
Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága		nyertes pályázat írja elő a fenntartási kötelezettség időtartamát	

ÚJ TÁBLÁZAT!!!

2016.03.27-ei HEP felülvizsgálat megállapításaként került beépítésre

4./5

Az intézkedés címe		Ravatalozó és kerítésének felújítása	
Az intézkedés pontos célcsoportja		Idősek	
Az intézkedés eléri kívánt cél	Kiinduló érték	Ravatalozó nincs felújítva, állapota leromlott	
	Célérték	felújított Ravatalozó épület	
Célérték dátuma	elérésének	2018.07.01.	
A célkitűzés egyéb dokumentumokkal	összhangja stratégiai dokumentumokkal	Gazdasági Program	
Az intézkedés tartalma		Ravatalozó épületének és fakerítésének állagmegóvó felújítása	
Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)		felújított önkormányzati tulajdonú épületek száma	
Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások		pályázati támogatás	
Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága		nyertes pályázat írja elő a fenntartási kötelezettség időtartamát	

Az intézkedés címe		Szakember bevonása TÁMOP IRODÁK KERÜLTEK BEVONÁSRA	
Az intézkedés pontos célcsoportja		Fogyatékkal élők	
Az intézkedés elérését kívánó cél	Kiinduló érték	nem releváns	
	Célérték	2015. évi felülvizsgálat előtt: 0 fő	
Célérték elérésének dátuma		nem releváns	
A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal		2015. évi felülvizsgálatkor: 4 fő 2015. évi felülvizsgálat után:Fenntartás:igen	
Az intézkedés tartalma		2017.07.01.	
Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)		nem releváns	
Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások		Fogyatékos személyek foglalkoztatásának elősegítése szakember bevonásával	
Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága		munkaterv	
		humánerőforrás fejlesztése	
		társadalmi együttműködések révén	

Az intézkedés címe		Fogyatékkal élőkre vonatkozó adatgyűjtés NEM VALÓSULT MEG HUMÁN ERŐFORRÁS HIÁNYA MIATT TÖRÖLVE!!!	
Az intézkedés pontos célcsoportja		Fogyatékkal élők	
Az intézkedés elérését kívánt cél	Kiinduló érték	0 munkacsoport 2015. évi felülvizsgálat előtt: 0 munkacsoport	
	Célérték	1 munkacsoport 2015. évi felülvizsgálatkor: 0 munkacsoport 2015. évi felülvizsgálat után: Megvalósítás: nem	
Célérték dátuma	elérésének	2015.07.01.	
A célkitűzés egyéb dokumentumokkal	összhangja stratégiai dokumentumokkal	nem releváns	
Az intézkedés tartalma		Helyi esélyegyenlőségi információs, adatgyűjtő és adatelemző munkacsoport létrehozása, működtetése.	
Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	intézkedés	munkaterv	
Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások	intézkedés	humánerőforrás fejlesztése	
Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	intézkedés	társadalmi együttműködések révén	

Az intézkedés címe		Foglalkoztatottság bővítése RÉSZEN TUDTA MEGVALÓSÍTANI AZ ÖNKORMÁNYZAT, CSAK A MEGVÁLTOZOTT MUNKAKÉPESSÉGŰEK EGY RÉSZÉT TUDTA FOGLALKOZTATNI AZ ÖNKORMÁNYZAT 100%-OS PÁLYÁZATI TÁMOGATÁSBÓL	
Az intézkedés pontos célcsoportja		Fogyatékkal élők	
Az intézkedés elérését kívánt cél	Kiinduló érték	0 munkacsoport 2015. évi felülvizsgálat előtt: 0 munkacsoport	
	Célérték	1 munkacsoport 2015. évi felülvizsgálatkor: 0 munkacsoport 2015. évi felülvizsgálat után: Megvalósítás: igen	
Célérték dátuma	elérésének dátuma	2018.07.01.	
A célkitűzés egyéb dokumentumokkal	összhangja stratégiai dokumentumokkal	nem releváns	
Az intézkedés tartalma		Foglalkoztatottság bővítése a fogyatékkal élők és a megváltozott munkaképességű munkavállalók körében	
Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)		munkaterv	
Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások		humánerőforrás fejlesztése	
Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága		társadalmi együttműködések révén	

Az intézkedés címe		Egészségügyi Központ kialakítása	
Az intézkedés pontos célcsoportja		Elsősorban fogyatékkal élők, idősek, a település lakossága	
Az intézkedés elérését kívánt cél	Kiinduló érték	nem releváns	
	Célérték	nem releváns	
Célérték dátuma	elérésének	2018.07.01.	
A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal		Gazdasági Programmal	
Az intézkedés tartalma		Egészségügyi alapellátás egy helyre történő integrálása	
Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)		nyertes pályázat	
Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások		pályázati támogatás	
Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága		pályázat megvalósításától folyamatosan	

ÚJ TÁBLÁZAT!!!

5./5

Az intézkedés címe		Belterületi utak szilárd burkolattal történő ellátása, Iskola épületének akadálymentesítése	
Az intézkedés pontos célcsoportja		Elsősorban fogyatékkal élők	
Az intézkedés- sel elérmi kívánt cél	Kiinduló érték	kb. 5 km hosszú burkolatlan út	
	Célérték	100%-os szilárd burkolatú útépítés a településen, az iskolaépület is akadálymentes legyen	
Célérték dátuma	elérésének	2018.07.01.	
A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal		Gazdasági Programmal	
Az intézkedés tartalma		útépítés, akadálymentesítés	
Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)		nyertes pályázat	
Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások		pályázati támogatás	
Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága		pályázat megvalósításától folyamatosan	

ÚJ TÁBLÁZAT!!!

5./6

Az intézkedés címe		Fogyatékos gyermekek ellátásához szükséges szakember és eszközök biztosítása
Az intézkedés pontos célcsoportja		fogyatékkal élő gyermekek
Az intézkedés-sel elérni kívánt cél	Kiinduló érték	0 fő pszichológus
	Célérték	1 fő pszichológus
Célérték elérésének dátuma		2018.07.01.
A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal		JEP
Az intézkedés tartalma		gyógypedagógus biztosítása és a munkájához szükséges foglalkoztató eszközök beszerzése
Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)		szakemberek száma, ellátott fogyatékkal élő gyermekek száma
Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások		humánerőforrás, pályázati támogatás
Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága		pályázat megvalósításától folyamatosan

3. Összegző táblázat - Intézkedési Terv

A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	A helyzet-elemzés következtésében feltárt esélyegyenlőségi probléma meg-nevezése	Az intézkedés elérését célul tűző	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége									
1./1	Krízis Lakáshelyzet javítása	Önkormányzati tulajdonú ún. krízislakások hiánya	krízislakások kialakítása	pályázati lehetőség kihasználása; eladó lakások önkormányzat által történő megvásárlása	polgármester	2018.07.01.	lakások száma	pénzügyi forrás	nyertes pályázat írja elő a fenntartási kötelezettség időtartamát
1./2	Lakhatási szegregáció csökkentése Nem mesterséges szegregáció a Béke-telepen	A település területén fennáll nem mesterségesen kialakított lakhatási szegregáció a Béke-telepen	lakhatási szegregáció csökkentése	pályázati lehetőség kihasználása a lakhatási szegregáció megszüntetése, integrációjuk megvalósítása	polgármester	2018.07.01	épületek állapota	humán, pénzügyi	nyertes pályázat írja elő a fenntartási kötelezettség időtartamát

	<p>életminőségének javítása</p>	<p>Az önkormányzat nem gyűjt és nem értékel rendszeresen adatokat arra vonatkozóan, hogy az általa működtetett közszolgáltatás okhoz való hozzáférés mennyire biztosított a településen élő hátrányos helyzetű emberek számára, illetve, hogy a</p>	<p>nem releváns NEM igényel intézkedést</p>	<p>nem releváns</p>	<p>Pályázati lehetőség kihasználása az életminőség javításával, lakókörnyezete rehabilitációjával</p>	<p>polgármester</p>	<p>2015.07.01.</p>	<p>jegyzőkönyvek, jelenléti ívek</p>	<p>pályázati forrás</p>	<p>társadalmi együttműködések</p>
<p>1./3</p>	<p>Rendszeres adatgyűjtés</p>				<p>Kérdőívek kiosztása a lakosság körében</p>					

1./4	Egészségügyi szűréseken való részvétel segítése	Ritkán indulnak buszok különböző szűrésekre (pl.: mammográfia, prosztata).	évente több alkalommal induljanak buszok, ha a pályázati forrás biztosított	JEP		Az önkormányzat nagyobb szerepvállalása az egészségvédelemmel, szűrővizsgálati programokkal kapcsolatos ismeretek terjesztésében	polgármester	2018. 07. 01.	jelenléti ívek	pénzügyi	társadalmi együttműködések
1./5	Kerékpárút építése	Településünk nem része kerékpárút hálózatnak	A hátrányos helyzetűek munkába járásának elősegítése és biztonságosabb tétele	Gazdasági Program, JEP		Kerékpárút építése térségi és megye határon átnyúló összefogással	polgármester	2018.07.01	kiépített kerékpárút hossza	humán, pénzügyi	megyei és társadalmi együttműködések konzorcium létrehozása
1./6	Szociális szövetkezet	A településen nincs	foglalkoztatás növelése	Gazdasági Program		Szociális szövetkezet			foglalkoztatottak száma	humán, pénzügyi	előírás szerint

t során)				újraindításá al geotermikus energia hasznosítása önkormányz ati intézmények fűtéséhez			
II. Gyermekesélyegyenlősége							
2./1	Veszélyeztetett gyermekek számának csökkentése	A család működését zavaró és akadályozó okok közül a családok anyagi, család széteséséből, a nevelés, gondozás, törődés, szeretet hiányából adódó veszélyeztetett ség megemelkedett	tovább csökkenjen a veszélyeztetett gyermekek száma	JEP	szakemberek bevonása a probléma csökkentésére, kezelésére	polgármester	2018.07.01. veszélyeztetett gyermekek száma szakemberek társadalmi és szakmai együttműködések
2./2	Iskolai „elvándorlás” csökkentése	A szülőök egy része más településre iratják be az	csökkenjen az iskolai elvándorlás	Közoktatási Esélyegyenlőségi Terv	Kérdőíves felmérés iskola népszerűsít	pályázati források, helyi költségvetés irrendelet	szakmai együttműködések révén, nyertes pályázat írja

2./3	A 8. évfolyamot elvégzők számának növelése	Hiányzások száma nagyon magas arányt képvisel az iskolában	Az előző évhez képest csökkenjen	Közoktatási Esélyegyenlőségi terv	szülők értesítése és felszólítása, gyermekjóléti szolgálat értesítése és beavatkozása a probléma megoldásában	Új intézkedés: felzárkóztató foglalkozások szervezése	polgármester	2018.07.01	beszámoló, osztálynapló	nem releváns	szakmai együttműködések révén	előfenn tartási kötelezettség időtartamát
2./4	Hiányzások számának csökkentése az iskolában	Hiányzások száma nagyon magas arányt képvisel az iskolában	az előző évhez képest csökkenjen	Közoktatási Esélyegyenlőségi terv	szülők értesítése és felszólítása, gyermekjóléti szolgálat értesítése és beavatkozása a probléma megoldásában	Új intézkedés: felzárkóztató foglalkozások szervezése	polgármester	2018.07.01	beszámoló, osztálynapló	nem releváns	szakmai együttműködések révén	előfenn tartási kötelezettség időtartamát

2./5	Pszichológus, logopédus, gyógypedagógus foglalkoztatása az SNI-s tanulók oktatásához	A magatartás zavaros, beszédhibás és a sajátos nevelési igényű tanulók száma magas	célérték:3 fő óraadó szakember az iskolában	Közoktatási Esélyegyenlőségi terv, JEP	gyógypedagógus alkalmazása	polgármester	2018.07.01.	Osztály-napló	pályázati forrás	szakmai együttműködések révén
2./6	Tornaterem felújítása, bővítése (Rákóczi u.17.) és a Sportpálya szabadidőpark történető átalakítása	A Rákóczi út 17.sz. alatti Tornaterem felújítása, bővítése pályázatunk 2014-ben és 2015-ben nem nyert támogatást	tornaterem bővítése	Gazdasági Program	Az összes testnevelés feltételeinek javítása, sportolási lehetőségek bővítése	polgármester	2018.07.01.	Osztály-naplók, Beszámoló	pályázati forrás	nyertes pályázat írja elő a fenntartási kötelezettség időtartamát
2./7	Játszóudvar területének növelése a Mátyás K. úti Óvodában és kültéri tároló helyiség kialakítása mindkét Óvodaudvarán	Mátyás K. úti Óvodában kicsi a játszóudvar területe a 4 csoport számára; Mind két Óvodában nincs elegendő tároló hely a játékoknak és	2-2 db játéktároló helyiség kialakítása telephelyenként, játszóudvar terület bővítése	Közoktatási Esélyegyenlőségi terv	területvásárlás; melleképül etek bővítése, vagy építése	polgármester	2018.07.01.	Naplók, Beszámoló	pályázati forrás	nyertes pályázat írja elő a fenntartási kötelezettség időtartamát

2./8	Udvari játékok beszerzése az iskolában	tüzelőanyagok	Udvari játékok számának növelése az iskolában	Közoktatási Esélyegyenlőségi terv	Udvari játékok beszerzése	polgármester	2018.07.01	udvari játékok száma	humán erőforrás	nyertes pályázat írja elő a fenntartási kötelezettség időtartamát
2./9	Közösségfejlesztő, esélyegyenlőségi programok beszerzése, és ehhez szükséges eszközök, Gyermekek felületen biztosított a tanításon kívüli időszakban, játszótér létrehozása	Közösségfejlesztő, esélyegyenlőségi programok beszerzése, és ehhez szükséges eszközök, Gyermekek felületen biztosított a tanításon kívüli időszakban, játszótér létrehozása	Közösségfejlesztő, esélyegyenlőségi programok beszerzése, és ehhez szükséges eszközök, Gyermekek felületen biztosított a tanításon kívüli időszakban, játszótér létrehozása	Szolgáltatásfejlesztési Konceptió	Közösségfejlesztő, esélyegyenlőségi programok beszerzése, és ehhez szükséges eszközök beszerzése, Gyermekek felületen biztosítása	polgármester	2018.07.01	programok száma, résztvevő gyermekek száma	humán erőforrás, pályázati forrás	nyertes pályázat írja elő a fenntartási kötelezettség időtartamát
2./10 (Kiegészítve)	Régi Emeletes Iskola (Rákóczi	a régi Emeletes Iskola épülete nincs	épületenergetikai tag felújított Emeletes	Gazdasági Program; JEP	pályázati lehetőség kihasználása			felújított közintézmények száma	pályázati forrás	nyertes pályázat írja elő a fenntartási

2016. 06. havi felülvizsgáló (során)	u.28.) épületenergetikai felújítása	energetikailag felújítva, nyílászárói elavultak, nincs hőszigetelve az épület	Iskola, mellyel rezss csökkenés érhető el	nem releváns	munkacsoporth létrehozása	polgármester	2018.07.01	kötött kérdőívek	humán erőforrás	társadalmi együttműködések révén	kötelezettség időtartamát
III. Nők esélyegyenlősége											
3./1	Nemekre érzékeny adatgyűjtés	Nincs nemekre érzékeny adatgyűjtés, elemzés és értékelés az önkormányzat által felügyelt minden szakterületen.	adatgyűjtés	nem releváns	adatgyűjtés	polgármester	2015.07.01.	kötött kérdőívek	humán erőforrás	társadalmi együttműködések révén	
3./2	Fogadóórák biztosítása a nők elleni erőszak áldozataival fellépése érdekében	A településen célzottan a nők elleni erőszak áldozataival foglalkozó ellátás nincs.	Megvalósult, nem vette igénybe senki	nem releváns	Fogadóórák biztosítása	polgármester	2015.07.01.	fogadóórákban részt vettek száma	humán erőforrás	társadalmi együttműködések révén	
3./3	Nők áldozattá válásának megelőzése, áldozatok segítése	Nem működik áldozatsegítő iroda a településen	Nők áldozattá válásának megelőzése, áldozatok segítése áldozatsegítő iroda	Szolgáltatásfejlesztési Koncepció	Családsegítő szolgálat ad tájékoztatást	polgármester	2018.07.01.	résztvevők száma, rendezvény	humán erőforrás, pályázati forrás	társadalmi együttműködések révén	

3./4	Az aktív korú nők foglalkoztatottságával kapcsolatos adatgyűjtés	Az aktív korú foglalkoztatott és nem foglalkoztatott női népesség főbb adatai nem állnak teljes körűen a rendelkezésre	működtetésével	nem releváns	kérdőív kitöltése	polgármester	2015.07.01.	kitöltött kérdőívek	humán erőforrás	társadalmi együttműködések révén
IV. Idősek esélyegyenlősége										
4./1	Az 55 év feletti lakókörnyezetükben számítógéppel rendelkezni	Az 55 év felettiak többsége szeretnének lakókörnyezetükben számítógéppel rendelkezni	pályázat benyújtása laptopra	nem releváns	pályázat benyújtása lehetőség szerint	polgármester	2018.07.01.	kitöltött kérdőívek tanfolyamon részt vevők száma, beszerzhető laptopok száma	humán, pénzügyi	társadalmi együttműködések révén; nyertes pályázat írja elő a fenntartási kötelezettség időtartamát
4./2	Hagyományos népi kismesterségek bemutatásának szervezése	Hagyományos népi kismesterségek bemutatásának szervezése	Megvalósult	nem releváns	képzések, foglalkozások szervezése	polgármester	2018.07.01.	jegyzőkönyvek, jelenléti ívek	humán erőforrás	társadalmi együttműködések révén;
4./3	Időskorúak részére	Idősek	pályázat benyújtása	nem releváns	pályázat benyújtása lehetőség	polgármester			pályázati támogatás	nyertes pályázat írja elő a

	bentlakásos otthon kialakítása	bentlakásos otthona			szerint	polgármester	2018.07.01.	bentlakásos otthon igénybe vevők száma		fenntartási kötelezettség időtartamát
4./4	Szoc.Közpon t kapacitásbő vítése, tevékenysé g bővítése	Szociális Alapszolgálta tási Központ kapacitásbőví tése, tevékenységé nek bővítése(pszic hológus munkaidejéne k növelése igényeknek megfelelően, / párterápia, mediáció, családon belüli konfliktusok kezelése/ áldozatsegítő hálózat működtetése) a telephely alapterületén ek magnövelésév el és ételszállító	szolgáltatás bővítés, ételszállító beszerzés	Gazdasági Program, Szolgáltatás fejlesztési Koncepció, JEP	pályázat benyújtása lehetőség szerint	polgármester	2018.07.01.	tevékenység ek száma, ellátást igénybe vevők száma	pályázati támogatás	nyertes pályázat írja elő a fenntartási kötelezettség időtartamát

5./2	helyére. A fogyatékkal élőkre vonatkozóan nem állnak rendelkezésre értékelhető statisztikai adatok, amelyek alapján pontos képet lehetne alkotni a fogyatékkal élők lakhatási, egészségügyi, foglalkoztatási helyzetéről.	Adatgyűjtés a fogyatékkal élők helyzetéről	adatgyűjtés	nem releváns	munkaterv	polgármester	2015.07.01.	jegyzőkönyvek, jelenléti ívek	humán erőforrás	társadalmi együttműködés révén
5./3	A közférában arányuknak nem megfelelő mértékben dolgoznak fogyatékkal élő munkavállalók a településen	Foglalkoztatottság bővítése	foglalkoztatás bővítése	nem releváns	foglalkoztatásuk növelése pályázati forrásból	polgármester	2018.07.01.	jelenléti ívek	pályázati támogatás	nyertes pályázat írja elő a foglalkoztatás időtartamát
5./4	Egészségügyi ellátórendszer	Egészségügyi ellátórendszer	Eügyi ellátó rendszer	Gazdasági Program	pályázat benyújtása			szolgáltatást igénybe	pályázati támogatás	nyertes pályázat írja

	<i>kialakítása</i>	3 különböző helyen van a településen	integrálása		polgármester	2018.07.01.	vevők száma		elő az időtartamát
5./5	<i>Belterületi utak szilárd burkolattal történő ellátása, iskola épületének akadálymentesítésének tesztése</i>	a településen kb. 5km hosszú út nincs szilárd burkolattal ellátva, az iskola épülete nem akadálymentes	szilárd burkolatú útépítés, iskola épületének akadálymentesítése	Gazdasági Program, JEP	polgármester	2018.07.01.	burkolt út hossza	pályázati támogatás	nyertes pályázat írja elő az időtartamát
5./6	<i>Fogyatékos gyermekek ellátásához szükséges szakember és eszközök biztosítása</i>	Fogyatékos gyermekek ellátásához szükséges szakember ek és eszközök nem biztosítottak a településen	Pszichológus biztosítása, munkájához szükséges eszközök beszerzése	JEP	polgármester	2018.07.01.	ellátott fogyatékos gyermekek száma, szakemberek száma	pályázati támogatás	nyertes pályázat írja elő az időtartamát

4. Megvalósítás

Biharnagybajom Község Önkormányzata a Helyi Esélyegyenlőségi Program elfogadását megelőzően a konzultáció és véleményformálás lehetőségét minden, a megvalósításba bevont szakmai és társadalmi partner számára biztosítja.

Annak érdekében, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósítása hatékony, a tervezett intézkedések hosszú távú érvényesülése, fenntartható fejlődése biztosított legyen, Biharnagybajom Község Önkormányzata Helyi Esélyegyenlőségi Fórumot állít fel és működtet.

A Helyi Esélyegyenlőségi Fórum tagjai:

- települési önkormányzat képviselői
- önkormányzati intézmények, szolgáltatók képviselői
- nem önkormányzati intézmények képviselői
- civil partnerek képviselői

A Helyi Esélyegyenlőségi Fórum feladatai:

- A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulásának nyomon követése, dokumentálása;
- a kitűzött célok megvalósulásának vizsgálata, a szükséges beavatkozások meghatározása, beépítése az Intézkedési tervbe;
- a Helyi Esélyegyenlőségi Program kétévenkénti felülvizsgálata;
- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása;
- a Helyi Esélyegyenlőségi Program és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, társadalmi konzultációra bocsátása.

Az Intézkedési tervben megjelenített intézkedések részletes tartalmi kidolgozása, a megvalósítandó tevékenységek tervezése az adott szakterület és intézménycsoport képviselőinek aktív részvételével, az e célból létrehozott **tematikus munkacsoportokon belül** valósul meg.

5. A program nyilvánossága

A Helyi Esélyegyenlőségi Program számára minél szélesebb nyilvánosság biztosítása szükséges. Az esélyegyenlőségi intézkedések hatékony megvalósulása, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakításának érdekében **Biharnagybajom Község** Önkormányzata a Programot a közzéteszi, az egyes intézkedések várható és elért eredményeiről a lakosságot tájékoztatja, illetve évente fórumot szervez.

Felelős: Helyi Esélyegyenlőségi Fórum vezetője

Határidő: minden év október 31.

6. Kötelezettségek és felelősségi körök

Biharnagybajom Község település Helyi Esélyegyenlőségi Programjának **végrehajtásáért** a települési önkormányzat részéről **Szitó Sándor** Polgármester felel.

A polgármester feladata és felelőssége:

- annak biztosítása, hogy a település minden lakója, de főként az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program, illetve, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és a településen működő intézmények, szolgáltatók dolgozói ismerjék és kövessék a benne foglaltakat;
- annak biztosítása, hogy az önkormányzat, illetve az egyes intézmények vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget az intézkedések végrehajtásához;
- az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben a szükséges lépéseket megtétele, a jogsértés következményeinek elhárítása céljából a szükséges intézkedések megtétele.

Biharnagybajom Község település Helyi Esélyegyenlőségi Programja megvalósításának **koordinációjáért** a települési önkormányzat részéről **Hajdu Ildikó**, a Helyi Esélyegyenlőségi Fórum vezetője felel.

Helyi Esélyegyenlőségi Fórum vezetőjének feladata és felelőssége:

- az intézkedési tervben érintett felek tevékenységének összehangolása, koordinálása;
- az intézkedések végrehajtásának nyomon követése;
- a Helyi Esélyegyenlőségi Fórum munkájának koordinálása.

7. Elfogadás módja és dátuma

Biharnagybajom Község Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai megvitatását és a társadalmi partnerekkel történő megismertetést követően az önkormányzat Képviselő-testülete megvitatta, és a 140/2013. (VIII.7.) számú KT határozatával elfogadta, ezt követően 2015-ben a 2 éves felülvizsgálat után a 166/2015. (XI.26.) számú KT határozattal elfogadta. A 2016. március 31-ei felülvizsgálatot a Képviselő-testület a 38/2016. (III.31.) számú KT határozattal elfogadta. A 2016. június 27-ei felülvizsgálatot a Képviselő-testület a 106/2016. (VI.27.) számú KT határozattal elfogadta.

Szitó Sándor s.k.
polgármester

Imre-Erdős Szilvia s.k.
jegyző